

Česká škola

*Školní vzdělávací program pro
základní vzdělávání*

Obsah

1	Identifikační údaje školy.....	1
2	Charakteristika školy.....	2
2.1	Velikost a úplnost školy	2
2.2	Vybavení školy	2
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Charakteristika žáků	6
2.5	Dlouhodobé projekty.....	7
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
3.1	Zaměření školy.....	9
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	10
3.3	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.3.1	Podpůrná opatření pro žáky se SVP	13
3.3.2	Podpůrná opatření pro mimořádně nadané žáky.....	15
3.4	Začlenění průřezových témat	16
4	Učební plán.....	21
4.1	Učební plán pro I. stupeň	21
4.2	Učební plán pro II. stupeň	23
5	Učební osnovy	26
5.1	I. stupeň	26
5.1.1	Jazyk a jazyková komunikace	26
5.1.1.1	Český jazyk a literatura.....	26
5.1.1.2	Cizí jazyk.....	45
5.1.2	Matematika a její aplikace	55
5.1.2.1	Matematika	55
5.1.3	Informační a komunikační technologie	66
5.1.3.1	Informační a komunikační technologie	66
5.1.4	Člověk a jeho svět	70
5.1.4.1	Člověk a jeho svět	70
5.1.5	Umění a kultura.....	83

5.1.5.1	<i>Hudební výchova</i>	83
5.1.6	Člověk a zdraví	92
5.1.6.1	<i>Tělesná výchova</i>	92
5.1.7	Člověk a svět práce	98
5.1.7.1	<i>Tvořivé činnosti</i>	98
5.2	II. stupeň	106
5.2.1	Jazyk a jazyková komunikace	106
5.2.1.1	<i>Český jazyk a literatura</i>	106
5.2.1.2	<i>Cizí jazyk</i>	121
5.2.1.3	<i>Další cizí jazyk</i>	131
5.2.2	Matematika a její aplikace	138
5.2.2.1	<i>Matematika</i>	139
5.2.3	Informační a komunikační technologie	157
5.2.3.1	<i>Informační a komunikační technologie</i>	157
5.2.4	Člověk a společnost.....	163
5.2.4.1	<i>Dějepis</i>	163
5.2.4.2	<i>Výchova k občanství</i>	174
5.2.5	Člověk a příroda	186
5.2.5.1	<i>Fyzika</i>	186
5.2.5.2	<i>Chemie</i>	196
5.2.5.3	<i>Přírodopis</i>	204
5.2.5.4	<i>Zeměpis</i>	217
5.2.5.5	<i>Environmentální výchova</i>	234
5.2.6	Umění a kultura.....	240
5.2.6.1	<i>Hudební výchova</i>	241
5.2.6.2	<i>Výtvarná výchova</i>	253
5.2.7	Člověk a zdraví	260
5.2.7.1	<i>Tělesná výchova</i>	260
5.2.8	Člověk a svět práce	277
5.2.8.1	<i>Pracovní činnosti</i>	277
6	Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	292
7	Přílohy	292

1 Identifikační údaje školy

Oficiální název programu: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Motivační název programu: Česká škola

Číslo jednací: ZŠVacov/0723/2018

Název školy: Základní škola a mateřská škola Vacov

Adresa školy: Miřetice 38, 384 86 Vacov

Ředitel: Mgr. Josef Mráz

Telefon: 388 431 144

E-mail: reditel@zsvacov.cz

Web: <http://www.zsvacov.cz/>

Koordinátor ŠVP: Mgr. Jakub Vilánek

Zařazení do sítě škol:

IZO: 107722135

REDIZO: 600063208

IČO: 70873682

Zřizovatel školy: Obec Vacov

Adresa zřizovatele: Obecní úřad Vacov, Vacov 35, 384 86 Vacov

Telefon: 388 431 180

E-mail: info@vacov.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2018

.....
Mgr. Josef Mráz – ředitel školy

.....
razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a mateřská škola Vacov je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Kapacita školy je 250 žáků. V posledních letech navštěvuje naši školu 140 - 150 žáků. Průměrná naplněnost tříd je 15 žáků.

2.2 Vybavení školy

Budova základní školy je situována v krásném přírodním prostředí na okraji obce. Okolo školy vede silnice směr Strakonice - Zadov. Budova školy pochází z konce 50. let minulého století. Díky neustálým úpravám a údržbě je v dobrém stavu.

Škola má ve vztahu k počtu žáků a ke vzdělávacímu programu odpovídající prostorové podmínky.

K dispozici je na škole

- 9 kmenových tříd
- učebna pro výuku informatiky
- velká a malá tělocvična
- školní hřiště s umělým povrchem pro výuku tělesné výchovy
- učebna dílen s keramickou pecí
- herna pro školní družinu
- školní jídelna
- školní pozemek
- žákovská a učitelská knihovna, která je pravidelně doplňována
- interaktivní učebna
- venkovní učebna

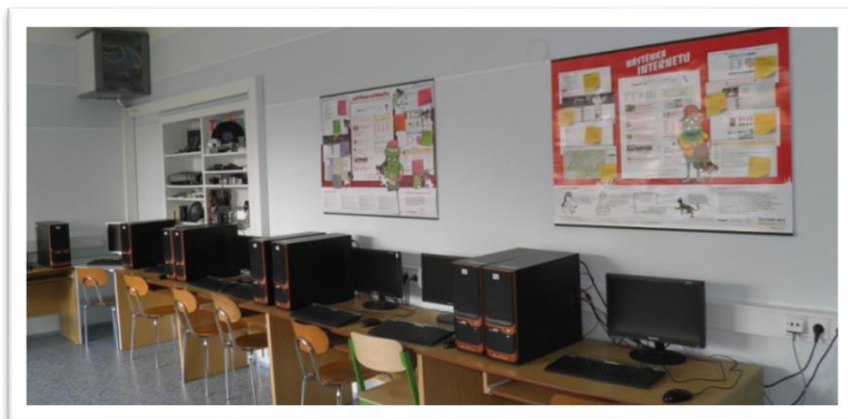
Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílí ve velké míře všichni zaměstnanci školy a pod vedením vyučujících i žáci. Prostory pro výuku jsou dostatečné. Na prvním stupni mají děti ve třídách hrací koutky. Na dobré úrovni jsou vybaveny kabinety, žákovská a učitelská

knihovna. Fond učebnic a učebních textů je dostatečně široký, aktualizovaný a odpovídá vzdělávacímu programu školy. Učební pomůcky jsou zastoupeny v míře odpovídající požadavkům příslušného učebního plánu, jsou podle potřeb využívány a podle možností dokupovány. Didaktická technika je funkční a je užívána neformálně v procesu výuky.

Vyučující i žáci mají možnost využít jednu plně vybavenou učebnu informačních a komunikačních technologií. V této učebně je 19 počítačů pro žáky s odpovídajícím hardwarovým i softwarovým vybavením. V IKT učebně se dále nachází školní server, který zajišťuje chod školní sítě a umožňuje sdílení dat mezi pedagogy i žáky. IKT učebna je vybavena síťovou tiskárnou, reproduktory a kvalitním dataprojektorem, který umožňuje plnohodnotnou výuku. Připojení na Internet je na všech počítačích a je dostatečně rychlé pro kvalitní výuku. Kromě učebny IKT je ve škole ještě interaktivní učebna, která je vybavena počítačem, interaktivní tabulí, reproduktory a vizualizérem. Po celé škole je k dispozici WIFI připojení, které mohou využívat nejen pedagogičtí pracovníci, ale i žáci. Vyučující mají navíc možnost využití dvou

počítačů ve sborovnách, několika tiskáren, kopírky a skeneru. V rámci projektů EU se podařilo vybavit školu další technikou, a proto mají nyní všichni učitelé k dispozici notebook a interaktivní

tabule se nachází ve 4 kmenových třídách. Všechny ostatní kmenové třídy jsou poté vybavené novou bílou keramickou tabulí s pojezdem.

Součástí školy je i odloučené pracoviště ZUŠ Vimperk, které využívá 2 učebny v odpoledních hodinách k výuce hry na hudební nástroj a hudební nauce.

Na prostorném školním pozemku je sportovní areál - stůl na stolní tenis a hřiště s umělým povrchem. Toto zařízení využívají nejen žáci ZŠ, ale v odpoledních a večerních hodinách i ostatní občané z obce. Škola disponuje dvěma tělocvičnami - malou a velkou, které využívají ke sportovním aktivitám naši žáci, dospělí sportovci i cizí zájemci z řad rekreatantů v případě nepříznivého počasí. Velká tělocvična se v posledních letech dočkala rekonstrukce. Došlo k celkovému zateplení, výměně oken, položení nové podlahové krytiny a opravě střechy. Na podzim a na jaře je využíván pro výuku atletiky i nedaleký sportovní areál fotbalového hřiště.

Součástí školy je školní družina. Družina je otevřena každé ráno již před vyučováním a to zejména kvůli dojíždějícím žákům. Všichni žáci mohou vyžít ranní družiny v době od 7:00 do 7:40. Odpolední družina má více oddělení. Družina je odpoledne otevřena od 11:35 do 16:00..

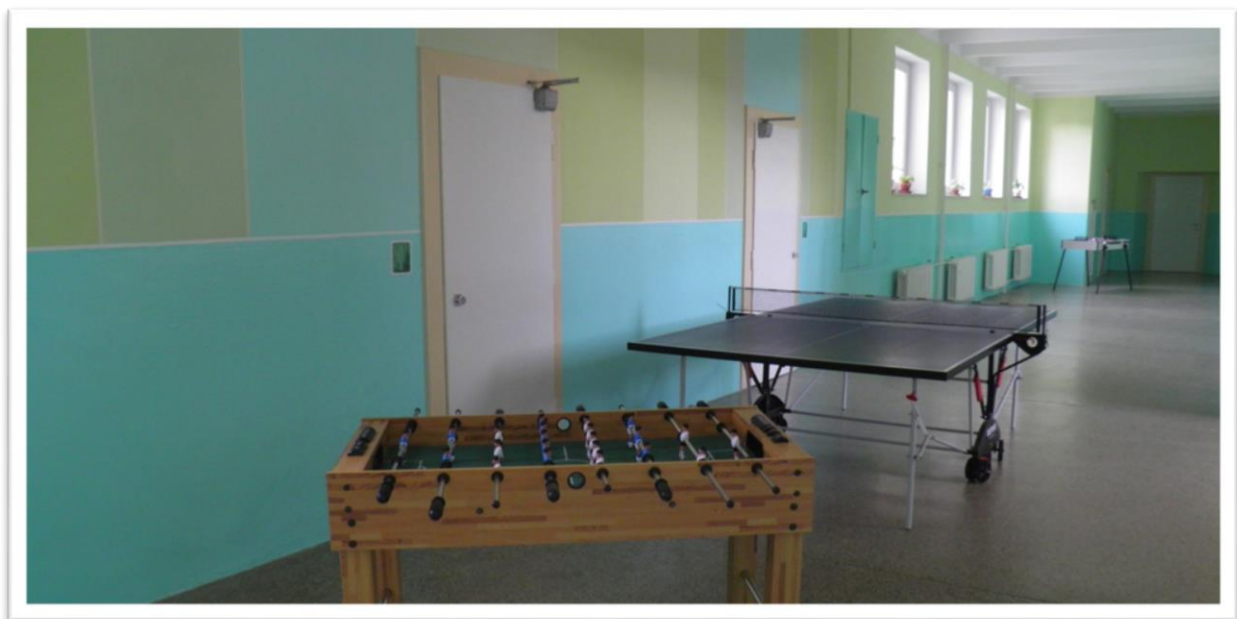

Vedení školy postupně vybavuje učebny novou podlahovou krytinou, novým nábytkem. V suterénu budovy se nachází školní dílna, kterou mohou využívat žáci v hodinách pracovních činností, tvořivých činností, případně ostatních předmětů. I školní dílna doznala díky projektům EU řady změn. Byla celkově rekonstruována a vybavena novým nářadím i keramickou pecí.

V neposlední řadě je nutné zmínit i školní jídelnu, která se stará o přípravu obědů pro žáky, zaměstnance školy a vaříme i pro cizí strávníky. Tuto službu oceňují hlavně starší obyvatelé naší obce. V jídelně je zajištěn i pitný režim žáků, kteří zde mají možnost osvěžit se čajem.

Vyučování začíná v 8:00 a končí nejpozději v 15:00. Rozvrh je v návaznosti na autobusové spoje a bezpečnou dopravu žáků domů. V době volna a přestávek mohou žáci využívat všech možností školy - stolní fotbal a pingpongové stoly na chodbách v patrech nebo IKT učebnu o volné hodině.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor naší školy patří mezi méně početné. Tvoří ho ředitel školy, zástupce ředitele, 9 třídních pedagogů a další, kteří nemají třídnictví. Někteří pedagogičtí pracovníci nemají plný úvazek. Sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově pestrý - od mladých až po zkušené kolegy. Kromě učitelů pracují ve škole i vychovatelky školní družiny a asistentky pedagoga. Všichni učitelé jsou plně odborně kvalifikovaní. Vedení školy dbá na to, aby hlavní předměty učili a probírali učitelé.

Všichni učitelé si prohlubují své znalosti a obohacují své vzdělání i praxi celoročně formou DVPP. Posilujeme formy společného vzdělávání celého pedagogického týmu zejména v oblasti rizikového chování. V rámci projektů EU došlo v posledních letech k několika školením DVPP. Všichni pedagogičtí pracovníci byli proškoleni v několika oblastech: práce s interaktivní tabulí, tvorba e-learningových kurzů, práce s žákem se speciálními vzdělávacími potřebami, matematika podle prof. Hejného.

Na škole pracuje metodik prevence, výchovný poradce, koordinátor pro tvorbu ŠVP, ICT koordinátor a metodik environmentální výchovy z řad pedagogických pracovníků. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péči o žáky a to především na prvním stupni.

2.4 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků je z Vacova a z blízkých obcí a osad. Školu navštěvují žáci z rozličného sociokulturního prostředí a s velmi rozdílnými předpoklady pro školní úspěšnost. Pracovníci školy mají zkušenosti z oblasti integrace žáků. V tuto chvíli je naší škole vzděláváno několik žáků se specifickými poruchami učení a chování, se zdravotním postižením tělesným, nebo s lehkým mentálním postižením. Přesný počet žáků se v průběhu školního roku neustále mění, neboť někomu integrace prodloužena není a někdo naopak začne být integrován. Veškeré údaje o počtu integrovaných žáků jsou dostupné u výchovného poradce a v ředitelně školy. Pro všechny tyto žáky je ve spolupráci s odborníky vypracován individuální vzdělávací plán. Věnujeme se rovněž dětem nadaným, které také pracují podle samostatného individuálního programu.

2.5 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do několika dlouhodobých projektů. Jedná se například o projekt „Ovoce do škol“. Cílem projektů je zvýšit u dětí oblibu ovoce a zeleniny ve školách za dotovanou cenu, přispět ke změně jejich stravovacích návyků, tím bojovat proti dětské obezitě, a tak zlepšit zdravotní stav mladé populace.

Jako malá vesnická škola se snažíme neustále zapojovat do různých projektů EU a nestále tak vylepšovat podmínky pro vzdělávání. V poslední době se nám podařilo získat a zapojit se do několika projektů: Šance pro venkovské školy, EU – peníze základním školám, Krok za krokem k moderní výuce, Šance pro venkovské školy II, Moderní venkovská škola, Přechíst, porozumět, poznat svět, Nebojíme se technických dovedností. Díky těmto projektům se podařilo do školy zakoupit mnoho nového vybavení, ale žáci školy měli také možnost poznat krásy ČR a strávit týden v Londýně. Do budoucna je záměrem vedení školy pokračovat v aktivní práci na dalších projektových záměrech.

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. V rámci výuky a mimoškolních činností je dlouhodobě realizována řada aktivit, zaměřených především na:

- **kulturní rozvoj žáků.** Děje se tak prostřednictvím projektů, které jsou zařazeny v celoročním plánu školy a zahrnují návštěvu kulturních akcí, výtvarné aktivity, účast na soutěžích, ale i setkávání se s významnými osobnostmi kulturního a společenského života. Několik kulturních akcí v průběhu roku také pořádáme nebo spolupřádáme (vypouštění balónků, příjezd paní zimy, vánoční jarmark, dětský den, vánoční besídka, vernisáž dětských prací)
- **zlepšení zdravotního stavu žáků** - ozdravné nebo sportovně zaměřené pobyty. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, výletů se sportovním zaměřením. Každoročně se zúčastňujeme sportovních soutěží žáků a škol (fotbal, florbal, vybíjená, atletická olympiáda, Odznak všestrannosti olympijských vítězů, ...). Pořádáme lyžařský kurz pro žáky sedmého ročníku a žáci devátého ročníku jezdí na vodu. Na prvním stupni probíhá tradičně výuka plavání. Každoročně probíhá i výuka bruslení v hodinách tělesné výchovy – venku, na přírodní ledové ploše. Na konci školního roku probíhá branný den.
- **vztah k přírodě a ekologii.** Ve škole se po celý rok třídí odpad. Celý rok žáci sbírají víčka od pet lahví. Na konci školního roku je pořádána soutěž mezi třídami ve sběru papíru. Žáci se pravidelně zúčastňují vzdělávacích akcí s environmentální tematikou.
- **dopravní výchovu.** Ve škole probíhá kroužek dopravní výchovy a zdravovědy. Výlety na kolech a dopravní výchova je i součástí výuky tělesné výchovy i výletů.
- **volba povolání.** Každoročně se žáci osmého a devátého ročníku zúčastňují akce „Vzdělání a řemeslo“ – přehlídky středních škol.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Naše škola je velmi důležitým centrem nejen vzdělávacím, ale i společenským a kulturním. Její činnost, aktivita a život jsou velmi důležité pro místní komunitu. Je nutná její otevřenost nejen k žákům a jejich rodičům, ale i k ostatním obyvatelům obce. Škola se snaží spolupracovat s místními drobnými podniky i s občanskými či jinými subjekty v obci. Klade důraz na spolupráci a partnerské vztahy s rodiči žáků. Projekty, které škola vymýšlí a realizuje, otevírají prostor pro vytváření dobrých vztahů na úrovni rodič – škola, rodič – učitel – žák. Při realizaci těchto projektů má škola možnost přibližovat a vysvětlovat rodičům i širší veřejnosti vlastní záměry, strategie i plány. Má možnost přizvat rodiče na realizaci konkrétních úkolů a nápadů. Zapojování rodičů do činnosti školy a vnímání odpovědnosti povede k tomu, že na dobré činnosti školy bude záležet všem - žákům, rodičům i učitelům.

Dobrá spolupráce probíhá na úrovni škola – zřizovatel. Škola a obec spolu v průběhu roku pořádají několik kulturních a společenských akcí. Mezi tyto akce patří například Slavnostní rozsvícení vánočního stromu, Vypouštění balónků s přáním Ježíškovi, Vánoční jarmark, Dětský karneval. Žáci školy se pravidelně zúčastňují akcí obecního úřadu (Vítání nových občánků, Vystoupení v domově pro seniory).

Škola se prezentuje i samostatnými akcemi. Každý rok je pořádána jedna kulturní akce pro rodiče a to buď Vánoční besídka, nebo Besídka ke dni matek. Již několik let je v plesové sezoně hojně navštěvován školní ples ZŠ Vacov. V posledních letech byla na konci školního roku uspořádána i Vernisáž dětských prací, na které se kromě dětských prací prezentovaly i jednotlivé kroužky. O prezentaci školy se starají také přehledné a hlavně aktualizované www stránky. O veškerém dění ve škole pravidelně informujeme ve Vacovském zpravodaji (měsíčník OÚ Vacov). Dobrá spolupráce je navázána také s místní knihovnou.

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím notýsků (1. a 2. třída), žákovských knížek (3. třída a výjimečné případy starších žáků), elektronické žákovské (všichni od 4. třídy) a také na pravidelných třídních schůzkách a konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců). Třídní schůzky jsou pravidelně 3x za rok. V některých třídách byly zavedeny i takzvané „triády“ neboli schůzka učitel – rodič – žák.

Na základě zákona 561/2004 Sb. §167 a §168 zřizuje zřizovatel Školskou radu. Školská rada má 6 členů (2 zástupci rodičů, 2 zástupci zřizovatele a 2 zástupci pedagogů).

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (ŠVP) vychází z koncepce Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP). Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

3.1 Zaměření školy

Každá škola má svá specifika a klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání. Při důkladné analýze naší školy jsme vycházeli z výchovných a vzdělávacích možností a potřeb našich žáků, z požadavků rodičů a z kvalifikovanosti a možnostech pedagogického sboru. Zodpovědně byly zváženy možnosti, přednosti i nedostatky školy. Na základě této analýzy byly vytyčeny základní cíle a priority školy.

Naše škola se zaměřuje na následující cíle a priority:

- **Vzdělání pro všechny.** Zaměříme se na zajištění podmínek pro vzdělávání všech dětí, včetně dětí z odlišného sociálně kulturního prostředí a dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Vytvoříme podmínky pro integraci dětí zaostávajících i jinak postižených přímo ve třídách s ostatními dětmi. Talentovaným žákům umožníme další rozšíření jejich schopností.
- **Kvalitní výuky cizích jazyků.** Výrazné posílení komunikačních dovedností v cizích jazycích, zvláště pak v anglickém, příprava na život v EU i celém globálním světě.
- **Využívání informačních a komunikačních technologií.** Vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporujeme zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů.
- **Praktický život.** Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě. Vybírat učivo, které zajistí žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání, orientované na životní praxi a na další studium.
- **Ekologickou výchovu.** Pravidelně se zúčastňovat projektů s environmentální tematikou. Umožňovat dětem poznávat přírodu a postupně se budovat vztah k ní.
- **Všestranný rozvoj osobnosti jedince.** Zavádět efektivní metody výuky, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak těch, které vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě. Podporovat rozvoj pohybových dovedností žáků a směřování ke zdravému životnímu stylu. Rozvíjet estetické cítění žáků, jejich aktivní zapojování do tvorby literární, výtvarné i hudebně pohybové (realizace školních kulturních a společenských akcí).

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

„vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení“

- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Vedeme sebe, žáky i rodiče k tomu, že není důležitá známka, ale důležitější je něco umět a vědět.
- Nové poznatky s žáky vyvozujeme na základě osobní zkušenosti a řízené činnosti.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost.
- Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace literatury a na internetu.
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky, vyvozovat závěry.
- Uplatňujeme individuální přístup k jednotlivým žákům.
- Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, při kterých má žák radost z učení.
- Při hodnocení používáme zejména pozitivní motivaci. Chválíme. Učíme práci s chybou.
- Učíme práci v týmu, nebát se prezentovat výsledky.

Kompetence k řešení problémů

„podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů“

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit.
- Učíme žáky nebát se problémů.
- Podporujeme různé přijatelné i netradiční způsoby řešení problémů.
- Upřednostňujeme týmovou práci při řešení problémů.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost, vynalézavost a logické myšlení.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.
- Vedeme žáky k okamžitému a otevřenému upozorňování na problémové situace a k jejich řešení.
- Učíme žáky, že některým problémům lze předcházet.
- Uplatňujeme vztahy mezi poznatky, nepředkládáme poznatky v hotové podobě.

Kompetence komunikativní

„vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci“

- Vytváříme prostor pro komunikaci různými formami – ústně, písemně, výtvarnými prostředky i pomocí techniky.
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace (mezi žáky navzájem i mezi žáky a dospělými).
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- Učíme žáky hovořit k věci a obhajovat své stanovisko vhodnými argumenty.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme kritiku i sebekritiku.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe i ostatních. Vedeme zároveň žáky k pozitivní prezentaci své osoby a svého okolí.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky (z různých tříd, různých věkových kategorií).
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a krizových situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných učeben, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.

Kompetence sociální a personální

„rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých“

- Podporujeme skupinovou výuku a vzájemnou pomoc při učení.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Učíme žáky pracovat v týmech a vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Průběžně zjišťujeme a vyhodnocujeme sociální vztahy ve třídě. Netolerujeme projevy násilí a šikany všeho druhu.
- Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování.
- Jdeme žákům příkladem – podporujeme spolupráci všech zaměstnanců školy, žáků a rodičů.

Kompetence občanské

„ vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých. Vychovávat žáky jako osobnosti odpovědné za svůj život, svoje zdraví a za své životní prostředí. Vychovávat žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné pomoci v různých situacích.“

- Netolerujeme jakékoliv rizikové chování.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu.
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí a policií.
- V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků.
- Využíváme pomoci a zkušeností odborníků – výchovných poradců, PPP, SPC a policie.
- Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost.
- Kázeňské přestupky řešíme individuálně.
- Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě a bez emocí.
- Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich příčinu.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól sociálně patologických jevů.
- V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků pomoci.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

„vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci a pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání.“

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci chválíme. Netrestáme žáky prací, práce by měla být odměnou.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky.
- Vedeme žáky důsledně k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění povinností a závazků. V rámci výuky jsou žáci seznamováni se základy bezpečnosti.
- Různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi, objasňujeme představy žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání.
- Motivujeme žáky k dosažení dalšího zvoleného studia – budoucího povolání.

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se ve škole realizuje podle novely zákona č. 82/2015 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména podle §16, §17, §18, §19. Tito žáci jsou vzděláváni s využitím podpůrných opatření, která mají kompenzovat jejich speciální vzdělávací potřeby a vyrovnávat jejich obtíže ve vzdělávání. Těmito opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školních a školských poradenských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Podpůrná opatření zahrnují poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení, úpravu organizace, obsahu, hodnocení a forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče. Dále se za podpůrné opatření považuje úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání. Předpokládá se i využívání kompenzačních pomůcek, speciálních pomůcek a učebnic, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, dále Braillova písma a náhradních komunikačních systémů. Podpůrná opatření zahrnují také možnost úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání u definované skupiny žáků, úpravy obsahů vzdělání, které je možné modifikovat nebo obohacovat.

3.3.1 Podpůrná opatření pro žáky se SVP

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů, podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření je možné kombinovat, pokud to vyžadují obtíže žáka.

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola sama. Tato podpůrná opatření mají podobu jednak individualizace přístupu k žákovi a jednak „Plánu pedagogické podpory“ (dále jen PLPP). V případě, kdy žák není schopen plnit školní výstupy tak, jak jsou nastaveny ve školním vzdělávacím programu, zpracovává škola tento PLPP. PLPP je zpracováván na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření v rámci PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou pozitivní změně, měla by škola nejpozději do 3 měsíců požádat žáka nebo jeho zákonného zástupce o návštěvu školského poradenského zařízení.

Školské poradenské zařízení následně vystavuje zprávu z vyšetření žáka, a pokud se u žáka bude jednat o speciální vzdělávací potřeby, vystavuje školské poradenské zařízení dle §15 vyhl. č. 27/2016 Sb., doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami pro školu. Před definitivním vystavením kontaktuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) školu, aby si ověřilo, zda má škola pomůcky, případně zda je reálné zajistit asistenta pedagoga, speciálního pedagoga, služby školního speciálního pedagoga nebo školního psychologa. Doporučení se po dohodě s vedením školy finalizuje a zákonný zástupce podepisuje informovaný souhlas. Škola následně připraví navržená podpůrná opatření, snaží se postupovat bez zbytečné prodlevy, nejpozději do 4 měsíců ode dne podpisu doporučení musí být podpůrná opatření poskytována.

Žáků, kteří mají v procesu vzdělávání mírné obtíže, jsou zařazeni do I. stupně a podpůrná opatření jsou jim poskytována na úrovni školy. Žáci, u kterých je charakter jejich obtíží výrazný, jsou zařazeni do vyšších stupňů podpůrných opatření v intencích II. – V. stupně podpory.

Pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření zpracovává škola Individuální vzdělávací plán (IVP). Jde o dokument, který pomáhá k nastavení optimálních vzdělávacích cílů žáka a jejich konkretizaci tam, kde žák není schopen plnit úkoly stanovené v ŠVP daného ročníku školy. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). IVP zpracovává škola a to na základě žádosti zákonného zástupce žáka, doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a rozhodnutí ředitele školy. IVP obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem.

IVP vypracovávají za svou oblast (svůj předmět) všichni vyučující žáka. Role třídního učitele, výchovného poradce spočívá v koordinaci prací na vytvoření IVP (jeho hodnocení). Role poradenského pracovníka ŠPZ spočívá v kontrole, zda IVP obsahuje všechna doporučení. IVP není mrtvým materiálem uzamčeným v zásuvce stolu učitele. Je to pomůcka učitele, s níž plánuje, realizuje a vyhodnocuje vzdělávací plán žáka. I proto může být v průběhu celého školního roku upravován, doplňován, obohacován či redukován.

Za vypracování IVP zodpovídá ředitel školy, všechny osoby zainteresované na jeho tvorbě a realizaci (včetně zákonného zástupce) potvrdí jeho platnost podpisem. IVP je závazným dokumentem pro vzdělávání žáka se SVP. Povinností školy při zpracování a realizaci IVP je také jeho pravidelné a průběžné vyhodnocování. Ve spolupráci s ŠPZ se IVP vyhodnocuje dvakrát ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

3.3.2 Podpůrná opatření pro mimořádně nadané žáky

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces, který vyžaduje spolupráci pedagogů, psychologa a rodičů. Škola cíleně vyhledává a podporuje mimořádně nadané žáky. Individuální vzdělávací plán pro mimořádně nadaného žáka je vypracován školou na základě žádosti zákonného zástupce žáka, doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a rozhodnutí ředitele školy. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.“

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou zároveň důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Rámcový vzdělávací program vymezuje šest průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
- **Výchova demokratického občana (VDO)**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
- **Multikulturní výchova (MkV)**
- **Environmentální výchova (EV)**
- **Mediální výchova (MeV)**

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Jedinou výjimkou je průřezové téma Environmentální výchova. Jelikož má naše škola jeden z hlavních vzdělávacích cílů výchovu ke vztahu k přírodě a ekologii, zařadili jsme environmentální výchovu jako samostatný předmět na II. stupni.

Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu

- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků osobnostními vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených možnostmi volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Multikulturní výchova

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sama sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Environmentální výchova

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Mediální výchova

- přispívá k rozvoji schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá k rozvoji schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

4 Učební plán

Učební plán ŠVP Česká škola vychází z učebního plánu RVP ZV. V tomto RVP ZV jsou stanoveny minimální časové dotace. V našem učebním plánu jsme tyto dotace respektovali.

4.1 Učební plán pro I. stupeň

Učební plán 1. stupně ZŠ Vacov									
			Hodinové dotace pro jednotlivé ročníky:						
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Minimální časová dotace	Reálná časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a	Český jazyk	9 (2)	9 (2)	9 (2)	7 (1)	7 (1)	33	41 (8)
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	4 (1)	4 (1)	9	11 (2)
Matematika a její aplikace		Matematika	4 (1)	5 (1)	5 (1)	6 (1)	5 (1)	20	25 (5)
Informační a komunikační technologie		Informační a komunikační technologie	0	0	0	0	1	1	1
Člověk a jeho svět		Člověk a jeho svět	2	2	3 (1)	3	3	12	13 (1)
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	5
	Výtvarná výchova	Tvořivé činnosti	2	2	2	3	3	12	12
Člověk a svět práce									
celkem			20	21	25	26	26	102	118 (16)

- V závorce jsou uvedeny disponibilní dotace

Celková týdenní hodinová dotace je RVP ZV stanovena:

- **pro 1. – 2. ročník maximálně 22 hodin**
- **pro 3. – 5. ročník maximálně 26 hodin**

Celková časová dotace **118 hodin týdně** (včetně disponibilních) je pro 1. – 5. ročník závazná.

Závazná minimální časová dotace je uváděna u jednotlivých vzdělávacích oblastí. Je navýšena prostřednictvím **disponibilních hodin** – pro 1. – 5. ročník celkem o **16 vyučovacích hodin**.

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých předmětů. Průběžně a přirozeně těmito předměty prolínají. Začlenění průřezových témat probíhá i formou projektových dnů. Jejich konkretizace je uvedena v charakteristice průřezových témat i v jednotlivých tabulkách daných předmětů.

V rámci učebního plánu může v 1. – 3. ročníku probíhat výuka jednotlivých předmětů bez pevné časové dotace v menších časových celcích než jedna vyučovací hodina; jednotlivé řízené činnosti mohou být kombinovány a propojovány při zachování celkové stanovené denní a týdenní dotace pro vyučovací předměty a dodržení požadavků na odpočinek. I při integraci průřezových témat, při projektech apod. musí vyučující dodržet časovou proporcii jednotlivých předmětů v týdnu a zásady hygieny školní práce (přestávky, relaxace atd.).

Na 1. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacím předmětům:

- český jazyk a literatura o 8 disponibilních hodin,
- matematika o 5 disponibilních hodin,
- cizí jazyk o 2 disponibilní hodiny,
- a vzdělávací oblast člověk a jeho svět o 1 disponibilní hodinu.

Poznámky k jednotlivým vzdělávacím oblastem a předmětům:

Český jazyk a literatura: vyučovací předmět je na 1. stupni zařazen povinně do všech ročníků a je posílen o 8 disponibilních hodin.

Anglický jazyk: vyučovací předmět je zařazen povinně od 3. ročníku a je na 1. stupni posílen o 2 disponibilní hodiny.

Matematika: předmět je povinně zařazen do všech ročníků na 1. stupni a je posílen o 5 disponibilních hodin.

Informační a komunikační technologie: učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů; v 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět.

Člověk a jeho svět: realizuje se ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání. Na posílení této vzdělávací oblasti byla využita 1 disponibilní hodina.

Umění a kultura: realizuje se v samostatném předmětu hudební výchova.

Člověk a zdraví: tělesná výchova je zařazena do všech ročníků vždy 2 vyučovací hodiny týdně.

Člověk a svět práce: učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět tvořivé činnosti (společně s výtvarnou výchovou).

4.2 Učební plán pro II. stupeň

Učební plán 2. stupně ZŠ Vacov								
			Hodinové dotace pro jednotlivé ročníky:					
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Minimální časová dotace	Reálná časová dotace
<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4 (1)	4	4	5 (1)	15	17 (2)
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	2 (1)	3 (2)	2	2	6	9 (3)
<i>Matematika a její aplikace</i>		Matematika	5(1)	4 (1)	5(1)	5(1)	15	19 (4)
<i>Informační a komunikační technologie</i>		Informační a komunikační technologie	1 (1)	1 (1)	1 (1)	1	1	4 (3)
<i>Člověk a společnost</i>	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	11	11
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	0	1	1		
<i>Člověk a příroda</i>	Fyzika	Fyzika	0	2 (1)	2	2	21	26 (5)
	Chemie	Chemie	0	0	2	2		
	Přírodopis	Přírodopis	2 (1)	2 (1)	2	2		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	2 (1)	1		
	Environmentální výchova			1 (1)	0	0		
<i>Člověk a svět práce</i>		Pracovní činnosti	1 (1)	1	1	1	3	4 (1)
<i>Člověk a zdraví</i>	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	2	2	10	10
<i>Umění a kultura</i>	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
celkem			30	30	31	31	104	122 (18)

Celková týdenní hodinová dotace je na II. stupni stanovena:

- **pro 6. – 7. ročník maximálně 30 hodin**
- **pro 8. – 9. ročník maximálně 32 hodin**

Celková časová dotace **122 hodin týdně** (včetně disponibilních) je pro 6. – 9. ročník závazná.

Závazná minimální časová dotace je uváděna u jednotlivých vzdělávacích oblastí. Je navýšena prostřednictvím **disponibilních hodin** – pro 6. – 9. ročník celkem o **18 vyučovacích hodin**.

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých předmětů. Průběžně a přirozeně těmito předměty prolínají. Začlenění průřezových témat probíhá i formou projektových dnů. Jejich konkretizace je uvedena v charakteristice průřezových témat i v jednotlivých tabulkách daných předmětů.

Na 2. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacím předmětům:

- český jazyk a literatura o 2 disponibilní hodiny,
- matematika o 4 disponibilní hodiny,
- další cizí jazyk o 3 disponibilních hodin,
- informační a komunikační technologie o 3 disponibilní hodiny,
- vzdělávací oblast člověk a příroda o 5 disponibilních hodin,
- a vzdělávací oblast člověk a svět práce o 1 disponibilní hodinu.

Poznámky k jednotlivým vzdělávacím oblastem a předmětům:

Český jazyk a literatura: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen povinně do všech ročníků a je posílen o 2 disponibilní hodiny.

Anglický jazyk: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen povinně do všech ročníků.

Německý jazyk: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen do všech ročníků a je posílen o 3 disponibilní hodiny.

Matematika: předmět je povinně zařazen do všech ročníků na 2. stupni a je posílen o 4 disponibilní hodinu.

Informační a komunikační technologie: předmět je povinně zařazen do všech ročníků na 2. stupni a je posílen o 3 disponibilní hodiny.

Dějepis: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen do všech ročníků.

Výchova k občanství: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen do všech ročníků kromě 7.

Fyzika: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen od 7. třídy.

Chemie: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen od 8. třídy.

Přírodopis: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen povinně do všech ročníků.

Zeměpis: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen povinně do všech ročníků.

Environmentální výchova: vyučovací předmět je na 2. stupni zařazen do 6. ročníku.

Umění a kultura: realizuje se v samostatném předmětu hudební výchova a výtvarná výchova. Oba předměty jsou zařazeny do všech ročníků druhého stupně.

Člověk a zdraví: tělesná výchova je zařazena do všech ročníků.

Člověk a svět práce: učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět.

5 Učební osnovy

5.1 I. stupeň

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho prostřednictvím získávají žáci schopnosti vyjadřovat své myšlenky a city, zároveň chápat myšlení a cítění druhých lidí. Získávají prostředky k funkčnímu dorozumívání a integraci do společnosti ostatních lidí. Dovednosti, které získávají, jsou rovněž důležité pro jejich vzdělávání v dalších oborech. Stěžejním úkolem je rozvoj komunikačních dovedností tak, aby žáci byli schopni se orientovat v různorodých situacích současného světa. V rámci učiva rozvíjejí a obohacují svoji slovní zásobu a poznávají spisovnou podobu jazyka.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk má tři složky:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulce „Učební plán 1. stupně“. Pro vyučovací předmět Český jazyk byla využita disponibilní časová dotace 5 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, aktuálně v ostatních prostorách školy i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci těchto složek výuka přispívá k získávání klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Vést žáky k rozvíjení dovedností potřebných k získávání a osvojení učiva, k uplatňování získaných dovedností a návyků i v jiných oblastech vzdělávání.
- Vést žáky systematickému vedení a ukládání informací.
- Vést žáky k aplikaci naučených pravidel, seznamovat je s mluvnickými a literárními pojmy.

Kompetence k řešení problémů

- Učit se vnímat problémové situace, přemýšlet o jejich řešení.
- Vést žáky k tomu, aby se sami učili nalézat pravidla v mluvnických jevech.
- Vést žáky k tomu, aby sami nalézali chyby a uměli dané jevy odůvodnit.

Kompetence komunikativní

- Učit se naslouchat promluvám druhých lidí, přiměřeně reagovat.
- Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení.
- Učit se porozumět probíraným literárním textům, v rámci učiva si stále rozšiřovat slovní zásobu.
- Vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Učit se spolupracovat ve skupině, přispívat k upevnování přátelských vztahů s ostatními.
- Učit žáky diskutovat v rámci třídy, skupiny.

Kompetence občanské

- Učit žáky respektovat názory jiných lidí.
- Učit se zaujímat pozitivní postoj k národním tradicím a historickému kulturnímu dědictví svého i jiných národů.

Kompetence pracovní

- Učí se dodržovat stanovená pravidla, využívat je v zájmu svého rozvoje i v dalších oblastech.
- Učí se reagovat na změněné situace.
- Vést žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní, udržování svého pracovního prostoru.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Zařazená průřezová témata budou realizována jako součást předmětu Český jazyk a literatura.

- Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti poznávání“, „Kreativita“ a „Seberegulace“
- Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Komunikace“ a „Kooperační kompetice“.
- Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Morální rozvoj jsou to části „Hodnoty a postoje“, „Řešení problémů“ a „Rozhodovací dovednosti“.
- Z průřezového tématu Mediální výchova, okruhu Receptivní činnosti jsou to části „Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality“, „Fungování a vliv médií ve společnosti“, „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“.
- Z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských souvislostech, je to část „Evropa a svět nás zajímá“.

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Komunikační a slohová výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Učí se navzájem poznávat, ve třídě, skupině, představovat se.		1.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí
Cvičí si základy techniky mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu.	Rozvoj fonetického sluchu – sluchová analýza a syntéza, mluvní cvičení jazykolamy	1.	
Rozumí mluveným pokynům přiměřeným možností žáka 1. třídy. Učí se pozorně naslouchat.	Naslouchání	1.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, nevykřikuje, nechá domluvit, neskáče do řeči.	Základy komunikace	1.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – komunikace
Osvojuje si užívání základních forem společenského styku.	Oslovení, pozdrav, omluva, poděkování, blahopřání	1.	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Technika mluveného projevu- tvoření hlasu, dýchání	1.	
Naslouchá pohádkám, jednoduchým příběhům, vypráví podle obrázkové předlohy.	Rozvoj mluveného projevu	1.	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.		1.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Psaní	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla a psacího náčiní.	Příprava na psaní	1.	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena, kontroluje vlastní písemný projev.	Základy písemného projevu	1.	
Při psaní dbá na správné sezení, držení psacího náčiní, hygienu zraku.	Základní hygienické návyky spojené se psáním	1.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Jazyková výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Po hláskách skládá a rozkládá slova podle sluchu.	Rozvoj fonemického sluchu – sluchová analýza a syntéza	1.	
Izoluje sluchem první hlásku ze jmen.		1.	
Zápis izolovaných písmen, slov, vět pomocí velké tiskací abecedy.	Velká tiskací abeceda	1.	
Sluchově rozlišuje délku samohlásek, tvrdost a měkkost ve slovech se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny a dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, fě.	Rozvoj čtenářských dovedností	1.	
Seznámí se s písmeny malé tiskací abecedy.		1.	
Přechází k plynulému čtení slov a vět.	Hlasité čtení	1.	
Rozpoznává členění textu.	Začátek a konec věty, Interpunkční znaménka, Nadpis, článek, řádek, odstavec	1.	
Rozlišuje sluchem i zrakem slova ve větách, správně je řadí.	Uspřádání slov ve větě	1.	
Dodržuje správné pořadí písmen, píše slova a jednoduché věty podle diktátu.	Diktáty	1.	
Píše velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen osob.	Velká písmena ve větě a u vlastních jmen osob	1.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Literární výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte texty přiměřené věku a možnostem, správně odpovídá na kontrolní otázky.	Čtení s porozuměním	1.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Učí se vyjadřovat základní pocity z četby, využívá dramatizaci, výtvarný projev.	Ilustrace, dramatizace	1.	Osobnostní a sociální rozvoj – osobnostní rozvoj – kreativita
Přednáší z paměti krátké básně, učí se vnímat jejich rytmus a rým.	Recitace	1.	
Učí se soustředěně vnímat poslech literárního textu, divadelního představení, vystoupení spolužáků.	Divadelní představení, besídky	1.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Komunikační a slohová výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Články v Čítance, knihy pro první čtení, Zdokonaluje techniku čtení, tiché čtení, čtení jako zdroj informací.	2.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Učí se vyhledávat podstatné informace, odlišovat od nepodstatných, pracuje stále více samostatně.	2.	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Hlásí se, odpovídá celými větami, volí vhodná slova, neskáče do řeči, umí naslouchat.	2.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – komunikace
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	Snaží se vystihnout komunikační situaci – pozdrav, oslovení, omluva, prosba. Učí se zdvořilému vystupování, učí se používat gesta, mimiku.	2.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – kooperace
Řadí ilustrace podle časové posloupnosti, vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Tvoří krátké ústní i písemné projevy.	2.	
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Pokračuje zlepšování písemného projevu, úhledný, čitelný zápis, hygiena psaní	2.	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Technika psaní, kontrola vlastní práce	2.	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení. Umí vyplnit jednoduchý formulář.	Krátký dopis, pozdrav z prázdnin, Adresa, Práce s tiskopisy	2.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Jazyková výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich tvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky.	Rozlišování a odůvodňování druhů vět, používání vhodných slov, pořádek slov ve větě	2.	
Spojuje věty do jednodušších souvětí, pozná nejběžnější spojky a spojovací výrazy.	Věta jednoduchá, souvětí	2.	
Poznává významy slov, určí nadřazenost, podřazenost, souřadnost.	Slova významem nadřazená, podřazená, souřadná	2.	
Porovnává a třídí slova podle významu děj, věc, vlastnost. Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	Seznámení s názvy slovních druhů, podle významu rozlišuje podstatná jména, slovesa, předložky v základním tvaru	2.	
Rozlišuje samohlásky, souhlásky, dvojhásky. Odůvodňuje a píše i-y po tvrdých a měkkých souhláskách. Využívá dělení slov na konci řádku.	Slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek, Dělení slov na slabiky	2.	
Umí vyjmenovat řadu po sobě jdoucích písmen, řadí slova podle abecedy.	Abeceda	2.	
Zdůvodňuje a píše znělé a neznělé souhlásky na konci slov.	Párové souhlásky: p-b, d-t, d'-ť, z-s, ž-š, v-f, h-ch	2.	
Odůvodňuje a správně píše slova se skupinami dě, tě, ně a bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev.	Správné čtení a psaní slov s „ě“	2.	
Píše a odůvodňuje velká písmena v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. Rozlišuje obecná a vlastní jména.	Vlastní jména osob a zvířat	2.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Literární výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Plynulé čtení bez hláskování, Čtení hlasité a tiché	2.	
Umí naslouchat textu, snaží se vyjádřit pocity z četby.	Soustředěný poslech prózy a poezie, Vyhledávání humorných i smutných událostí	2.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznání
Obsah textu spojuje s ilustracemi.	Ilustrace a ilustrátoři	2.	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Seznámení se základními literárními žánry – rozpočítadlo, hádanka, říkadlo, báseň, poezie, próza	2.	
Vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy.	Dramatizace	2.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Recituje básně se správnou intonací.	Sloka, verš, rým	2.	
Čte další knihy a vede si o nich krátké záznamy.	Individuální četba, čtenářský deník	2.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Komunikační a slohová výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Učí se ovládat mimiku, gesta	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace
Procvičuje slovosled ve větě. Vybírá vhodné jazykové prostředky.	Stylizace a kompozice	3.	
Sestaví nadpis, s pomocí tvoří osnovu a je schopen ji využít.	Členění jazykového projevu, osnova	3.	
Pojmenovává ústně i písemně jednoduché předměty a děje.	Popis	3.	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Vypravování	3.	
Učí se tvořit správné otázky.	Dovednost klást otázky	3.	
Na základě vlastních zážitků nebo pozorování tvoří krátký mluvený projev.	Souvislý jazykový projev, vypravování	3.	
Umí požádat a sám podá stručnou informaci, pozdrav, oslovení, omluva, prosba.	Základní komunikační žánry, společenský jazyk	3.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – komunikace
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Zahájení, ukončení dialogu, mluvčí, posluchač, Zdvořilé vystupování	3.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – kooperace, kompetice
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Čtení s porozuměním	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Jazyková výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozlišuje větu a souvětí, počet vět v souvětí.	Věta jednoduchá, souvětí	3.	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.		3.	
Určuje stavbu věty jednoduché, vyhledává základní skladební dvojice.	Stavba věty, základní skladební dvojice	3.	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	Nauka o slově, synonyma, opozita	3.	
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Hláskosloví, stavba slova	3.	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	Slovní druhy ohebné a neohebné	3.	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.		3.	
Skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo a rod.	Podstatná jména, skloňování	3.	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Slovesa, tvary sloves, časování	3.	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s, v, z Vlastní jména	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Literární výchova	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte s porozuměním ve vhodném tempu a frázování a dostatečně rychle krátký umělecký a naučný text.	Četba z Čítanky, společné četby, Výrazné čtení, správné tempo, intonace, přízvuk, Čtení hlasité, tiché	3.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Práce s literárním textem, čtenářské deníky	3.	Osobnostní a sociální rozvoj – osobnostní rozvoj – kreativita
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Besedy o knihách	3.	Osobnostní a sociální rozvoj - morální rozvoj - hodnoty, postoje
Postupně se seznamuje s prózou, poezií, divadlem. Poznává rozdíl mezi literaturou uměleckou a naučnou.	Základy literatury	3.	
Četbu chápe jako zdroj informací.	Věcné čtení, vyhledávání a získávání poznatků	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Komunikační a slohová výchova	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Tiché a hlasité čtení s porozuměním	4.	
Reprodukuje obsah sdělení, pamatuje si základní fakta.	Vypravování	4.	
Volí náležitou intonaci, přízvuk. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost.		4.	
Sestaví nadpis, tvoří osnovu a člení text na odstavce.	Stylizace a kompozice	4.	
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	Vypravování	4.	
Učí se vést dialog, telefonický rozhovor.	Formy společenského styku	4.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – komunikace
Sestavuje a píše dopis, omluvenku, telegram, blahopřání. Učí se vyplňovat přihlášku.	Formy společenského styku	4.	
Docvičuje popis zvířete, rostliny, věci.	Popis	4.	
Učí se vnímat různé typy sdělení, chápat rozdíl mezi zprávou a reklamou.	Formy společenského styku	4.	Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
Poznává vliv médií na kulturu. Rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a učí se respektovat kulturní rozmanitost.	Role filmu, televize v životě jedince, rodiny, společnosti Dokument	4.	Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností – fungování a vliv médií ve společnosti

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Jazyková výchova	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	Nauka o slově, slova jednoznačná, mnohoznačná, mazlivá, hanlivá	4.	
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.		4.	
Rozlišuje část předponovou, příponovou, kořen slova.	Stavba slova – kořen, předpona, přípona	4.	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	Slovní druhy ohebné a neohebné	4.	
Píše správně i-y ve slovech po obojetných souhláskách.	Vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s, v, z,	4.	
Skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo a rod, určuje vzor.	Vzory podstatných jmen	4.	
Časuje slovesa v oznamovacím způsobu, určuje osobu, číslo, čas. Umí určit infinitiv. Rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací.	Slovesné tvary určité, infinitiv, slovesné způsoby	4.	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	Stavba věty	4.	
Určuje podmět a přísudek.	Podmět a přísudek	4	
Ovládá pravopis vlastních jmen státní, ulic, zeměpisných názvů.	Vlastní jména	4	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Literární výchova	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte správně, plynule, dbá na sílu i barvu hlasu.	Rozvoj techniky čtení, práce s dechem, správné tvoření hlasu	4.	
Čte potichu delší texty, volně reprodukuje obsah.	Tiché čtení s porozuměním	4.	
Učí se vyjadřovat své dojmy z četby a zaznamenávat je. Doplní je vlastním výtvarným projevem.	Zážitkové čtení, vedení čtenářského deníku	4.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích, slovnících a poznatky dále využívá.	Práce s textem	4.	
Učí se tvořit vlastní literární text na dané téma.	Tvořivá činnost s literárním textem	4.	Osobnostní a sociální rozvoj – osobnostní rozvoj – kreativita
Dramatizuje kratší literární text, k dramatizaci užívá loutky, maňásky.	Dramatizace	4.	
Navštěvuje divadelní a filmová představení.	Divadelní a filmová tvorba	4.	
Rozumí literárním pojmům: spisovatel, básník, čtenář, herec, režisér. Poznává rozpočítadlo, hádanku, báseň, pohádku, povídku, bajku.	Základní literární pojmy- poezie, próza	4.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Komunikační a slohová výchova	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	Výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů	5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	Čtení vyhledávací, klíčová slova, výpisky	5.	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	Čtení zdrojem informací	5.	Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností - kritické čtení
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.		5.	Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	Volná reprodukce	5.	
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	Kultivovaný mluvený projev	5.	
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	Základy techniky mluveného projevu- dýchání, tvorba hlasu, výslovnost	5.	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	Rozhovor, vzkaz na záznamník	5.	Osobnostní a sociální rozvoj – sociální rozvoj – komunikace
Zvládá popis předmětu, děje, pracovního postupu.	Popis	5.	
Píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché komunikační žánry.	Žánry písemného projevu- dopis, zpráva, oznámení, vzkaz, inzerát	5.	
Vyplňuje jednoduché tiskopisy.	Přihláška, dotazník	5.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Jazyková výchova	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	Stavba slova – kořen, předpona, přípona-odvozování	5.	
Doplňuje předpony a přípony dle smyslu. Odůvodňuje pravopis s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin. Osvojuje si základní význam předpon.	Souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene	5.	
Používá v praxi správné předložky.	Předložky s, z	5.	
Získává dovednosti používat v praxi skupiny bě-bje, vě-vje, mě-mně, pě.	Spojení předpony s kořenem na je	5.	
Umí správně používat vyjmenovaná slova a frekventovaná slova příbuzná.	Pravopis i-y po obojetných souhláskách mimo koncovku	5.	
Píše pravopisně správně vlastní jména.	Vlastní jména- víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin, časopisů	5.	
Osvojuje si užívání a určování slovních druhů.	Tvarosloví - slovní druhy	5.	
Určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru.	Mluvnické kategorie podstatných jmen	5.	
Určuje druhy přídavných jmen.	Přídavná jména	5.	
Rozezná mluvnické kategorie sloves.	Slovesa, tvary sloves, časování	5.	
Učí se správné tvary podmiňovacího způsobu.	Podmiňovací způsob	5.	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.		5.	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	Skladba - základní a rozvíjející větné členy	5.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	ČESKÝ JAZYK Literární výchova	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Žák čte plynule s porozuměním přiměřeně náročné umělecké i naučné texty, rozlišuje různé typy textů.	Výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů, čtení s prvky uměleckého přednesu	5.	
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.		5.	Osobnostní a sociální rozvoj - morální rozvoj - hodnoty, postoje
Rozumí přiměřeně složitému sdělení, rozlišuje podstatné od méně podstatného.	Čtení s porozuměním	5.	
Hledá hlavní myšlenky uměleckého díla, zaznamenává zajímavé myšlenky, vede čtenářský deník.	Práce s literárním textem, čtenářské deníky	5.	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	Volná reprodukce	5.	Osobnostní a sociální rozvoj – osobnostní rozvoj – kreativita
Žák čte plynule s porozuměním přiměřeně náročné umělecké i naučné texty, rozlišuje různé typy textů.	Výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů, čtení s prvky uměleckého přednesu	5.	
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Poezie - lyrika, epika, přenášení významu, přirovnání, zosobnění. Próza - čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč postav, řeč autora	5.	
Dramatizuje povídky, pohádky.	Dramatizace, scénky	5.	
Využívá různé zdroje informací- slovníky, encyklopedie, katalogy, internet.	Práce s informacemi	5.	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj – řešení problémů, rozhodovací dovednosti
Navštěvuje divadelní a filmová představení, vytváří si názor.	Filmová, televizní a divadelní tvorba	5.	
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	Literatura umělecká a věcná, lidová slovesnost, zvyky a tradice jiných národů	5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám hledá záměr autora, hlavní myšlenku.	Základy literatury	5.	

5.1.1.2 Cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Umožňuje komunikaci s lidmi z celého světa, spolupráci na mezinárodních školních projektech, samostatné cestování, poznávání kulturního bohatství jiných národů a podobně.

Cílem je, aby se žák dorozuměl s lidmi z různých částí světa a využil své znalosti v práci s počítačem, kultuře, při získávání a předávání informací, dalším vzdělávání, budoucím zaměstnání, případně v jiných oblastech života.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk bude vyučován ve třetím až devátém ročníku. Časová dotace jsou tři hodiny týdně, ve čtvrtém a pátém ročníku čtyři hodiny týdně. Další cizí jazyk může být už od 6. do 9. ročníku, vždy po třech vyučovacích hodinách týdně.

Výuka anglického jazyka bude realizována v rámci třídy, v případě potřeby bude třída dělena na skupiny v rámci třídy (dosažení jazyk. úrovně, integrovaní žáci, žáci s poruchami učení apod.)

Žáci budou pracovat s učebnicí a pracovním sešitem, s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, anglickými texty v časopisech, na internetu, případně vhodných knihách. Budou poslouchat nahrávky, písně, ve vyšších ročnících budou podle možnosti sledovat filmy v anglickém znění s titulky. Budou také pracovat s jazykovými programy na počítači.

Na prvním stupni bude upřednostňována mluvená forma jazyka, pozornost bude věnována správné výslovnosti. Budou využívány říkanky, písničky i hry.

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci těchto složek výuka přispívá k získávání klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci se učí cizí jazyk jako prostředek dorozumívání
- poznávají smysl a cíl učení, chápou důležitost anglické komunikace pro další vzdělávání i pro život
- vybírají a využívají vhodné způsoby efektivního učení, řídí vlastní učení
- propojují naučené do širších celků
- hodnotí výsledky učení a diskutují o nich

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozpoznají problém, hledají řešení
- nebojí se komunikovat v cizím jazyce s cizím člověkem (písemnou i mluvenou formou)
- při neznalosti slovní zásoby se snaží opsat danou myšlenku jiným způsobem
- umí si vyhledat potřebné informace

Kompetence komunikativní

- žáci rozumí jednoduchému sdělení, přiměřenému textu v anglickém jazyce
- odpovídají na otázky
- formulují myšlenky v anglickém jazyce
- vyjadřují se souvisle, plynule
- využívají své dovednosti k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupinách na jednoduchých úkolech
- tvoří a dodržují pravidla týmu, vytvářejí příjemnou atmosféru ve třídě, respektují druhé, dodržují zásady slušného chování
- navazují kontakt, požádají o pomoc či radu, pomohou
- žáci jsou schopni sebekontroly

Kompetence občanské

- žáci respektují přesvědčení a názory druhých, rasy v anglicky mluvících zemích
- seznamují se se zvyky, tradicemi, historií i kulturou anglicky mluvících zemí, porovnávají je s našimi
- seznamují se s životním prostředím anglicky mluvících zemí ve srovnání s naší zemí

Kompetence pracovní

- žáci pracují na daných úkolech samostatně i ve skupině, efektivně organizují svou práci
- umí používat slovníky, vyhledávat informace
- využívají angličtinu k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk, Další cizí jazyk a souvisejících průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace
- Multikulturní výchova – kulturní diference, multikulturalita
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět.

Oblast:	Předmět:	Období	
CIZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK	3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Řečové dovednosti			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) Základní fráze	3.	
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Slovní zásoba. Člen, hlásky, podstatná jména, plurál, přídavná jména, číslovky, there is there are	3.	
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Grafická podoba jazyka Barvy Části oblečení Číslovky 1-10	3.	
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Hračky a pohádkové postavy Předložky místa Sloveso“to have“	3.	
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	Zvuková a grafická podoba slov	3.	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	Potraviny Sloveso“like“ Sloveso“want“	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
CIZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK	3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Mluvení			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. Používání slovníku.	3.	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště	3.	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	Další témata – dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
CIZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK	3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Čtení s porozuměním			
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	Domov Činnosti a sloveso "can" Pokyny	3.	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Grafická podoba jazyka Hry Názvy sportů a hudebních nástrojů Sloveso "play"	3.	
Produktivní řečové dovednosti			
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Grafická podoba jazyka	3.	
Psaní			
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	3.	
Vyplní osobní údaje do formuláře.	Narozeniny Vánoce a Nový rok Velikonoce Prázdniny	3.	

Oblast:	Předmět:	Období	
CIZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK	3-5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
žák			
Umí se zapojit do jednoduchých rozhovorů, umí pozdravit, rozloučit se, oslovit osobu, vyjádřit souhlas a nesouhlas Používá český jazyk pro osvojování cizího jazyka	Základní fráze Tvary slovesa "to be"	4.	
Rozumí jednoduchým pokynům učitele Umí počítat do dvanácti, určit celé hodiny a udat svůj věk	Pokyny Číslovky 1-12 Základní fráze	4.	
Je schopen pojmenovat základní předměty v místnosti a školní potřeby Umí přečíst známá slova a ví o rozdílech v psané a vyslovované podobě slov	Třída Školní potřeby	4.	
Dokáže popsat barvy a velikost sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a odpovídá na jednoduché otázky jeho samotného	Barvy a přídavná jm., vyjadřující velikost	4.	
Umí pojmenovat základní geometrické tvary Dokáže pojmenovat členy rodiny a pojmenovat běžné vybavení místnosti Umí říci, co má	Geometrické tvary Sloveso "see" Rodina Pokoj Sloveso "have got"	4.	
Umí vyjmenovat anglickou abecedu, hláskovat své jméno a udat svou národnost, vyplní osobní údaje do formuláře	Abeceda Hláskování jmen Základní fráze	4.	
Dokáže pojmenovat základní svátky a dokáže popřát Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Narozeniny Vánoce a Nový rok Velikonoce Prázdniny Výslovnost	4.	
Zná označení členů rodiny, umí říci, jak se kdo jmenuje, kolik je mu let a jaký je, napíše krátký text s použitím jednoduchých	Rodina Jména česká a anglická Přídavná jména-popis osob	4.	

vět a slovních spojení o sobě a rodině Umí používat čísla od 20-100	Sloveso být		
Umí pojmenovat některá slova související se svátkem Halloween, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Halloween Reálie-rozdílné svátky a jejich způsob slavení	4.	
Umí vyjádřit, kde se věci nacházejí	Základní předložky místa Vazba „there is a., there are“	4.	
Umí pojmenovat části obličeje a popsat obličej a vlasy svoje i jiných osob	Části obličeje	4.	
Umí vyjádřit, komu co patří	Sloveso mít	4.	
Umí vyjmenovat a napsat několik domácích zvířat a popsat je Umí pojmenovat části těla	Domácí zvířata Části těla	4.	
Umí říci, kde bydlí a pojmenovat a napsat místnosti Umí vyjádřit vlastnictví	Dům, byt, místnosti Přivlastňovací zájmena	4.	
Umí pojmenovat některé anglicky mluvící země, zná jejich hlavní města a dokáže je najít na mapě	Reálie-anglicky mluvící země	4.	
Umí říci, z jaké je země a jaké je hlavní město Umí se zeptat, odkud kdo pochází, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, odpovídá na jednoduché otázky	Česká republika Základní fráze	4.	
Zná názvy hraček, umí říci, jaká je jeho oblíbená hračka	Hračky	4.	
Dokáže popřát veselé velikonoce a umí pojmenovat některé velikonoční symboly	Velikonoce	4.	
Umí vyjádřit různé sportovní činnosti a činnosti pro volný čas a říci, co umí a co neumí dělat, zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Sporty Volný čas-hudební nástroje Sloveso umět	4.	

Oblast:	Předmět:	Období	
CIZÍ JAZYK	ANGLICKÝ JAZYK	3-5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
žák			
Správně anglicky hláskuje Rozumí jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, zejména pokud mají vizuální oporu Umí číst a psát základní věty o sobě a své škole	People Osobní zájmena, jméno, věk, my school	5.	
Zná dny v týdnu vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k tématu Tvoří vlastní krátké texty Zvládá dialogy ve dvojicích	My home town Osobní zájmena v množném čísle Tvary slovesa be Ukazovací zájmena (this, that)	5.	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, na základě jejich poslechu vytváří vlastní projekt na téma práce a peníze	Jobs Členy Tvoření záporu, otázky a krátkých odpovědí	5.	
rozumí krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu se správnou výslovností Projekt: plán vlastního výletu, tvorba pozvánky Zvládá rozhovory na téma Time (narozeniny, schůzka, ...)	Time and place Tvoření otázek Důraz na správnou výslovnost	5.	
Zná většinu doposud používaných slovíček Umí hláskovat Samostatně zvládá základní konverzaci	Opakování people, home town, jobs, time, place	5.	
Zvládá čtení, psaní poslech, sděluje a odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného	Pets Použití sloves Have got a Can	5.	
Zvládá gramatiku (osobní a ukazovací zájmena, sloveso be, have...) Projekt: tvorba přání na den matek	The family Použití sloves Have got a Can Opakování: můj, tvůj, jeho,	5.	

	její Použití sloves Have got a Can		
Rozumí jednoduchému poslechovému textu Zvládá spontánně odpovídat na jednoduché otázky	Routines Přítomný čas prostý – otázka, negace, krátká odpověď	5.	
napíše krátký text dokáže hovořit o tom co má rád a co nemá projekt: tvorba plakátu o jednotlivých členech kolektivu	Likes and dislikes Přítomný čas prostý – otázka, negace, krátká odpověď Adverbs (never, always)	5.	
Zná většinu doposud používaných slovíček Umí hláskovat Samostatně zvládá základní konverzaci Používá správné gramatické tvary Tvoří vlastní anglické texty	Opakování likes, Family, routines, people, pets	5.	

5.1.2 Matematika a její aplikace

5.1.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Vyučovací předmět je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Předmět klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Závislosti vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy

Časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulce „Učební plán 1. stupně“. Pro vyučovací předmět Matematika byla využita disponibilní časová dotace 5 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, aktuálně v ostatních prostorách školy i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci.
- Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků.
- Umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok.
- Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti.
- Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky.
- Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací.
- Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování.
- Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Zařazená průřezová témata budou realizována jako součást předmětu Matematika.

- Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti poznávání“, „Kreativita“ a „Seberegulace“

Oblast:	Předmět:	Období	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Třídění a porovnávání v oboru 0 – 20, Manipulace s předměty, počítání prvků	1.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Čte a zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Čtení a zápis čísel 0 – 20, Vztahy větší, menší, rovno a znaménka	1.	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Orientace na číselné ose, Pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	1.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítání a odčítání v oboru 0 – 20	1.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací, Slovní úlohy typu o a-více a o a-méně	1.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy	1.	
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Do geometrie žák vstupuje přes prostor modelováním. Umí slovně vyjádřit jednoduchou prostorovou situaci. Umí stavět a představovat krychlovou stavbu podle plánu a zapsat těleso plánem. Má intuitivní představu tvaru čtverce i trojúhelníku a orientuje se v prostředí dřívkových obrázců i origami. Umí vyparketovat daný obdélník.	1.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Třídění a porovnávání v oboru 0 – 100, Manipulace s předměty, počítání prvků	2.	
Čte a zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Čtení a zápis čísel 0 – 100, Vztahy větší, menší, rovno a znaménka	2.	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Orientace na číselné ose, Pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi, Určování desítek a jednotek	2.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítání a odčítání v oboru 0 – 100, Násobení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)	2.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací, Slovní úlohy typu o a-více a o a-méně a slovní úlohy typu o a-krát více	2.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – kreativita
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Hodina, den, měsíc, rok	2.	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy	2.	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose, Práce s údaji (jízdní řád, ceník)	2.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.	Umí pracovat s krychlovými tělesy. Orientuje se v 2D, ve čtverečkovaném papíru a využívá jej. Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary. Umí vytvořit síť krychle a komunikovat v metaforickém jazyce o vztahu krychle – její sítě. Poznává jednotky délky 1 cm, 1 m, jednotky objemu 1l. Má intuitivní představu měření obsahu mřížovém čtyřúhelníku.	2.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Třídění a porovnávání čísel v oboru 0 – 1000, Manipulace s předměty, počítání prvků	3.	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Čtení a zápis čísel v oboru 0 – 1000, Vztahy větší, menší, rovno a znaménka	3.	
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	Orientace na číselné ose, Pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi, Určování stovek, desítek a jednotek	3.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	Sčítání a odčítání v oboru 0 – 1000, Násobení a dělení v oboru malé násobilky	3.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	Slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací, Slovní úlohy jednoduché a složené	3.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – kreativita
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na 10, 100. Kontroly výpočtů	3.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	Určování času, měření času		
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	Seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy, Orientace a čtení matematických zápisů	3.	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	Pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose, Práce s údaji, evidence, statistika	3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru			
<p>Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.</p>	<p>Umí pracovat s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích. Pozná různé trojúhelníky a čtyřúhelníky (i nekonvexní) kružnici, dále kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli. Zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnosti (rovinná souměrnost). Umí narýsovat rovinné útvary. Seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje). Využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D.</p>	3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	Principy asociativnosti a komunikativnosti	4.	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel. přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	Sčítání a odčítání čísel do 1 000 000, Velká násobilka, Písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem, Dělení dvojciferným číslem, Dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel, Přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky, Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění /číselná osa, teploměr, model/	4.	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na 1000, 100, 10, Kontroly výpočtů	4.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	4.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Vyhledává, sbírá a třídí data.	Práce s daty	4.	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	Diagramy, grafy, tabulky,	4.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech školské matematiky.	Slovní úlohy s netradičními postupy	4.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – kreativita

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru			
<p>Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce. Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.</p>	<p>Rozšíření zkušeností s dalšími tělesy (např. rotačními) a útvary (např. úhlem, nekonvexním mnohoúhelníkem) i v prostředí čtverečkovaného papíru. Rozvíjení představ o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení středové i osově souměrnosti. Umí sestavit 2D i 3D-útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). Aktivně používá některé geometrické jazyky. Získává zkušenosti s měřením v geometrii, včetně některých jednotek.</p>	4.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení. Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	Numerace v oboru přes 1000000. Pořadí početních operací. Modelování situací v prostředích. Zlomky, desetinná čísla. Obdélníková čísla, dělitelnost.	5.	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	Sčítání a odčítání čísel do milionu, písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem, Dělení dvojciferným číslem, Pohyb po číselné ose včetně záporných čísel. Rovnice v různých prostředích.	5.	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	Zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000, Uspořádání desetinných čísel a zlomků a jejich znázornění na číselné ose.	5.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích. Kombinatorické situace, pravděpodobnost a náhoda.	5.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
Vyhledává, sbírá a třídí data.	Práce s daty	5.	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy		5.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	Slovní úlohy s netradičními postupy	5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – kreativita

Oblast:	Předmět:	Období:	
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru			
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	Rovinné útvary, pravidelné mnohoúhelníky a jejich úhlopříčky, konvexní a nekonvexní mnohoúhelníky. Šipkový a souřadnicový zápis rovinných útvarů. Krychlové stavby. Běžná tělesa a jejich sítě.	5.	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	Konstrukce kolmic a rovnoběžek, konstrukce čtverce a obdélníku pomocí úhlopříček. Obvod a obsah 2D útvarů. Určování obsahu pomocí rámování. Objem a povrch krychle a hranolu.	5.	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Měření a zaokrouhlování získaných údajů. Evidence údajů. Zlomky v kontextu části.	5.	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	Středová i osová souměrnost, symetrie v různých geometrických prostředích. Osa úhlu.	5.	

5.1.3 Informační a komunikační technologie

5.1.3.1 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika je vyučován v 5. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně. Časová dotace byla posílena až na druhém stupni. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s IKT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní IKT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít IKT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast:	Předmět:	Období:	
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<i>žák</i>			
<ul style="list-style-type: none"> využívá základní standartní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<ul style="list-style-type: none"> co je to počítač a z čeho se skládá popis základních součástí počítače, pojmy software a hardware rozpozná stav počítače – vypnutý, zapnutý, úsporný přihlásí se do poč. sítě práce s op. systémem, se složkou, nabídka start, průzkumník, pracovní plocha co dělat, když nejde PC bezpečnost a ochrana dat (ukládání, zálohování) 	5.	
<ul style="list-style-type: none"> při vyhledávání informace na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> internet internetové prohlížeče internetová adresa internetový vyhledávač zásady vyhledávání informací email, emailová adresa komunikační možnosti na internetu bezpečnost při pohybu v síti 	5.	
<ul style="list-style-type: none"> pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> základní práce v program „Malování“ editace a uložení obrázku pracuje v prostředí MS Word, píše, formátuje text ovládá základní funkce textového editoru 		

5.1.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

5.1.4.1 Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Žáci se učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se v něm bezpečně. Postupně poznávají širší okolí, bydliště a školy, obec, region. Učí se základům společenského chování a jednání. Seznamují se se svými povinnostmi a právy. Poznávají historické souvislosti. Při praktických činnostech sledují změny v přírodě, vytvářejí si vztah k přírodě a učí se jí chránit. Poznávají sami sebe, učí se chránit své zdraví. Obsah tohoto předmětu se týká témat: člověk, rodina, společnost, vlast, příroda, kultura, technika, zdraví, bezpečí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tematické okruhy:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulce „Učební plán 1. stupně“. Pro vyučovací předmět Člověk a jeho svět byla využita disponibilní časová dotace 1 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, aktuálně v ostatních prostorách školy i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Člověk a jeho svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
- Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci.
- Vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků.
- Umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok.
- Na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti. Poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- Ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání.
- Vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události.
- Vést žáky k aktivnímu naslouchání.
- Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody).
- Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru.
- Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování.
- Vést žáky k úctě a respektu.
- Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.
- Rozvíjet bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích a bezpečnou komunikaci prostřednictvím elektronických médií.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí.
- Vést žáky k poznávání našich tradic, kulturního a historického dědictví.
- Vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech.
- Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.
- Pomoci žákům orientovat se v problematice peněz a cen.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů.
- Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.
- Naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup při týmové i samostatné činnosti.
- Vést žáky k uplatňování získaných dovedností v praktickém životě v souvislosti s přípravou na budoucnost.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Zařazená průřezová témata budou realizována jako součást předmětu Člověk a jeho svět .

- Z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygienu“.
- Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Mezilidské vztahy“ a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Hodnoty, postoje, praktická etika“.
- Z průřezového tématu Výchova demokratického občana je to okruh „Občanská společnost a škola“, „Občan, občanská společnost a stát“, „Formy participace občanů v politickém životě“, „Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“
- Z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech tematický okruh „Objevujeme Evropu a svět“, „Jsme Evropané“.
- Z průřezového tématu Multikulturní výchova „Lidské vztahy“, „Kulturní diference“, „Princip sociálního smíru a solidarity“.
- Z průřezového tématu Environmentální výchova okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“, „Lidské aktivity a problémy životního prostředí“, „Vztah člověka k prostředí“.

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Místo kde žijeme			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, Bezpečná cesta do školy, Riziková místa a situace, Dopravní výchova	1. - 3.	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	Obce, město, místní krajina, její části, poloha v krajině minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť	1. - 3.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	Okolní krajina – místní oblast, region obrana vlasti	1. - 3.	
Lidé kolem nás			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzní, příbuzenské a mezigenerační vztahy, života a funkce rodiny	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Práce fyzická a duševní zaměstnání, Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, finance	1. - 3.	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, pomoc sociálně slabým a nemocným, práva dítěte, práva a povinnosti žáka, školy, základní globální problémy	1. - 3.	Multikulturní výchova – lidské vztahy

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Lidé a čas			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Orientace v čase, časový řád, určení času, kalendář, denní režim, roční období, současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, státní svátky a významné dny	1. - 3.	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	Regionální památky – péče o památky, báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	1. - 3.	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost.	Sebezpoznávání v nejrůznějších situacích a vztazích, rodina, lidé a technika, bezpečnost práce, zvyky, tradice	1. - 3.	
Rozmanitost přírody			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Příroda kolem nás, rostliny, živočichové v průběhu ročních období, ochrana přírody, odpovědnost lidí	1. - 3.	Environmentální výchova – ekosystémy
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Nerosty, horniny, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka	1. - 3.	
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Látky a jejich vlastnosti, třídění látek, změny skupenství, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek (voda a vzduch, nerosty, horniny, půda, čas, den, noc, měření času)	1. - 3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle. Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, vývoj jedince, péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, první pomoc a její poskytování, vzájemná pomoc a bezpečné chování, hygiena	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání, sebepojetí
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Osobní bezpečí, návykové látky zdraví, (hrací automaty a počítače – jiné závislosti)	1. – 3.	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedince, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Bezpečné chování v rizikových situacích, Krizové situace – šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita, Linky bezpečí, služby odborné pomoci	1. – 3.	
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu.	Pravidla silničního provozu	1. – 3.	
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Situace hromadného ohrožení	1. – 3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Místo kde žijeme			
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Bydliště, region, stát	4. – 5.	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost, stát
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Světové strany, orientační body v krajině, okolní krajina, zemský povrch, vodstvo, půdy, rostliny a živočichové, vliv krajiny na člověka, vliv člověka na životní prostředí, Dopravní výchova	4. – 5.	
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky, Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, Evropská unie	4. – 5.	Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	4. – 5.	Environmentální výchova – ekosystémy
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Cestování	4. – 5.	Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Naše vlast, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	4. – 5.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Lidé kolem nás			
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, zásady slušného chování, Soužití lidí v rodině, obci, ve škole, Principy demokracie	4. – 5.	Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení.	Chování a vlastnosti lidí, Ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Kultura – podoby a projevy kultury	4. – 5.	Multikulturní výchova – kulturní diference
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku, reklamace, soukromé vlastnictví a duševních hodnoty	4. – 5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy, Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy.	Vlastnictví soukromí, veřejné, osobní, společné, Svět financí, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4. – 5.	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	Základní globální problém, významné sociální problémy, problém konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problematika životního prostředí	4. – 5.	Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Lidé a čas			
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Orientace v čase a časový řád, určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace	4. – 5.	
Využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	Současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení předměty denní potřeby, průběh lidského života Ochrana přírodních a kulturních památek, regionální památky	4. – 5.	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Báje, mýty, pověsti, minulost kraje, předků, domov, vlast, rodný kraj	4. – 5.	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Současnost a minulost v našem kraji	4. – 5.	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	Státní svátky a významné dny, významné osobnosti našich dějin	4. – 5.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozmanitost přírody			
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka.	Látky a jejich vlastnosti, třídění látek, měření veličin, základní jednotky, voda, vzduch, nerosty, horniny, půda	4. – 5.	Environmentální výchova – základní podmínky života
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vesmír a Země, sluneční soustava, den a noc, roční období	4. – 5.	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka, rozmanitost podmínek na Zemi	4. – 5.	
Porovnává na základě porovnávání základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Třídění organismů, rovnováha v přírodě	4. – 5.	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.	Vztah člověka k přírodě, ochrana a tvorba životního prostředí, Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	4. – 5.	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Látky a jejich vlastnosti životní potřeby a projevy organismů Význam půdy, vody, ovzduší, slunečního záření	4. – 5.	Environmentální výchova – základní podmínky života

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života.	Lidské tělo –stavba těla, základní funkce a projevy, zdravý způsob života, Zdraví jako odraz biologické a psychosociální rovnováhy života, Poskytování první pomoci a zásady bezpečného chování	4. – 5.	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Základy lidské reprodukce, vývoj jedince	4. – 5.	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, pitný a pohybový režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), Hygiena – stres, relaxace	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	Krizové situace, bezpečné chování, Prevence úrazů, bezpečné chování, první pomoc i při drobných poraněních, Dopravní výchova – dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích /bezpečnostní prvky/	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace, sebeorganizace
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Návykové látky a zdraví, Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, označování nebezpečných látek, vhodná a nevhodná místa pro hru	4. – 5.	

Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Prevence nemocí, úrazů	4. – 5.	
Rozpozná život ohrožující zranění. Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	První pomoc, Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku, Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	4. – 5.	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	Etika, biologické a psychické změny v dospívání, Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality.	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

5.1.5 Umění a kultura

5.1.5.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejnázve probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písni odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písni má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nevhodnější lidové písne, dětmi oblíbené písne umělé, vhodné je využívat i písni místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvílka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písni a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písne, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písni a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písni na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5.ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci lehkýchhudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu,
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

Žák

- nad obsahy hudebních děl

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Oblast:	Předmět:	Období:	
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se se základními dechovými a pěveckými návyky a dovednostmi Dokáže vyjádřit jednoduchý rytmus pohybem Dokáže opakovat jednoduchou melodii Zvládne intonaci v rozsahu c1-a1 Dokáže sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu Dovede se správně chovat při návštěvě kulturní akce Upevňuje si pěvecké návyky Dokáže vyjádřit hudbu pohybem, ovládá jednoduché taneční kroky Soustředěně dokáže poslouchat krátkou hudební ukázkou a hodnotit ji Reaguje pohybem na znějící hudbu 	<p>Zvuk – tón, dechová a hlasová cvičení, zpěv jednoduchých lidových a umělých písní</p> <p>Rytmizace textů a říkanek, hry na tělo a na rytmickou ozvěnu</p> <p>Stoupavá a klesavá melodie</p> <p>Zpěv lidových písní navazujících na MŠ</p> <p>Tón vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý</p> <p>Správné držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónu, artikulace</p> <p>Hudebně pohybové hry – vytváření citového vztahu k hudbě</p> <p>Poslech – lidové písně dětských sborů, jednoduché instrumentální skladby</p>	1.	<p>MuV</p> <p>MeV</p>

Oblast:	Předmět:	Období:	
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně dbá na správné dýchání a výslovnost 	Vokální činnosti <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) dvojhlas 	2.	MuV MeV
umí vytleskat rytmus podle říkadel a písni <ul style="list-style-type: none"> zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč učí se rozlišovat noty, pomlky, takty pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola, kontrabas, klarinet, buben umí doplnit zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje 	Instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace 	2.	
umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat <ul style="list-style-type: none"> umí pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem 	Hudebně pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> pohybový doprovod znějící hudby pohybové vyjádření hudby 	2.	
rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje umělou a lidovou píseň 	Poslechové činnosti <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudební styly poslechové skladby 	2.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně dbá na správné dýchání a výslovnost umí pojmenovat notovou osnovu rozliší a přečte z notového zápisu takt 2/4 a 3/4 rozlišuje a umí napsat notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii seznámí se s hymnou ČR 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) dvojhlas 	3.	MuV MeV
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad umí doprovázet na rytmické nástroje rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> umí vytleskat a taktovat 2/4 a 3/4 takt rozliší rytmus valčíku a polky umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) umí pohybově vyjádřit hudbu Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) pohybový doprovod znějící hudby 	3.	

<p>vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby odliší hudbu, vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 			
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj 	<p>3.</p>	

Oblast:	Předmět:	Období:	
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	Vokální činnosti <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) dvojhlas a vícehlas (rozvíjení činností z 1. období) hudební rytmus (realizace písni ve 3/4 a 4/4 taktu) intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písni, orientace v notovém záznamu) dbá na správné dýchání a výslovnost 	4. – 5.	
<ul style="list-style-type: none"> vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace umí provést rozbor zapsané písni – druh písni, notový zápis, takt, melodie ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	Instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře) rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby) 	4. – 5.	MuV MeV
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových 	Poslechové činnosti <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů vztahy mezi tóny hudební výrazové prostředky a hudební prvky 	4. – 5.	

<p>prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • hudba cizích národů • relaxační a meditační hudba, výtvarné zachycení prožitku 		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) • pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) • orientace v prostoru 	<p>4. – 5.</p>	

5.1.6 Člověk a zdraví

5.1.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci poznávají sami sebe, jako živé bytosti, snaží se pochopit hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence, hloubku problémů spojenou s nemocí či jiným poškozením zdraví. Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznání účinků konkrétních pohybových činností, vede k tělesné zdatnosti, duševní i sociální pohodě.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybového nadání. Tělesná výchova vede žáky k řízené pohybové činnosti a k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulce „Učební plán 1. stupně“. Výuka probíhá v prostorách malé i velké tělocvičny, na umělém povrchu na hřišti před školou, na hřišti SK Vacov a případně v okolním terénu. V zimních měsících navštěvujeme v hodinách TV umělou ledovou plochu na kurtech pana Nováka. Každoročně se dva ročníky prvního stupně zúčastňují plaveckého výcviku v bazénu v Prachaticích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Ukázat žákům, že přehled v oblasti sportu jim umožní prožitky z tohoto oboru lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

- Učit se vnímat problémové situace, přemýšlet o jejich řešení.
- Vést žáky k tomu, aby se sami učili nalézat pravidla v mluvnických jevech.
- Vést žáky k tomu, aby sami nalézali chyby a uměli dané jevy odůvodnit.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali.

Kompetence sociální a personální

- Ukázat dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní.
- Předvést dětem na příkladech z tělesné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování.

Kompetence občanské

- Vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

- Zejména při sportovních aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých.
- Vést žáky k tomu, aby dodržovali pravidla ve sportu i mimo něj, vést je k dodržování pravidel fair play.
- Vysvětlit potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Zařazená průřezová témata budou realizována jako součást předmětu Tělesná výchova.

- Z tématu Osobnostní a sociální výchova, tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti poznávání“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygienu“, „Kreativita“. Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Kooperace a kompetice“.
- Z tématu Environmentální výchova je zde zařazen okruh „Vztah člověka k prostředí“.
- Z tématu Mediální výchova, tematický okruh „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“.

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1. – 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
žák			
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení.	Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti, plavání, lyžování a bruslení Rytmické kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepečení
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost, Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním nářadím odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Základní hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	1. – 3.	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Organizace při TV – základní organizace a bezpečnost cvičebního prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí, Znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	1. – 3.	

Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	1. – 3.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	1. – 3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	4. – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu) Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	Příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4. – 5.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	Základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly (přetahy a přetlaky), základy atletiky (rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem), turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, Organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí, Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	Hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV)	4. – 5.	
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.		4. – 5.	

Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	Zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, sociální rozvoj – kooperace a kompetice
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	Komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4. – 5.	
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy.	Návrhy pohybových činností a her	4. – 5.	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	Měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	4. – 5.	
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	Zdroje informací o pohybových činnostech Turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody)	4. – 5.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.1.7 Člověk a svět práce

Tuto vzdělávací oblast jsme v našem ŠVP spojili se vzdělávací oblastí Umění a kultura. Vznikl předmět Tvořivé činnosti. Tento předmět obsahuje učivo a klíčové kompetence z obou vzdělávacích oblastí, respektive zastupuje celou vzdělávací oblast Člověk a svět práce a předmět výtvarná výchova z oblasti Umění a kultura.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast si klade za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Ukazuje na podstatu tvorby: dozvědět se něco o sobě, překonat sama sebe, přiblížit se tomu, co nás přesahuje.

Vzdělávací oblast dále postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověk v dalším životě a ve společnosti.

5.1.7.1 Tvořivé činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tvořivé činnosti je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy atp.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Časová dotace pro jednotlivé ročníky je uvedena v tabulce „Učební plán 1. stupně“. Výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, aktuálně v ostatních prostorách školy i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Tvořivé činnosti směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti výtvarné a aby s nimi dovedli zacházet.
- Ukázat žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak, aby svůj názor byli schopni obhájit.
- Předkládat žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali.
- Ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem.
- Poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu.

Kompetence sociální a personální

- Vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích.
- Předvést dětem na příkladech z výtvarné výchovy a pracovních činností nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování.
- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině.
- Na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Vysvětlit žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví.
- Budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.
- Vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

- Vysvětlit žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat.
- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů.
- Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.
- Naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

- Z tématu Osobnostní a sociální rozvoj, tematického okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopnosti poznávání“, „Komunikace“, „Kreativita“.
- Z tématu Multikulturní výchova části tematických okruhů „Multikulturalita“, „Etnický původ“, „Lidské vztahy“.
- Z tématu Mediální výchova, tematický okruh „Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.“

Oblast:	Předmět:	Období:	
Umění a kultura, člověk a svět práce	TVOŘIVÉ ČINNOSTI	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevní kvality, textury, Různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba, Hra s barvou	1. – 3.	
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla, Experimentování s různými výtvarnými prostředky	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	1. - 3.	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, Vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů, Manipulace s objekty, Kompoziční zákonitosti	3.	Multikulturní výchova – multikultura
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, Vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných	2. - 3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
Umění a kultura, člověk a svět práce	TVOŘIVÉ ČINNOSTI	1. - 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	Práce s různými materiály, Vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi.(přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, Jednoduché pracovní postupy, organizace práce	1. - 3.	
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční – sestavování modelů, Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	1. - 3.	
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, Pozorování	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	Práce s tabulkou	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Pečuje o nenáročné rostliny.	Péče o nenáročné rostliny	2. - 3.	
Připraví tabuli pro jednoduché stolování.	Jednoduchá úprava stolu	1. - 3.	
Chová se vhodně při stolování.	Pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	1. - 3.	

Oblast:	Předmět:	Období:	
Umění a kultura, člověk a svět práce	TVOŘIVÉ ČINNOSTI	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a akulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – kreativita
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4. - 5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy

Oblast:	Předmět:	Období:	
Umění a kultura, člověk a svět práce	TVOŘIVÉ ČINNOSTI	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinek vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	4. - 5.	Osobnostní a sociální rozvoj – komunikace
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	4. - 5.	
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	4. - 5.	Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	4. - 5.	Multikulturní výchova – etnický původ

Oblast:	Předmět:	Období:	
Umění a kultura, člověk a svět práce	TVOŘIVÉ ČINNOSTI	4. - 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	Práce s daným materiálem, Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	4. - 5.	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	Seznámení s lidovými zvyky, tradicemi a lidová řemesla	4. - 5.	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	4. - 5.	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu.	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, Bezpečnost	4. - 5.	
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	Práce se stavebnicí, použití logiky	4. - 5.	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	4. - 5.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	Pracovní hygiena, první pomoc při zranění, Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	4. - 5.	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	4. - 5.	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	Pěstování pokojových rostlin	4. - 5.	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.), Využití nářadí při práci s rostlinami	4. - 5.	

5.2 II. stupeň

5.2.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.2.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících prvního a druhého stupně. V 6., 7. a 8. ročníku má časovou dotaci čtyři hodiny týdně, v 9. ročníku pět hodin týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty velmi důležité postavení.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené a písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa a sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnost tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní a hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihovny a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledání a třídění informací
- předkládat žákům možnost používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k užívání správné terminologie
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními pojmy souvisejícími s učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností při objevování různých variant řešení
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k dodržování pravidel slušného chování
- dodávat žákům sebedůvěru
- vést žáky k věcné argumentaci

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- vést žáky k ochraně našich tradic, kulturního i historického dědictví
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vést žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
jazyková výchova			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Jazykové příručky	6.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Obecné poučení o jazyce Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost)	6.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Slovní zásoba a tvoření slov (způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby)	6.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jejich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví (obecné slovní druhy)	6.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí, vyhledává základní větné členy a zdůvodní shodu	Pravopis (shoda přísudku s podmětem) Skladba (základní větné členy)	6.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, uvědomuje si rozdíl mezi souvětím a větou jednoduchou Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Druhy vět podle postoje mluvčího Věta jednoduchá, souvětí	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
komunikační a slohová výchova			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Sloh – slohové útvary Zpráva, oznámení Reklamní a propagační texty Popis Vypravování	6.	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		6.	Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		6.	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Korespondence (pohled, dopis, vyplnění tiskopisu, objednávka)	6.	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Člověk ve společnosti – telefonování, vzkazy Výpisky	6.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Výtah	6.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura (literární výchova)	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků	Lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky, ...)	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Uvede základní znaky poezie	Poezie Próza	6.	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Charakteristika literárních druhů Lyrika, epika, drama	6.	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Pohádky, pověsti, bajky Antický mýtus (báje, epos) Vypravování v 1. a 3. osobě Povídky ze života dětí	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
jazyková výchova			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy)	7.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	Spisovný a nespisovný jazyk Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace ...	7.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, odborné názvy)	7.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Slovní druhy a jejich mluvnické kategorie	7.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	Pravopis	7.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, uvědomuje si rozdíl mezi souvětím a větou jednoduchou Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy) Věty jednočlenné a dvojčlenné Souvětí souřadná a podřadná, druhy vedlejších vět	7.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
komunikační a slohová výchova			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Subjektivní popis Charakteristika (přímá, nepřímá) Reklama	7.	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Výpisky	7.	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Výtah Referát	7.	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		7.	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		7.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		7.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		7.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
literární výchova			
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Jazyk básně (obrazná přirovnání, přenesený význam, přirovnání, personifikace)	7.	
Uvede základní znaky poezie	Lyrika (přírodní, milostná, vlastenecká, politická, náboženská, reflexivní)	7.	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Bajky Pověsti (české), kroniky Alegorie, ironie	7.	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Balady, romance Staroslověnské písemnictví, cyrilometodějská mise, vznik česky psané literatury	7.	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Literatura doby Karla IV. Husova literární tvorba, husitství	7.	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Cestopisy Bible	7.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
jazyková výchova			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		8.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka)	8.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Slovní zásoba (obohacování, slova přejatá, jejich výslovnost a skloňování)	8.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví (slovesa)	8.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	Skladba (věta jednoduchá a souvětí)	8.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, uvědomuje si rozdíl mezi souvětím a větou jednoduchou Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
komunikační a slohová výchova			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Životopis Výklad Úvaha Referát	8.	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		8.	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		8.	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		8.	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		8.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		8.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
literární výchova			
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Renesance a humanismus Baroko, klasicismus Pobělohorská literatura	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá
Uvede základní znaky poezie	Národní obrození	8.	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literatura 2. pol. 19. st. (májovci, ručovci, lumírovci, realismus)	8.	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Literatura přelomu 19. a 20. století	8.	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		8.	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
jazyková výchova			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny) Slovní zásoba	9.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	(homonyma, antonyma, odborné názvy) Tvarosloví (vlastní jména a názvy)	9.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Skladba souvětí (souvětí, pořádek slov ve větě, stavba textu)	9.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		9.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí, vyhledává základní větné členy a zdůvodní shodu		9.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace, uvědomuje si rozdíl mezi souvětím a větou jednoduchou Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		9.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
komunikační a slohová výchova			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Proslov Diskuse (sdělovací prostředky)	9.	Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Stavba mediálního sdělení
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Publicistické útvary (zpráva, oznámení, úvodník, komentář,	9.	Fungování a vliv médií na společnosti
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	reportáž, ...)	9.	Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Funkční styly Projekt (tvorba mediálního sdělení na libovolné téma)	9.	týmu
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		9.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		9.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Výpisky Výtah	9.	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		9.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Český jazyk a literatura	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
literární výchova			
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Literatura 1. pol. 20. století (česká i světová) Meziválečná poezie a próza	9.	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Odraz války v literatuře (ztracená generace)	9.	
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Literatura 2. pol. 20. století (oficiální, exilová a samizdatová česká literatura, moderní román)	9.	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		9.	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		9.	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		9.	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		9.	
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		9.	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		9.	

5.2.1.2 Cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Umožňuje komunikaci s lidmi z celého světa, spolupráci na mezinárodních školních projektech, samostatné cestování, poznávání kulturního bohatství jiných národů a podobně.

Cílem je, aby se žák dorozuměl s lidmi z různých částí světa a využil své znalosti v práci s počítačem, v kultuře, při získávání a předávání informací, dalším vzdělávání, budoucím zaměstnání, případně v jiných oblastech života.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je na druhém stupni vyučován v 6. – 9. ročníku s dotací 3 hodiny týdně. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je zaměřen na všechny oblasti charakterizované v RVP: poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní. Žáci budou pracovat s učebnicí a pracovním sešitem, s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, anglickými texty v časopisech, na internetu, případně vhodných knihách. Budou poslouchat nahrávky, písně, ve vyšších ročnících budou podle možnosti sledovat filmy v anglickém znění s titulky. Budou také pracovat s jazykovými programy na počítači. Na druhém stupni budou žáci více pracovat s autentickými texty, konverzovat ve větších celcích, více se zabývat reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj tvořivého myšlení žáků
- vedeme žáky k práci s informačními zdroji, učíme je vyhledávat a třídit informace
- usilujeme o to, aby žáci uváděli věci do souvislostí, propojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí (formou projektového vyučování, besed)

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům problémové úkoly, klademe důraz na schopnost domluvit se, vyjádřit se a obhájit názor, prezentovat a hodnotit konkrétní úkoly
- do výuky začleňujeme skupinovou práci
- při výuce využíváme autentické materiály, výpočetní techniku, slovníky
- žáci v těchto materiálech vyhledávají informace, které jim umožňují porozumět textu, nahrávce, či vyjádřit názor

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat informační prostředky a technologie pro účinnou komunikaci s okolním světem
- žáci se vyjadřují k dané problematice, formulují své myšlenky a názory (např. formou rozhovorů, slohových cvičení)
- žáci prezentují a hodnotí konkrétní úkoly
- dbáme na úroveň vyjadřování

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektu k názoru učitele, spolužáků
- organizujeme společné akce tříd (divadelní představení)
- usilujeme o vzájemné poznávání a toleranci žáků, zařazujeme skupinovou práci
- vytváříme podnětné a povzbudivé prostředí ve třídách

Kompetence občanské

- žáci poznávají realie cizích zemí
- pomáháme žákům pochopit důležitost solidarity a tolerance v lidských vztazích
- vedeme děti k porozumění, toleranci a solidaritě s lidmi jiné národnosti, rasy
- podporujeme u žáků vědomí občanské sounáležitosti a vlastenectví

Kompetence pracovní

- zařazujeme do výuky samostatnou práci, skupinovou práci, spolupráci
- v hodinách má svůj prostor zážitkové učení, výuka je propojena s praktickým životem
- podporujeme a rozvíjíme estetické cítění žáků
- vedeme žáky k pořádku, zodpovědnosti a svědomitému přístupu k učení

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Anglický jazyk	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<i>žák</i>			
umí číst a psát základní věty o sobě a své škole, umí vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři, zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích, rozumí jednoduchým rozhovorům rozumí základním větám o svém městě, své zemi	opak.: be, have, can, present simple At home there is, are, předložky, otázky	6.	OSV- organizační dovednosti, sociální komunikace EGS - objevujeme Evropu a svět
tvoří vlastní krátké texty zvládá dialogy ve dvojicích rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	Food and drink Počitatelná a nepočitatelná podst. jména Some or any How much, how many?	6.	environmentální výchova
rozumí krátkým a jednoduchým a vyhledává v nich požadované informace, rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech na dané téma, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně zvládá číst krátké texty se správnou výslovností	Indoor activities Present simple, negative, questions – přítomný prostý čas	6.	
rozlišuje přítomný prostý a přítomný průběhový čas a umí ho použít v praxi mluví o své rodině a škole	School life Present continuous, negative, questions – přítomný průběhový čas	6.	osobnostní a sociální výchova organizační dovednosti, sociální komunikace
zná většinu doposud používaných slovíček umí dva přítomné časy samostatně zvládá základní konverzaci	Opakování	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Anglický jazyk	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<i>žák</i>			
rozumí informacím v poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Revision unit opak.: present simple, present continuous,	7.	
zvládá čtení, psaní poslech, dialog na téma outdoor activities chápe gramatiku minulého času	Outdoor activities Past simple, Be, Can – minulý prostý čas sloves být a moci	7.	environmentální výchova
používá správné gramatické tvary tvoří vlastní anglické texty reaguje na jednoduché písemné sdělení	Revision: this, these, that, those, what, where, who, why, when	7.	
Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života dokáže hovořit o tom co má /nemá/měl/ neměl za použití správných angl. časů	Appearances Past simple, Have got – minulý prostý čas slovesa mít	7.	osobnostní a sociální výchova organizační dovednosti, sociální komunikace multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, která se týká tématu Holidays. rozlišuje pravidelná a nepravidelná anglická slovesa	Holidays Past simple, regular verbs – minulý prostý čas pravidelných sloves	7.	multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
samostatně zvládá základní konverzaci tvoří vlastní anglické texty reaguje na jednoduché písemné sdělení	Revision Dialogs, listening exercise, witting present simple, present continuous	7.	

<p>napiše jednoduchý text týkající se jeho zdraví</p> <p>dokáže hovořit na téma zdraví</p> <p>osvojuje si základní nepravidelná slovesa a jejich tvary</p>	<p>Health</p> <p>Past simple, irregular verbs – minulý prostý čas nepravidelných sloves</p>	<p>7.</p>	<p>osobnostní a sociální výchova organizační dovednosti, sociální komunikace</p>
<p>zná většinu doposud používaných slovíček</p> <p>umí použít tři různé časy samostatně zvládá základní konverzaci</p> <p>používá správné gramatické tvary</p> <p>tvoří vlastní anglické texty</p> <p>reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p>	<p>Opakování</p>	<p>7.</p>	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Anglický jazyk	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<i>žák</i>			
zvládá čtení, psaní, poslech na téma sport napíše jednoduché texty týkající se tématu sport zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v dané situaci	Sport Revision: present simple, present continuous	8.	mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
rozlišuje přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý a umí ho použít v praxi rozumí ukazovacím zájmenům a umí je použít	Revision: present continuous, present simple Revision: this, these, that, those	8.	
napíše jednoduchý text zvládá dialogy ve dvojicích zvládá dialog na téma transport rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	Transport Revision: past simple Years, at, in	8.	environmentální výchova výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
rozlišuje přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý a umí ho použít v praxi ovládá a chápe počitatelná a nepočitatelná podstatná jména a na základě této znalosti používá v praxi správnou gramatiku	Revision: present simple, present continuous, past simple Revision: a, an, some, any, how much, how many	8.	
vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech napíše jednoduchý text za použití různých časů zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v dané situaci	Directions Possessive pronouns Imperativ	8.	osobnostní a sociální výchova organizační dovednosti, sociální komunikace
samostatně zvládá konverzaci používá správné gramatické tvary nepravidelných sloves vypráví jednoduchý příběh či událost v minulém čase	Revision: present simple, present continuous, past simple revision: irregular verbs	8.	

rozlišuje přítomný prostý, přítomný průběhový a minulý osvojuje si základy budoucího času v anglickém jazyce umí vytvořit a použít v praxi otázku, kladný i záporný tvar v budoucím čase	Family life Future - Will	8.	multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy
vyhledává požadované informace v jednoduchých autentických materiálech, napíše jednoduchý text týkající se tématu Places, dialog na téma Places chápe gramatiku budoucího času a použití slovesa Will	Places Comparative adjectives: as...as Future	8.	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
rozlišuje přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý a umí ho použít v praxi rozumí ukazovacím zájmenům a umí je použít	Revision: present continuous, present simple, future	8.	
mluví na téma shopping správně používá různá zájmena	Shopping Superlative adjectives	8.	environmentální výchova
rozlišuje přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý a umí ho použít v praxi ovládá a chápe počitatelná a nepočitatelná podstatná jména a na základě této znalosti používá v praxi správnou gramatiku	future s going to Revision: present simple, present continuous, past simple Revision: a, an, some, any, how much, how many	8.	
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy zvládá spontánní rozhovor na dané téma rozlišuje pravidelná a nepravidelná anglická slovesa	School trips Have to, don't have to Future	8.	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích používá správné gramatické tvary nepravidelných sloves ovládá vyprávění příběhu v minulém čase	Revision: present simple, present continuous, past simple, future will, future going to	8.	
zvládá napsat souvislý text za použití správné gramatiky a několika časů mluví na téma special days	Special days Present continuous, for future actions	8.	multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy

zná většinu doposud používaných slovíček umí použít čtyři různé časy samostatně zvládá konverzaci používá správné gramatické tvary tvoří vlastní anglické texty je schopen spontánní reakce	Revision Dialogs, listening exercise, Writing project	8.	
--	---	----	--

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Anglický jazyk	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<i>žák</i>			
vyhledává požadované informace v jednoduchých autentických materiálech a píše jednoduché věty za použití různých časů rozumí jednoduchým promluvám či konverzacím rozumí informacím v poslechových textech o svém městě, své zemi	Revision: past simple, possessive pronouns, will and present continuous, comparative and superlative adjectives	9.	
tvoří jednoduché texty zeptá se a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména	Problems should and should not Reading, listening, writing, speaking	9.	osobnostní a sociální výchova organizační dovednosti, sociální komunikace multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy
osvojuje si základy předpřítomného času a zná jeho použití v praxi rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech rozumí krátkým textům a vyhledává v nich požadované informace	Green issues Present perfect Reading, listening, writing, speaking	9.	environmentální výchova výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
vylepšuje si znalosti předpřítomného času a zná jeho použití v praxi zvládá rozhovory na téma School life, family	Computers Present perfect – already, yet Reading, listening, writing, speaking	9.	mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
rozlišuje čas minulý od času předpřítomného zná většinu doposud používaných slovíček mluví o svých kamarádech	Friends Present perfect and past simple Reading, listening, writing, speaking	9.	multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět

<p>zvládá čtení, psaní poslech, dialog na téma films and the cinema chápe gramatiku minulého času zná a umí použít nepravidelná slovesa</p>	<p>The cinema Past simple Reading, listening, writing, speaking</p>	9.	<p>mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií</p>
<p>dokáže hovořit o tom co má /nemá/měl/ neměl za použití správných angl. časů osvojuje si minulý průběhový čas a jeho využití v praxi</p>	<p>Television Past continuous Reading, listening, writing, speaking</p>	9.	<p>mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií</p>
<p>rozumí rozhovoru na základě jeho poslechu zvládá spontánní rozhovor na dané téma osvojuje si tvary pasivních vět v přítomném i minulém čase</p>	<p>Music Present simple – passive Past simple- passive Reading, listening, writing, speaking</p>	9.	<p>multikulturní výchova - kulturní a zvykové odlišnosti, mezilidské vztahy</p>
<p>reaguje na jednoduché písemné sdělení a sám tvoří písemná sdělení dokáže spontánně hovořit na různá témata umí v praxi využít slovesa may a might</p>	<p>Space and planets May/might Reading, listening, writing, speaking</p>	9.	
<p>zná většinu doposud používaných slovíček umí použít tři různé časy samostatně zvládá základní konverzaci používá správné gramatické tvary tvoří vlastní anglické texty</p>	<p>Revision Reading, listening, writing, speaking</p>	9.	

5.2.1.3 Další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Umožňuje komunikaci s lidmi z celého světa, spolupráci na mezinárodních školních projektech, samostatné cestování, poznávání kulturního bohatství jiných národů a podobně.

Cílem je, aby se žák dorozuměl s lidmi z různých částí světa a využil své znalosti v práci s počítačem, v kultuře, při získávání a předávání informací, dalším vzdělávání, budoucím zaměstnání, případně v jiných oblastech života.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Německý jazyk bude vyučován v šestém až devátém ročníku. Časová dotace jsou tři hodiny týdně.

Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 5 základních „oblastí“ cizího jazyka:

- Poslech.
- Rozhovory.
- Samostatný ústní projev.
- Čtení.
- Psaní.

Výuka německého jazyka bude realizována v rámci třídy, v případě potřeby bude třída dělena na skupiny v rámci třídy (dosažení jazyk. úrovně, integrovaní žáci, žáci s poruchami učení apod.)

Žáci budou pracovat s učebnicí a pracovním sešitem, s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, německými texty v časopisech, na internetu, případně ve vhodných knihách. Budou poslouchat nahrávky, písně, ve vyšších ročnících budou podle možnosti sledovat filmy v německém znění s titulky. Budou také pracovat s jazykovými programy na počítači.

V nižších ročnících bude upřednostňována mluvená forma jazyka, pozornost bude věnována správné výslovnosti. Budou využívány říkanky, písničky i hry. Ve vyšších ročnících budou žáci více pracovat s autentickými texty, konverzovat ve větších celcích, více se zabývat reáliemi německy mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žáci se učí cizí jazyk jako prostředek dorozumívání
- poznávají smysl a cíl učení, chápou důležitost německé komunikace pro další vzdělávání i pro život
- vybírají a využívají vhodné způsoby efektivního učení, řídí vlastní učení
- propojují naučené do širších celků
- hodnotí výsledky učení a diskutují o nich

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozpoznají problém, hledají řešení
- nebojí se komunikovat v cizím jazyce s cizím člověkem (písemnou i mluvenou formou)
- při neznalosti slovní zásoby se snaží opsat danou myšlenku jiným způsobem
- umí si vyhledat potřebné informace

Kompetence komunikativní

- žáci rozumí jednoduchému sdělení, přiměřenému textu v německém jazyce
- odpovídají na otázky
- formulují myšlenky v německém jazyce
- vyjadřují se souvisle, plynule
- využívají své dovednosti k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupinách na jednoduchých úkolech
- tvoří a dodržují pravidla týmu, vytvářejí příjemnou atmosféru ve třídě, respektují druhé, dodržují zásady slušného chování
- navazují kontakt, požádají o pomoc či radu, pomohou
- žáci jsou schopni sebekontroly

Kompetence občanské

- žáci respektují přesvědčení a názory druhých, rasy v německy mluvících zemích
- seznamují se se zvyky, tradicemi, historií i kulturou německy mluvících zemí, porovnávají je s našimi
- seznamují se s životním prostředím německy mluvících zemí ve srovnání s naší zemí

Kompetence pracovní

- žáci pracují na daných úkolech samostatně i ve skupině, efektivně organizují svou práci
- umí používat slovníky, vyhledávat informace
- využívají němčinu k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk, Další cizí jazyk a souvisejících průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK NĚMECKÝ JAZYK	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Pokyny a instrukce Technika čtení Otázky a odpovědi	6.	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj - komunikace
Rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její smysl.	Krátká sdělení Techniky mluveného projevu (výslovnost a intonace)	6.	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		6.	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		6.	
Orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci.	Dny v týdnu Tykání, vykání Můj přítel, jeho zájmy	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zvyky a tradice národů Evropy
Prezentuje říkanky, básničky		6.	
Zvládá základy písemného projevu.	Jazykové prostředky vyplývající z obsahu požitě učebnice	6.	
Používá abecední slovník učebnice.	Práce se slovníkem	6.	
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Rozhovory na probíraná témata	6.	
Sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení.	Pozdravy, představení se, bydliště, adresa, rodina, domov	6.	
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Písemná podoba různých forem sdělení	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK NĚMECKÝ JAZYK	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty.	Čtení tiché i hlasité	7.	
Udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení.	Škola, volný čas a zájmy	7.	
Používá slovníky.	Práce se slovníkem	7.	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Formulář o sobě a druhých Jazykové prostředky vyplývající z obsahu použité učebnice	7.	
Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti.	Základní údaje o Německu, Rakousku a Švýcarsku	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – německy mluvící země
Řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru.	Rozhovory na probíraná témata	7.	
V rozhovorech získává a poskytuje základní místní, časové a jiné informace.	Roční období, měsíce, počítání do sta, základní matematické úkony. Cestování, koupě jízdenky. Pozdrav z dovolené	7.	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj - komunikace

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK NĚMECKÝ JAZYK	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Práce s autentickými materiály ze země studovaného jazyka – časopisy, knížky, obrazové materiály	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
Rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů.	Různé typy informací	8.	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Rozhovory na probíraná témata	8.	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	8.	
Vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a běžných každodenních situacích.	Náš dům/byt Program Nakupování Kulturní život a vzdělání	8.	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj - komunikace
Užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení (odmítnutí, radost), politování, omluvu, prosbu, žádost, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání.	Osobní dopis, e-mail Jazykové prostředky vyplývající z obsahu použité učebnice	8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK NĚMECKÝ JAZYK	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob.	Dialogy (přiměřeně náročné)	9.	
Ústně i písemně sestaví krátké sdělení na zadané nebo zvolené téma.	Sestavení textu, dopisu a odpovědi na něj Vedení telefonického rozhovoru	9.	Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj – komunikace.
Běžně používá cizojazyčné slovníky.	Práce se slovníkem	9.	
Orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských a kulturních reáliích, a to i v porovnání s reáliemi mateřské země.	Nejdůležitější zeměpisné údaje České republiky a německy mluvících zemí	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		9.	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy - povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky a tradice), zvířata, příroda, počasí, město x vesnice	9.	

5.2.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

5.2.2.1 Matematika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Ve výuce matematiky se každý pojem buduje postupně, vyvíjí se a dotváří. Proto na sebe jednotlivé tematické celky musí navazovat, a to včetně symboliky a dikce. Pokud dojde k narušení tohoto procesu a systému, k nepochopení pojmu, k nezvládnutí poznatku nebo činnosti, nelze úspěšně zvládnout následné učivo a dosáhnout očekávané výstupy. Vzniká tak i obecný pocit náročnosti, těžkosti a výjimečnosti matematiky.

Matematika tvoří systém, který nelze v žádném ročníku přerušit, učit izolovaně jednotlivé celky bez vzájemných vztahů, propojenosti, odvolávání se již na osvojené poznatky, postupy, metody atp. Z tohoto hlediska je i obsah učiva matematiky ve vzdělávacím programu pro 2. stupeň ZŠ vymezen do jednotlivých ročníků a doplněn doporučenými dílčími výstupy a požadavky na žáka. Obsah učiva v jednotlivých ročnících je doplňován neopomenutelnými tematickými celky pro zajištění návaznosti učiva, jeho osvojení a upevnění: desetiminutovky, shrnutí a opakování učiva, souhrnná cvičení, závěrečná opakování.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematiku vyučujeme od 6. do 9. ročníku jako samostatný předmět, po 4 vyučovacích hodinách týdně. Charakter výuky matematiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci poznatky získávali na základě individuální nebo skupinové práce. Žáci provádějí zvolené činnosti, které je vedou k pozorování určených jevů. O předkládaných jevech se žáky diskutujeme a vybízíme je k vyjadřování názorů a formulování závěrů vlastními slovy. Následuje upřesnění závěrů učitelem. Tímto způsobem umožňujeme žákům samostatné znovuobjevování poznatků, čímž podporujeme jejich dobré osvojení, postupný rozvoj klíčových kompetencí a podněcujeme zájem o výuku. Takto předkládanému učivu žáci rozumí. Jelikož na mnohé poznatky přicházejí sami, získávají sebedůvěru a nic nebrání dalšímu průběžnému rozvoji klíčových kompetencí.

Vzhledem k rychlému rozvoji vědy a techniky vedeme žáky k přesvědčení, že dobré znalosti z matematiky uplatní v současnosti ve všech oborech. K pochopení, že matematika je dokonalý nástroj, který jim pomůže dobře zvládat i další přírodovědné předměty a může je přivést k dosahování nových objevů.

Žáci v hodinách pracují ve kmenové třídě případně v počítačové učebně, učí se spolupracovat. Během výuky vyučující používá názorné pomůcky.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, řešení praktických příkladů; zeměpis - měřítko, výpočty; chemie - řešení rovnic, převody jednotek)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě
- prezentuje nejdůležitější látku z několika různých úhlů

Kompetence k řešení problémů

Žák

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků
- předkládá různé možnosti řešení úloh
- učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti při řešení úloh
- rozvíjí schopnost provádět rozbor problémů, odhadovat výsledky

Kompetence komunikativní

Žák

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům
- umožňuje diskutovat o problému
- podporuje schopnost pokládat otázky sobě i druhým
- zařazuje úlohy vhodné pro spolupráci se spolužáky
- učí správné formulaci otázky a problému
- podporuje umění naslouchat jiným

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákovi zažít úspěch
- vede žáka ke schopnosti jednat s druhými
- umožňuje žákům argumentovat, radit se s ostatními
- vede ke schopnosti vnímat vlastní pokrok
- předkládá možnosti zhodnotit práci a podíl vlastní i spolužáků při řešení problémů
- podporuje schopnost respektovat druhé
- používá všechny formy jednání, které by si měl žák osvojit

Kompetence občanské

Žák

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky
- učí žáky hodnotit svou práci a práci ostatních
- vede žáky k ohleduplnosti
- umožňuje hodnotit svou činnost a výsledky
- připravuje žáky k přebírání zodpovědnosti za práci
- vede žáky k uvědomění si svých práv

Kompetence pracovní

Žák

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků
- nabízí možnosti využívat matematické poznatky v praktických činnostech
- - předkládá návrhy k vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů
- - umožňuje žákům efektivně si organizovat vlastní práci
- - podporuje intenzivní pracovní nasazení
- - rozvíjí schopnosti a reálné možnosti uplatnění získaných vědomostí

Matematika a její aplikace	Matematika	6.	
Očekávané výstupy	Učivo	Roč.	Průřezová témata
Žák:			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Provádí početní operace s celými čísly, vyhledá a určí nejmenší a největší prvek, rozlišuje idiomy o n větší/menší, n-krát větší/menší, sčítá kmenové zlomky, sčítá a odčítá desetinná čísla (desetiny, setiny). Základní operace realizuje mentálně, písemně i kalkulátorem.	6.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Při výpočtech zaokrouhluje, provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se jedné operace). Účelně využívá kalkulátor (například při dělení, dělení se zbytkem).	6.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Pracuje s pojmy sudé/liché číslo, prvočíslo, číslo složené, násobek, nejmenší společný násobek, dělitel, největší společný dělitel, rozkládá přirozené číslo na součin, získává zkušenosti s n-cifernými čísly, s ciferným součtem (propedeutika pojmu rozvinutý zápis).	6.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Užívá desetinná čísla, kmenové zlomky – sčítá a odčítá kmenové zlomky (zejména se jmenovatelem menším než 13 a se jmenovatelem 60, 100), krátí a rozšiřuje zlomky, znázorňuje zlomky a desetinná čísla na číselné ose, používá pojmy procento, počet procent, základ.	6.	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Získává zkušenosti s poměrem, modeluje situace s využitím poměru, připravuje se na porozumění pojmu měřítko.	6.	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Řeší aplikované úlohy na procenta – určení počtu procent, základu, procentové části.	6.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad	Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné v prostředí Krokování, Šipkových grafů, Součtových trojúhelníků, Součtinových čtverců, Vah, Autobusu,	6.	

mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Egyptského dělení, ve slovních úlohách.		
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav – získává zkušenosti v prostředích Mince, Váhy, Hadi, Šipkové grafy (propedeutika rovnic, soustav rovnic, absolutní hodnoty).	6.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v různých prostředích – Krokování, Egyptské dělení, Indické násobení, Stovková tabulka, Součtové trojúhelníky, Číselná osa, Autobus, Mince, Váhy.	6.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Používá Vennovy diagramy jako nástroj k organizaci prvků množiny. Využívá tabulku jako nástroj k evidenci dat a hledání závislostí.	6.	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data			
porovnává soubory dat	Vyhodnocuje soubor dat procesuálně (evidence jízdy autobusem tabulkou), porovnává soubory dat konceptuálně (práce se vztahy v rodokmenu).	6.	
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Získává zkušenosti s lineární závislostí v prostředích Šipkových grafů, Hadů, ve slovních úlohách.	6.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Vyhledává vztahy, pravidelnosti, formuluje slovně závislosti, eviduje tabulkou.	6.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Řeší úlohy o slevách a zdraženích v procentech, používá různé metody řešení slovních úloh: pokus – omyl, dramatizaci, tabulaci, vizualizaci, modelování.	6.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při konstrukcích i modelování (skládání papíru, dřívka, geoboard).	6.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Rozlišuje a charakterizuje trojúhelník ostroúhlý, pravouhlý, tupouhlý, rovnoramenný, rovnostranný, třídí	6.	

	čtyřúhelníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník), v rámci propedeutiky se seznamuje s pojmy kruh, kružnice, poloměr, kruhová výseč.		
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Měří velikosti úhlů, zjišťuje velikost úhlu procesuálně i konceptuálně, pracuje s dvojicemi úhlů.	6.	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Měří délky, zjišťuje obvody a obsahy rovinných útvarů (nejprve obsah vyjadřuje počtem trojúhelníkových nebo čtvercových kachlíků).	6.	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Intuitivně užívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice pojmu kruh, kružnice.	6.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Modeluje rovinné útvary pomocí dřívěk, na geboardu, přehýbáním papíru. Trojúhelníky, čtyřúhelníky i mnohoúhelníky načrtává i konstruuje ve čtvercové síti i na čistém papíře.	6.	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Vyhledává a porovnává shodné a podobné útvary.	6.	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	6.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Určuje a charakterizuje krychli, krychlová tělesa, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel.	6.	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kvádr, krychlových těles.	6.	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Modeluje krychli, kvádr, krychlová tělesa. Načrtne a sestrojí jejich síť.	6.	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Načrtne a sestrojí obraz krychle, kvádr, krychlových těles v rovině	6.	

<p>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy.</p>	<p>6.</p>	
<p>NESTANDARDNÍ A APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<p>Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různé postupy. Hledá další možné výsledky a řešení úloh, případně zdůvodňuje neřešitelnost některých úloh.</p>	<p>6.</p>	
<p>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>Řeší logické a netradiční geometrické úlohy.</p>	<p>6.</p>	

Matematika a její aplikace	Matematika	7.	
Očekávané výstupy	Učivo	Roč.	Průřezová témata
Žák:			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Čte a užívá zápis čísla římskými číslicemi, řeší úlohy s důrazem na logiku římských zápisů. Zapiše číslo rozvinutým zápisem do řádu desetitisíců. Uspořádá množinu celých i racionálních čísel. Krátí/rozšiřuje zlomky, sčítá a odčítá zlomky a desetinná čísla, násobí zlomky i desetinná čísla, dělí desetinné číslo desetinným číslem.	7.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Při výpočtech zaokrouhluje, provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se jedné operace). Účelně využívá kalkulátor (například při práci s racionálními čísly).	7.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 3, 4, 9, řeší úlohy s propedeutikou dělitelnosti 6, 8, 11, 12. Pro nalezení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele používá prvočíselný rozklad.	7.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Používá desetinná čísla (tisíciny až miliontiny), periodická čísla, periodu, předperiodu, zlomky (s dvoucifernými a trojcifernými jmenovateli), složený zlomek, smíšené číslo, převrácené číslo, záporný zlomek. Zmíněná čísla umísťuje na číselnou osu, vyjádří číslo opačné.	7.	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek), řeší úlohy o opakovaných slevách a zdraženích v procentech.	7.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin	Používá písmeno jako: obecné číslo, proměnnou, neznámou. Využívá jazyk algebry k řešení úloh.	7.	

pomocí vzorců a vytýkáním			
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých. Prostřednictvím úloh se připravuje na řešení lineárních diofantických rovnic.	7.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Používá množiny, podmnožiny, průnik, sjednocení. Organizuje soubory dat (jednoparametrické třídění, hledání organizačního principu), zjišťuje počet prvků souboru.	7.	
porovnává soubory dat	Vyhledává data, porovnává soubory dat. Analyzuje statistické soubory. Určuje aritmetický průměr.	7.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Používá různé metody řešení úloh: pokus – omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry.	7.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, osa úhlu (jako množina bodů dané vlastnosti), těžiště (propedeuticky), kružnice opsaná a vepsaná. V úlohách se připravuje na Pythagorovu větu.	7.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Řeší úlohy na kruh, kružnici, kruhovou výseč. Rozlišuje poloměr a průměr.	7.	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Určuje velikosti vnitřních úhlů rovinných útvarů, středových úhlů v mnohoúhelníku, využívá dvojice úhlů.	7.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Provádí konstrukce ve čtvercové mříži i na čistém papíře.	7.	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Zkoumá shodné a podobné trojúhelníky. Hledá pravidla a formuluje věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, ty pak užívá k argumentaci a k výpočtům.	7.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh.	7.	

NESTANDARDNÍ A APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Řeší základní kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy.	7.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Řeší komplexní úlohy.	7.	

Matematika a její aplikace	Matematika	6.	
Očekávané výstupy	Učivo	Roč.	Průřezová témata
Žák:			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Užívá n-tou mocninu, druhou odmocninu. Provádí výpočty s mocninami. Převádí jednotky (obsah, objem, rychlost).	8.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Zaokrouhluje, provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se výrazů s více operacemi). Účelně využívá kalkulátor (například při práci s racionálními čísly).	8.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Intuitivně pracuje s číslem iracionálním. Pracuje s číselnými výrazy. Řeší úlohy na procenta, procentovou část, promile, úrokování.	8.	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Dělí celek v daném poměru. Pracuje s měřítky map a plánů. Používá trojčlenku.	8.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Cíleně provádí úpravy jednodušších algebraických výrazů (vytýkání, roznásobování), ekvivalentní úpravy (druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin). Rozlišuje dvojčlen, trojčlen.	8.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých. Prostřednictvím úloh se připravuje na řešení lineárních diofantických rovnic	8.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel. Používá absolutní hodnotu.	8.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Používá množiny, podmnožiny, průnik, sjednocení. Organizuje soubory dat (jednoparametrické třídění, hledání organizačního principu), zjišťuje počet prvků souboru.	8.	

určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Pracuje s lineární funkcí, narýsuje její graf. Řeší úlohy na kvadratickou funkci (propedeutika).	8.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Graficky znázorňuje soubory dat, čte z grafů a diagramů. Užívá kruhový a sloupcový diagram, používá galerii, organizační princip galerie.	8.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Používá různé metody řešení úloh: pokus – omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry.	8.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, osa úhlu (jako množina bodů dané vlastnosti), těžiště (propedeuticky), kružnice opsaná a vepsaná. V úlohách se připravuje na Pythagorovu větu.	8.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Rozlišuje a charakterizuje čtyřúhelníky (rovnoběžník, deltoid, nekonvexní čtyřúhelník), pravidelné mnohoúhelníky (6, 8, 12), nekonvexní mnohoúhelníky. Zkoumá vlastnosti úhlopříček čtyřúhelníků.	8.	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Určuje velikosti vnitřních úhlů rovinných útvarů, středových úhlů v mnohoúhelníku, využívá dvojice úhlů.	8.	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Experimentálně hledá Ludolfovo číslo. Určuje obvod i obsah kruhu. Ke zjišťování a odhadování obsahu rovinných útvarů používá geometrickou chirurgii.	8.	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Prostřednictvím řešení úloh odhaluje Thaletovu větu (jako množina bodů dané vlastnosti).	8.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Provádí konstrukce ve čtvercové mříži i na čistém papíře.	8.	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Používá osovou souměrnost a posunutí, propedeuticky se seznamuje s pojmem vektor.	8.	

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Analyzuje vlastnosti hranolu, jehlanu.	8.	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Odhaduje a počítá povrch a objem hranolu a jehlanu (pravidelný a nepravidelný). V úlohách se seznamuje s Cavalieriho principem.	8.	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Modeluje hranol a jehlan. Načrtne a sestrojí jejich síť.	8.	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Načrtne a sestrojí obraz hranolu a jehlanu	8.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh.	8.	
NESTANDARDNÍ A APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Řeší základní kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy.	8.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Řeší komplexní úlohy.	8.	

Matematika a její aplikace	Matematika	9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Roč.	Průřezová témata
Žák:			
ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Užívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě. Porovnává reálná čísla. Užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu. Sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky a desetinná čísla, počítá s odmocninami. Provádí aproximaci čísla druhá odmocnina ze dvou.	9.	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Provádí řádové odhady (propedeutika limity). Účelně využívá kalkulátor při výpočtech s reálnými čísly.	9.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 6, 8, 11, 12. Využívá prvočíselný rozklad pro nalezení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele více čísel. Seznamuje se s Euklidovým algoritmem.	9.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Reálná čísla umísťuje na číselnou osu.	9.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Pracuje s mnohočleny, provádí cílené úpravy algebraických výrazů (i dělení trojčlenu dvojčlenem), upravuje kvadratický trojčlen na čtverec.	9.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Řeší lineární nerovnice. V úlohách se připravuje na řešení kvadratické rovnice.	9.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Organizuje soubor dat (víceparametrické třídění). Vytváří statistický soubor, provádí evidenci a jednoduchou analýzu, setkává se s prázdnou množinou. Graficky znázorňuje soubor dat.	9.	
porovnává soubory dat	Vyhledává data. Porovnává soubory dat. Určuje vážený průměr, četnost	9.	

	znaku		
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Řeší úlohy s aritmetickou i geometrickou posloupností. Pracuje s periodickou, rostoucí, klesající, omezenou posloupností.	9.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Tabulkou, rovnicí i grafem vyjádří kvadratickou funkci. Řeší úlohy, které připravují pojem kosinus a sinus.	9.	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Používá různé metody řešení úloh: pokus – omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry, metodu izomorfizmu	9.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: těžiště, ortocentrum. Provádí různé důkazy Pythagorovy věty. V úlohách získává zkušenosti, které připravují větu o obvodovém a středovém úhlu.	9.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Charakterizuje tětiový a tečnový čtyřúhelník, pravidelný mnohoúhelník (5, 10). Skládá a rozkládá vektory. Užívá tětivu kružnice, mezikruží. Při řešení úloh využívá geometrickou chirurgii.	9.	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Zkoumá vztah mezi obsahem a obvodem kruhu.	9.	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Řeší úlohy na otočení a stejnoolehlost.	9.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Zkoumá válec, kužel a kouli.	9.	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Odhaduje a zjišťuje povrch a objem válce a kužele. Počítá povrch a objem koule.	9.	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Tvoří síť rotačního válce a rotačního kužele	9.	

načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Načrtne a sestrojí obraz válce a kužele.	9.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh.	9.	
NESTANDARDNÍ A APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Řeší jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy, získává zkušenosti s kombinatorickými vztahy (propedeutika).	9.	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikuje znalost grafů lineární a kvadratické funkce, posunuje graf.	9.	

5.2.3 Informační a komunikační technologie

5.2.3.1 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsah předmětu je zaměřen na získání základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Předmět je vyučován v 6. – 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v počítačové učebně. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je zaměřen na oba tematické okruhy: Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání relevantních informací pomocí internetu a jiných médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“. Žáci jsou vedeni k praktickému využití výpočetní techniky pro svou každodenní nejen učební činnost, k efektivnímu využívání informačních prostředků a zdrojů, k ověření každé informace a k posouzení její informační hodnoty, k práci s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace podle zadaných kritérií a potřebných oblastech,
- zvládnout obecně používané znaky, termíny a symboly informační a telekomunikační technologie,
- využít dovedností získaných v oblasti Informační a telekomunikační technologie a aplikovat výpočetní techniku jako součást všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím dosáhnout větší věrohodnosti vyhledaných informací,
- při řešení problémů porozumět toku informací počínaje jejich vznikem, uložení na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým užitím.

Kompetence komunikativní

- Osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- získané komunikační dovednosti využívat k vytváření kvalitních vztahů v kolektivu.

Kompetence sociální a personální

- Schopnost formulovat svůj požadavek a využívat jej v samostatné i týmové práci
- dokázat uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách a vytvářet v nich dobrou atmosféru,
- využitím získaných znalostí být schopen vést diskusi.

Kompetence občanské

- Respektováním práv k duševnímu vlastnictví při využívání sdělovací a výpočetní techniky,
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích,
- pochopit funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.

Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si základy bezpečnosti práce na PC a pohybu v učebně má základní praktické znalosti a dovednosti rozlišuje HW a SW 	Vnitřní řád učebny Seznámení s učebnou, práce v síti Počítač a periferní zařízení, HW, case, vnitřní části PC a jejich funkce		
<ul style="list-style-type: none"> umí propojit jednotlivé části PC osvojuje si základní pojmy o PC a jeho architektuře 	Digitální technika, HW – myš, klávesnice, monitory, tiskárny, scannery, reproduktory	6.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> zná základní operační systémy, umí je ovládat a účelně je využívá pro svou práci a k řešení problémů ovládá a využívá v praxi klávesové zkratky umí v praxi uložit svoji práci na PC 	Základní počítačové programy – operační systémy. Prostředí Windows, nastavení, schránka Klávesové zkratky Ukládání souboru, práce se složkou	6.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> zná základní počítačové programy, umí je ovládat a účelně je využívá pro svou práci a k řešení problémů. 	Základní počítačové programy – grafika, text. editory, internetové prohlížeče, antiviry	6.	mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s textovým editorem, využívá vhodných aplikací 	Zásady psaní textu Práce s textovým editorem Záložka domů: formát písma, odstavce, najít a nahradit	6.	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem 	Práce s textovým editorem Záložka Vložení: obrázek, obrazce, hypertextový odkaz	6.	
<ul style="list-style-type: none"> Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové podobě 	Práce s textovým editorem Záložka Vložení: tabulka, záhlaví a zápatí, textové pole, rovnice, symbol	6.	
<ul style="list-style-type: none"> pracuje s informacemi v souladu se zákonem o duševním vlastnictví a s autorským zákonem 	Práce s internetem Vyhledávání informací Email bezpečnost na internetu	6.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> zpracuje a prezentuje informace v textové a grafické formě 	Samostatná práce na projektu: vyhledávání informací, zpracovávání do Wordu	6.	EGS globální rozměr Internetu, multikulturní aspekty

Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si základy bezpečnosti práce na PC a pohybu v učebně ICT má základní praktické znalosti a dovednosti, umí pracovat a využít počítač v běžném životě 	Vnitřní řád učebny Seznámení s učebnou, práce v síti Prostředí Windows, Klávesové zkratky PC, HW, SW opakování + pojmy s informatiky	7.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si základní pojmy a principy ze světa digitální fotografie zná základní grafické editory, ovládá grafický SW a zvládá úpravu fotografií 	Počítačové programy – úpravy obrazu, grafika, základy práce s vektorovým i bitmapovým editorem, digitální fotoaparát	7.	mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií
<ul style="list-style-type: none"> Ovládá práci s grafickým editorem, využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem zpracuje na uživatelské úrovni informace v grafické formě 	praktická práce s grafickým editorem – bitmapová i vektorová úprava grafiky		
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s editorem prezentací a využívá vhodných aplikací 	Powerpoint Tvorba prezentace Možnosti snímku	7.	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s editorem prezentací a využívá vhodných aplikací 	Powerpoint Vzhled stránky, motivy, pozadí a zobrazení	7.	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s editorem prezentací 	Přechody a animace Zvuk a video v prezentaci	7.	
<ul style="list-style-type: none"> zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové, grafické a multimediální podobě 	Samostatná práce na projektu prezentace - prezentace	7.	
<ul style="list-style-type: none"> využívá informace z různých zdrojů dokáže informace vhodně zpracovat a prezentovat 	Nebezpečí na PC a na internetu	7.	EGS globální rozměr Internetu, multikulturní aspekty

Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si základy bezpečnosti práce na PC a pohybu v učebně ICT ovládá a využívá v praxi klávesové zkratky umí v praxi uložit svoji práci na PC 	Vnitřní řád učebny Seznámení s učebnou, práce v síti Prostředí Windows, nastavení, schránka Klávesové zkratky Ukládání souboru, práce se složkou	8.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje pojmy digitální a analogový má základní praktické znalosti a dovednosti s multimediální technikou orientuje se v oblasti moderních výměnných paměťových médií 	Digitální technika – digitální videokamera, PDA, tablet, výměnná paměťová media, CD a DVD přehrávače, mobilní telefony	8.	
<ul style="list-style-type: none"> umí zaznamenat a upravit zvukovou informaci nahlédne do problematiky tvorby videa a animace 	Počítačové programy – úpravy zvuku, záznam zvuku, střih, efekty; úpravy videa, střih, archivace	8.	mediální výchova – média, mediální produkty, vliv médií
<ul style="list-style-type: none"> samostatně využívá různé druhy digitální techniky při práci na svém projektu zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové, grafické a multimediální podobě 	Digitální technika v praxi – samostatná práce s digitální technikou (projekt)	8.	
<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se na uživatelské úrovni s tabulkovým kalkulátorem ovládá práci s tabulkovým editorem a využívá vhodných aplikací 	Seznámení s tabulkovým kalkulátorem Buňka, blok, list, sešit Formátování a typy dat Excel Základní vzorce a funkce	8.	
<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se na uživatelské úrovni s tabulkovým kalkulátorem 	Excel Absolutní a relativní adresování Funkce když Podmíněné formátování	8.	
<ul style="list-style-type: none"> umí prezentovat matematická data v grafické podobě ovládá na uživatelské úrovni tabulkový kalkulátor 	Excel – grafy tvorba složitějších tabulek	8.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti

Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si základy bezpečnosti práce na PC a pohybu v učebně ICT ovládá a využívá v praxi klávesové zkratky umí v praxi uložit svoji práci na PC 	Vnitřní řád učebny Seznámení s učebnou, práce v síti Prostředí Windows, nastavení, schránka Klávesové zkratky Ukládání souboru, práce se složkou Opakování HW, SW	9.	osobnostní a sociální výchova - organizační dovednosti, sociální komunikace
<ul style="list-style-type: none"> ovládá práci s textovými i grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných informací používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje vztahy mezi údaji ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	opakování: práce s kancelářským balíkem office (word, excel powerpoint) internet		
<ul style="list-style-type: none"> zpracuje a prezentuje informace na uživatelské úrovni v textové, grafické a multimediální podobě 	základy algoritmizace a programování tvorba jednoduchých animací, aplikací, her v programovacím jazyce základy www		

5.2.4 Člověk a společnost

5.2.4.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je poznávání dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do současnosti. Důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století. Významně se uplatňuje zřetel k hodnotám evropské civilizace. Znalost různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti faktů tvořících rámeček každodenního života. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy historických jevů a dějů.

Žáci jsou vedeni k tomu, že historie není uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost ptá po svém vlastním charakteru. Významně se uplatňuje zřetel k dějinám regionu, znalost významných osobností i památek.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět dějepis je vyučován jako samostatný vyučovací předmět v 6. až 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Převládá frontální vyučování doplněné skupinovou i samostatnou prací žáků (práce s textem a mapou, krátkodobé projekty).

Výuka probíhá ve třídě, může být doplněna návštěvou muzea, archivu či historicky významného místa.

Obsahové vymezení:

- Člověk v dějinách
- Počátky lidské společnosti
- Nejstarší civilizace, kořeny lidské společnosti
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání, počátky novodobé doby
- Modernizace společnosti
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující svět

Vzdělávání v dějepise:

- rozvíjí vlastní historické vědomí
- vede k vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- učí žáky orientovat se v historickém čase
- směřuje ke správnému pochopení dějinných událostí a procesů, příčin a důsledků
- utváří pozitivní hodnotový systém
- podporuje chápání kulturní rozmanitosti světa

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskusi, výklad, kreslení, řešení problémů, ...)
- používá metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi (ve třídě i ve skupinách) a jiné komunikační prostředky
- vede žáky k věcnému argumentování
- směřuje žáky k práci s různými texty
- učí žáky využívat komunikační a informační prostředky

žák:

- formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, ...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

žák:

- spolupracuje ve skupině s druhými
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, kulturnímu a historickému dědictví

žák:

- respektuje přesvědčení svých spolužáků, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen empatie
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost; aktivně se zapojuje do kulturního dění a společenských aktivit

Kompetence pracovní

učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje kooperaci mezi žáky
- vede žáky k využívání získaných znalostí a dovedností v běžné praxi

žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá své znalosti v praxi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího předmětu dějepis a souvisejících průřezových témat:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

6. ročník Jsme Evropané (význam antiky pro rozvoj evropské kultury)
7. ročník Jsme Evropané (vznik prvních států v Evropě; křesťanská, byzantská a muslimská tradice; reformace a protireformace)

Multikulturní výchova

7. ročník Etnický původ (zneužití černých otroků v USA)
9. ročník Lidské vztahy (antisemitismus, rasismus, holocaust)
Etnický původ (židovská kultura)

Výchova demokratického občana

- 7. ročník   Formy participace občanů v politickém životě (absolutismus a konstituční monarchie, první parlamenty)
- 8. ročník   Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (socialismus, liberalismus a demokracie; ústava a občanská práva)
- 9. ročník   Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokratické a totalitní systémy, kapitalismus a tržní ekonomika)

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Dějepis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
uvede konkrétní případy důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	<ul style="list-style-type: none"> co je historie význam zkoumání dějin 	6.	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	<ul style="list-style-type: none"> archeologie, muzea, knihovna, archiv kroniky, pověsti, mýty a legendy, historické dokumenty 	6.	
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	<ul style="list-style-type: none"> - časová osa – přiřazování událostí - pojem letopočet 	6.	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	<ul style="list-style-type: none"> vývoj člověka (lovec, zemědělec, řemeslník) vývoj náboženských představ 	6.	
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> vývoj způsobu života podle polohy (podnebí) vznik a vývoj zemědělství a pastevečství 	6.	
uvede příklady archeologických kultur na našem území	<ul style="list-style-type: none"> doba kamenná, bronzová a železná ve střední Evropě první zemědělci, Keltové, Germáni, Slované 	6.	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	<ul style="list-style-type: none"> první starověké státy: Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína a jejich vývoj 	6.	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> starověká kultura, její vývoj a přínos pro současnost (stavby, olympiáda) 	6.	

demonstruje na konkrétních případech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	<ul style="list-style-type: none"> • antické Řecko a Řím • vznik křesťanství	6.	EGS – Jsme Evropané
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	<ul style="list-style-type: none"> • království, republika, císařství • otrokářská demokracie • postavení společenských vrstev	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Dějepis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> stěhování národů, vznik států v raném středověku význam křesťanství a jeho šíření 	7.	EGS – Jsme Evropané
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	<ul style="list-style-type: none"> křesťanská, byzantská a muslimská kultura a náboženství 	7.	EGS – Jsme Evropané
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	<ul style="list-style-type: none"> křesťanství spory mezi papežem a císařem křížové výpravy 	7.	
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> první státy na našem území (Sámova říše, Velká Morava, Český stát) význam těchto státních útvarů v rámci Evropy 	7.	EGS – Jsme Evropané
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> feudalismus, románský a gotický sloh 	7.	
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> renesance a humanismus nástup reformace 	7.	EGS – Jsme Evropané
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> reformace a protireformace husitství 	7.	EGS – Jsme Evropané

popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • zámořské objevy, počátky a důsledky dobývání světa 	7.	MKV- Etnický původ
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> • Český stát v 15. – 18. stol. (Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně) 	7.	
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • české stavovské povstání • třicetiletá válka – její důsledky pro Evropu a svět 	7.	
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	<ul style="list-style-type: none"> • velmoci v 15. – 18. století (Francie, Anglie, Rusko) 	7.	VDO – Formy participace občanů v polit. životě

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Dějepis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> kultura baroka a osvícenství osvícenský absolutismus 	8.	
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<ul style="list-style-type: none"> industrializace a její důsledky pro společnost sociální problémy 18. a 19. století 	8.	
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	<ul style="list-style-type: none"> velká francouzská revoluce napoleonské období změny ve společnosti a průmyslový rozvoj 	8.	
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	<ul style="list-style-type: none"> národní obrození revoluční rok 1848 u nás a v Evropě 	8.	
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	<ul style="list-style-type: none"> vznik a vývoj USA vývoj ve Francii sjednocení Německa, Itálie vznik Rakousko – Uher. 	8.	
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	<ul style="list-style-type: none"> socialismus, liberalismus, demokracie, konzervativismus, občanská práva, ústava 	8.	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	<ul style="list-style-type: none"> konflikty mezi velmocemi kolonie průmyslová revoluce vypuknutí 1. světové války a její průběh 	8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Dějepis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • příčiny vypuknutí 1. a 2. světové války • důsledky válek (politické, ekonomické, ekonomické, kulturní, mocenské a sociální) 	9.	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	<ul style="list-style-type: none"> • demokracie a demokratické systémy 	9.	VDO – principy demokr. jako formy vlády
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • demokratické a totalitní režimy • kapitalismus a princip tržní ekonomiky • hospodářské krize, jejich příčiny a důsledky 	9.	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
na příkladech vyloží antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> • antisemitismus, rasismus, holocaust • židovská kultura 	9.	MKV - lidské vztahy - etnický původ
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • vznik Československa a jeho postavení v Evr. • Československo během 2. světové války a jeho vývoj po ní 	9.	
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> • konec a výsledky 2. světové války • rozdělení světa • studená válka 	9.	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> • spojení západní Evropy a USA – hospodářské a vojenské • vznik mezinár. org. jejich vývoj 	9.	EGS – Jsme Evropané
posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> • boj za nezávislost států ve světě, rozpad koloniálních systémů 	9.	MKV - etnický původ
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> • přechod od totality k demokracii • rozpad Československa • postavení ČR ve světě • současný vývoj 	9.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě

5.2.4.2 *Výchova k občanství*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova k občanství vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Vede je k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Občanská výchova učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výuka se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému společenství. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět výchova k občanství je vyučován jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně.

Převládá frontální vyučování doplněné skupinovou i samostatnou prací žáků (práce s textem a mapou, krátkodobé projekty a dramatizace). Výuka probíhá ve třídě, v prostorech školní zahrady i mimo ni – podle potřeb daného tématu.

Obsahové vymezení:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Stát a hospodářství
- Stát a právo
- Mezinárodní vztahy, globální svět

Vzdělávání ve výchově k občanství:

- utváří občanské povědomí, formuje žáky jako občany demokratického státu
- seznamuje žáky se základy práva, psychologie, sociologie, ekonomie, etiky a politiky na všech úrovních (od obecní až k evropské a celosvětové) – vše na praktické úrovni
- vede žáky k sebepoznání a sebeovládání
- formuje vnitřní postoje žáků k různým oblastem lidského života
- učí žáky vnímat zákonitosti masmédií a jejich působení na každodenní život lidí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k ověřování faktů
- zadává problémové úlohy a podporuje tvořivost žáků

žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- klade otevřené otázky a zadává problémové úlohy
- umožňuje přístup k různým informacím

žák:

- tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat potřebné informace a aktivně s nimi pracovat
- umí kriticky myslet a hájit svá zařízení

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcuje k vhodné argumentaci

žák:

- učí se aktivně naslouchat druhým lidem
- formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

učitel:

- zadává skupinovou činnost
- podporuje a motivuje žáky ke kooperaci

žák:

- aktivně spolupracuje ve skupině s druhými, učí se naslouchat a argumentovat
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- motivuje žáky k prozkoumávání odlišných názorů a pohledů na svět
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, kulturnímu a historickému dědictví

žák:

- zná legislativu i obecné morální zákony a dodržuje je
- formuje si volní a charakterové rysy
- vnímá pozitivně své budoucí občanské povinnosti

Kompetence pracovní

učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje kooperaci mezi žáky
- vede žáky k využívání získaných znalostí a dovedností v běžné praxi

žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá své znalosti v praxi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího předmětu výchova k občanství a souvisejících průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova:

- Osobnostní rozvoj
  - Sebepoznání a sebepojetí - 6. ročník (já a druzí jako zdroje informací o sobě, vztah k sobě i lidem okolo sebe)
  - Seberegulace a sebeorganizace - 6. ročník (sebekontrola a sebeovládání)
  - Psychohygiena - 6. ročník (asertivita a pozitivní naladění)
- Sociální rozvoj
  - Poznávání lidí - 6. ročník (přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi a odlišnosti mezi lidmi)
  - Mezilidské vztahy - 6. ročník (solidarita; odlišnosti mezi různými kulturami)
  - Komunikace - 6. ročník (mezilidská komunikace; masová komunikace)
  - Kooperace a kompetice - 6. ročník (etické zvládnání situací; spolupráce lidí v rodině, škole a obci)
- Morální rozvoj
  - Hodnoty, postoje, praktická etika - 6. ročník (společenské chování; postoje a hodnoty různých lidí)

Výchova demokratického občana:

- Občanská společnost a škola - 6. ročník (škola jako model otevřeného partnerství)
- Občan, občanská společnost a stát - 8. ročník (lidská práva)
- Formy participace občanů v politickém životě - 8. ročník (volební systém v ČR)
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - 8. ročník (demokracie, ústava)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Jsme Evropané - 9. ročník (mezinárodní organizace, globalizace)

Multikulturní výchova:

- Kulturní diference - 6. ročník (zvláštnosti různých etnik)
- Lidské vztahy - 6. ročník (tolerance ve vztazích s lidmi jiných kultur a vztahy mezi kulturami)
- Etnický původ - 6. ročník (rovnocennost všech etnických skupin a kultur a rovnost a odlišnost lidí)
- Principy sociálního smíru a solidarity - 6. ročník (solidarita)

Environmentální výchova:

- Vztah člověka k prostředí - 9. ročník (globální problémy lidstva)

Mediální výchova:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - 6. ročník (reklama)
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - 6. ročník (nebezpečí reklamy)

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Výchova k občanství	6., 8., 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> • státní symboly a jejich používání, státní svátky • památná místa ČR 	6.	
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • vlast a vlastenectví • národní povědomí a nacionalismus 	6.	
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana kulturních památek a přírodních objektů • tradice a jejich respektování 	6.	
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc lidem v nouzi • solidarita jako způsob fungování společnosti • potřební lidé v naší společnosti 	6.	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy MKV – Princip sociálního smíru a solidarity
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	<ul style="list-style-type: none"> • mezilidská komunikace • společenské chování v různých životních situacích • asertivita • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti 	6.	OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygiena; Sociální rozvoj – komunikace, kooperace a kompetice; Morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> • národnostní menšiny a jejich postavení ve společnosti • přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • kultura různých národů a náboženských skupin 	6.	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy; Morální rozvoj – hodnoty, postoje a praktická etika MKV – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ

posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce lidí v rodině, škole a obci • naše škola • obecní instituce • místní tradice 	6.	OSV – Sociální rozvoj – Kooperace a kompetice VDO – Občanská společnost a škola
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	<ul style="list-style-type: none"> • různé kulturní projevy a hodnoty • kulturní instituce • nabídky různých kulturních akcí 	6.	
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky masové komunikace • reklama a její vliv na rozhodování lidí • nebezpečí propagandy 	6.	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti	<ul style="list-style-type: none"> • problém rasismu a xenofobie • nebezpečí extremismu • mravnost a morálka ve vztahu k lidem okolo sebe 	6.	OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí MKV – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání a sebehodnocení • sebeovládání • mezilidské vztahy • vrozené předpoklady člověka 	6.	OSV – Osobnostní rozvoj - Sebeoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygienu
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> • žebříček hodnot • životní cíle a jejich dosahování, plánování • volní vlastnosti 	6.	
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> • systém osobních hodnot • osobní vlastnosti • temperament • charakter • sebeovládání 	6.	
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> • životní cíle a plány a jejich dosahování, sebeovládání a sebezměna • vůle a osobní kázeň při seberozvoji • motivace žáků při různých činnostech v každodenním životě 	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Výchova k občanství	6., 8., 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	<ul style="list-style-type: none"> • majetek a vlastnictví • formy vlastnictví (hmotné a duševní, soukromé a kolektivní) 	8.	
<p>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana vlastnictví • autorská práva • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající 	8.	
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	<ul style="list-style-type: none"> • hospodaření s penězi • kapesné • rodinný rozpočet • podoba a funkce peněz 	8.	
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	<ul style="list-style-type: none"> • znaky, typy a formy států • občanství • Ústava ČR • obrana státu 	8.	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - Občan, občanská

			společnost a stát
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> • složky státní moci (jejich orgány a instituce) • správa státu a samospráva obcí a krajů 	8.	
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • demokratické principy řízení státu • demokratický způsob rozhodování 	8.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • politický pluralismus • volební systém v ČR • volby do regionálních zastupitelstev 	8.	
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	<ul style="list-style-type: none"> • lidská práva, práva dětí (jejich ochrana) • šikana a diskriminace 	8.	VDO - Občan, občanská společnost a stát
uvede a porovnává nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	<ul style="list-style-type: none"> • finanční gramotnost 	8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Výchova k občanství	6., 8., 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	<ul style="list-style-type: none"> význam a funkce právního řádu právní normy (úpravy společenských vztahů) 	9.	
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> občanskoprávní vztahy právo v každodenním životě, základní práva spotřebitele komunikace s úřady 	9.	
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	<ul style="list-style-type: none"> právní normy a jejich dodržování sankce za porušování právních norem 	9.	
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	<ul style="list-style-type: none"> protiprávní jednání (druhy a postih), korupce trestní odpovědnost potírání zločinu 	9.	
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> přestupek a trestný čin protiprávní jednání mladistvých (záškoláctví, šikana, krádeže, porušení autorských práv, ...) 	9.	
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	<ul style="list-style-type: none"> bankovní systém bezhotovostní platby úrok placený a přijatý pojištění 	9.	

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	<ul style="list-style-type: none"> • státní rozpočet • daňový systém • sociální systém státu 	9.	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočet domácnosti • pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje • úspory • investice • úvěry, splátkový prodej, leasing 	9.	
rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • výroba, obchod, služby 	9.	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> • tržní hospodářství, nabídka a poptávka • tvorba ceny • inflace 	9.	
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	<ul style="list-style-type: none"> • Evropská unie – její vliv na život občanů • evropské právo 	9.	EGS – Jsme Evropané
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	<ul style="list-style-type: none"> • NATO, OSN, UNICEF, Rada Evropy – jejich vývoj a význam pro občany členských států 	9.	

<p>uvede příklady některých projevů globalizace, pozná jejich klady a zápory</p> <p>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <p>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</p> <p>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace – co to je a jak se projevuje, její pozitiva a negativa 	<p>9.</p>	
---	---	-----------	--

5.2.5 Člověk a příroda

5.2.5.1 Fyzika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 7. až 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. V předmětu fyzika si žáci osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti. Žáci jsou vedeni k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i technické praxi.

Výuka se orientuje na:

- osvojení důležitých poznatků z vybraných okruhů učiva (vlastnosti látek a těles, měření fyzikálních veličin, pohyby a vzájemné působení těles, vlastnosti kapalin a plynů, přeměna energie, světelné jevy, zvuk, elektromagnetické jevy a vesmír)
- osvojení základních metod práce: pozorování, měření, experimentování, zpracování údajů, jejich hodnocení a vyvozování závěrů
- získání dovedností využít osvojených poznatků při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě či technické praxi
- vytváření příležitostí k rozvíjení logického uvažování a myšlení, ke kritickému hodnocení (hledisko správnosti, přesnosti, spolehlivosti...)
- vedení k pravidlům bezpečnosti práce

Formy a metody vyučování:

- frontální vyučování s demonstračními pomůckami a pokusy
- skupinová práce s využitím pomůcek přístrojů, měřidel a pracovních textů
- samostatné pozorování a měření

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- učí žáky používat odbornou terminologii

žák:

- samostatně pozoruje, měří a experimentuje
- porovnává získané informace a hledá souvislosti mezi nimi

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce
- podporuje kritické a logické myšlení žáků

žák:

- nalezne a formuluje problém
- vyhledá potřebné informace k řešení problému a volí vhodné způsoby řešení
- využívá získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi (ve třídě i ve skupinách)

žák:

- formuluje souvisle, výstižně a logicky správně své myšlenky v písemném i ústním projevu
- zapojuje se do diskuze, vhodně argumentuje
- učí se správně používat komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby pomáhá žákům v různých činnostech

žák:

- spolupracuje ve skupině s druhými
- učí se respektovat názory spolužáků a kriticky je konfrontovat s vlastními

Kompetence občanské

učitel:

- vede žáky k ohleduplnosti vůči druhým
- motivuje žáky k používání obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě

žák:

- učí se šetrně využívat elektrickou energii
- aktivně podporuje využívání obnovitelných zdrojů energie

Kompetence pracovní

učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- podporuje spolupráci žáků
- učí žáky správně a bezpečně pracovat s elektrickými a ostatními fyzikálními přístroji a zařízeními

žák:

- dodržuje vymezená pravidla a plní své povinnosti
- využívá aktivně získané znalosti a dovednosti v každodenní praxi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího předmětu Fyzika a a souvisejících průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
- Environmentální výchova – vztah k životnímu prostředí, využívání alternativních zdrojů energie, úspora energie

Člověk a příroda	Fyzika	7. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se základní fyzikální terminologií chápe pojem fyzikální veličina, její značka a jednotka změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa 	Vlastnosti látek, skupenství Látka a těleso Fyzikální veličina	7.	EV- změny skupenství- počasí-srážky, atd.
<ul style="list-style-type: none"> zná značku a jednotku fyz. veličiny používá vhodné měřidlo umí převést jednotky v praxi 	Délka, její měření a převody jednotek	7.	OSV – rozvoj schopností a poznávání
<ul style="list-style-type: none"> zná značku a jednotku fyz. veličiny používá vhodné měřidlo umí převést jednotky v praxi 	Hmotnost, její měření a převody jednotek	7.	
<ul style="list-style-type: none"> zná značku a jednotku fyz. veličiny analyzuje těleso a vypočítá objem umí převést jednotky v praxi 	Objem, jeho měření a převody jednotek	7.	
<ul style="list-style-type: none"> zná značku a jednotku fyz. veličiny používá vhodné měřidlo umí převést jednotky v praxi 	Teplota, její měření a převody jednotek	7.	
<ul style="list-style-type: none"> zná značku a jednotku fyz. veličiny umí převést jednotky v praxi 	Čas, jeho měření a převody jednotek	7.	
<ul style="list-style-type: none"> uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek pohybují a vzájemně na sebe působí 	Brownův pohyb Difúze	7.	
<ul style="list-style-type: none"> předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 	Tepelná roztažnost látek	7.	
<ul style="list-style-type: none"> využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	Hustota, její výpočet	7.	OSV- organizační dovednosti, sociální komunikace

<ul style="list-style-type: none"> • Analyzuje, kdy je těleso v klidu, kdy v pohybu • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • Rozlišuje pohyb ne/rovnoměrný, přímo /křivočarý, posuvný/rotační 	<p>Pohyb a klid těles</p> <p>Druhy pohybů</p> <p>Relativnost pohybu</p>	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí dráhou, a časem u rovnoměrného pohybu 	Výpočet dráhy, rychlosti a času pohybu	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vytvořit a číst informace z grafů (závislost rychlosti na čase, atd...) 	Výpočet dráhy, rychlosti a času pohybu	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • změří velikost působící síly • určuje směr působící síly 	<p>Síla a její měření</p> <p>Gravitační síla</p>	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<p>Skládání sil</p> <p>Třecí síla</p>	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předpovídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	Newtonovy zákony a jejich aplikace	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší praktické úlohy s NZ 	Newtonovy zákony a jejich aplikace	7.	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	Princip fungování páky a kladky	7.	

Člověk a příroda	Fyzika	7. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	Světlo, barva, šíření světla Odraz a lom světla	8.	EGS – využití zrcadel v alternativních zdrojích energie – sluneční elektrárny
<ul style="list-style-type: none"> chápe princip základ. optických přístrojů rozlišuje správně jednotlivé části oka 	Optické přístroje Oko	8.	EV-vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> analyzuje poznatky o vlastnostech látek kapalných, pevných a plyných a využívá poznatků v praktickém životě 	Vlastnosti látek, atomy a molekuly Látky kapalné, pevné a plyné	8.	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 	Tlak, Pascalův zákon Hydrostatický tlak, spojené nádoby Atmosférický tlak	8.	
<ul style="list-style-type: none"> Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní využívá poznatky o chování tělesa v tekutinách analyzuje síly působící na těleso v tekutině 	Archimédův zákon a jeho aplikace na konkrétní situace	8.	
<ul style="list-style-type: none"> sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 	Elektrický náboj, pole, napětí Elektrický proud, elektrický obvod	8.	EV-vztah člověka k prostředí, šetření energiemi, úsporné spotřebiče

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<p>Vodič, polovodič izolant</p> <p>Elektrický odpor</p>	<p>8.</p>	<p>EV – úspora energie, šetření tepla EGS - tepelná izolace - šetření energií EGS - globální oteplování Země - skleníkový efekt</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá v praktickém životě poznatky o el. veličinách • umí využít v praxi informace o bezpečnosti a ochraně při práci s el. energií • porozumí souvislostem • Zapojí správně polovodičovou diodu 	<p>Ohmův zákon a řešení elektrických obvodů</p> <p>Ochrana elektrických obvodů</p> <p>Výkon a příkon elektrického proudu</p> <p>Polovodičová dioda</p>	<p>8.</p>	<p>OSV – bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí 	<p>Elektřina a magnetismus</p> <p>Elektromagnet, elektromagnetická indukce</p>	<p>8.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • chápe principy transformace elektrického proudu a výroby a přenosu elektrické energie 	<p>Výroba a přenos elektrické energie</p>	<p>8.</p>	

Člověk a příroda	Fyzika	7. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> ovládá převody jednotek základních fyzikálních veličin umí v praxi využít poznatky o energii a jednoduchých strojích (páka a kladka) určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie v tělese Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	Práce, výkon, energie	9.	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků zák. o zachování energie využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh porozumí souvislostem o teple a jeho šíření určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem zná principy a tání, tuhnutí a změny skup. 	Teplo a vnitřní energie Šíření tepla Změny skupenství	9.	EV – alternativní zdroje energie, různé formy energie, výroba el. energie a její vliv na životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> využívá v praktickém životě poznatky o tepelných jevech osvojuje si základní pojmy a zákonitosti z meteorologie rozlišuje rozdíly mezi spalovacími motory 	Tepelné jevy Meteorologie Tepelné motory	9.	
<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí chápe principy i rizika jaderné energie 	Zdroje energie Jaderná energie	9.	ENV – jaderná energie- výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> chápe a umí graficky znázornit per. děje rozlišuje druhy vlnění a pojmy perioda a frekvence 	Vlnění a periodické děje	9.	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku porozumí souvislostem: tón, 	Zvuk	9.	EV – nadměrná hladina zvuku

výška, barva, hlasitost, šíření zvuku			
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků z vlnění pro charakteristiky hud. nástrojů • osvojuje si poznatky o principech zvuk. zařízení • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	Principy hudebních nástrojů Zvuková zařízení, Záznam a přenos zvuku Hluk	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	Sluneční soustava	9.	EV-zákl. podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> • Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností • pochopí principy určování vzdál. v kosmu • zná souhvězdí a umí se orientovat na obloze 	Hvězdy Měření vzdálenosti ve vesmíru Orientace na Obloze	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o dalekohledech, sondách • osvojuje si znalosti o působení člověka ve vesmíru 	Astronomická technika Člověk ve vesmíru	9.	

5.2.5.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět chemie je vyučován jako samostatný vyučovací předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka probíhá ve třídě nebo v interaktivní učebně podle potřeb daného tématu (pomůcky, prostor, organizace konkrétní vyučovací hodiny). Skupinové vyučování (tj. počet skupin a počet žáků ve skupině) je omezeno pomůckami a vybavením školy.

Formy a metody vyučování:

- frontální vyučování s demonstračními pomůckami a pokusy
- skupinová práce s využitím žákovských pokusů, různých pomůcek a pracovních textů
- samostatné pozorování laboratorních prací

Obsahové vymezení:

- Pozorování, pokus a bezpečnost práce
- Směsi
- Částicové složení látek a chemické prvky
- Chemické reakce
- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny
- Chemie a společnost

Vzdělávání v chemii:

- směřuje k poznání základních chemických pojmů a zákonitostí a jejich aplikace na praktický život
- vede k rozvíjení a uplatňování dovedností objektivně pozorovat a provádět jednoduché chemické pokusy
- podporuje otevřené, logické a kritické myšlení žáků
- učí řešit problémy a správně jednat v konkrétních situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí žáky pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi i pomůckami a poskytovat první pomoc při úrazech s chemickými látkami

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k aktivnímu pozorování jako základní formě zjišťování vlastností látek a jejich přeměn
- učí žáky používat chemické termíny, symboly a značky

žák:

- samostatně pozoruje a měří základní chemickofyzikální jevy
- porovnává a správně formuluje získané informace a hledá souvislosti mezi nimi

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- zadává úkoly umožňující využívat základní badatelské postupy
- podporuje samostatné kritické a logické myšlení žáků
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení

žák:

- učí se volit optimální způsob řešení problémů
- aplikuje své poznatky v praxi
- aktivně nachází příklady chemických dějů a jevů v běžném životě a vysvětlí jejich chemickou podstatu

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- učí žáky správně používat chemické symboly a značky
- zařazuje do výuky diskuzi (ve třídě i ve skupinách) a jiné komunikační prostředky

žák:

- dokáže obhájit své rozhodnutí nebo názor
- formuluje souvisle, výstižně a logicky správně své myšlenky v písemném i ústním projevu
- zapojuje se do diskuze, vhodně a logicky správně argumentuje

Kompetence sociální a personální

učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby pomáhá žákům v různých činnostech
- podporuje kooperaci ve skupině

žák:

- respektuje názory druhého
- spolupracuje ve skupině s druhými
- učí se respektovat názory spolužáků a kriticky je konfrontovat s vlastními

Kompetence občanské

učitel:

- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vyžaduje za všech okolností dodržování pravidel slušného chování
- podporuje ohleduplnost vůči druhým

žák:

- respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, dodržuje laboratorní řád
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na ochranu životního prostředí

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnosti práce
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel

žák:

- provádí bezpečně a samostatně jednoduché chemické experimenty
- aktivně využívá získané znalosti a dovednosti v běžné praxi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího předmětu výchova k občanství a souvisejících průřezových témat:

Environmentální výchova:

8. ročník	Základní podmínky života (chemie vody a vzduchu)
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vznik kyselých dešťů a jejich vliv na přírodu)
9. ročník	Základní podmínky života (fosilní paliva, zpracování ropy, recyklace surovin)

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Chemie	8. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek (skupenství, hustota, barva, vzhled, bod varu, ...) 	8.	
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí bezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> chemické látky v běžném životě a bezpečné zacházení s nimi H- a P- věty, piktogramy a jejich význam bezpečnost práce v chemické laboratoři i v běžném životě 	8. 9.	
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	<ul style="list-style-type: none"> toxická látek, jejich hořlavost a rozpustnost první pomoc 	8. 9.	
rozlišuje směsi a čisté látky	<ul style="list-style-type: none"> směsi a čisté látky heterogenní a homogenní směsi 	8.	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> výpočet % (hmotnostní zlomek, trojčlenka) příprava roztoků 	8.	
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	<ul style="list-style-type: none"> rozpustnost látek, rychlost rozpouštění 	8.	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> filtrace, usazování destilace, krystalizace sublimace chromatografie 	8.	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	<ul style="list-style-type: none"> pitná a užitková voda koloběh vody v přírodě použití vody v průmyslu 	8.	EV – základní podmínky života

uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti. Navrhne nejvýhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> • složení vzduchu • čistota v ovzduší • ozonová vrstva • čističky odpadních vod 	8.	EV – základní podmínky života
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • čističové složení látek • stavba atomu, molekuly 	8.	
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • prvky (názvy a značky, vlastnosti, použití) • pojem sloučenina 	8.	
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> • periodická soustava prvků (řazení do skupin a period) • kovy, nekovy a polokovy (jejich vlastnosti a použití) 	8.	
porovná vlastnosti a použití vybraných, prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli – názvosloví, vlastnosti a použití 	8.	
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> • pH – kyselost a zásaditost vodných roztoků • úprava vody 	8.	
vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	<ul style="list-style-type: none"> • adsorpce oxidů síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti • odstraňování nežádoucích látek z průmyslu, paliva 	8. 9.	EV – lidské aktivity a problémy živ. prostředí

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Chemie	8. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> • reaktanty a produkty • chemická rovnováha • druhy chemických reakcí (slučování, neutralizace, redoxní reakce, neutralizace) 	8. 9.	
přečte chemické reakce a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky a produktu	<ul style="list-style-type: none"> • zákon zachování hmotnosti • chemické reakce a rovnice • látkové množství, molární hmotnost 	8. 9.	
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich bezpečnému průběhu	<ul style="list-style-type: none"> • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, koncentrace, povrch reaktantů, katalyzátory) 	8.9.	
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje a vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • alkany, alkeny, alkiny, arény, cyklické uhlovodíky (vzorce, názvy, vlastnosti) 	9.	
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> • fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) • průmyslově vyráběná paliva • zpracování ropy • paliva – ropa 	9.	EV – základní podmínky života
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, halogenderiváty 	9.	
orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích a sacharidech	<ul style="list-style-type: none"> • cukry, tuky, bílkoviny • fotosyntéza • funkce přírodních látek v lidském organismu 	9.	

určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	<ul style="list-style-type: none"> • teplo, světlo, oxid uhličitý, voda, chlorofyl 	9.	
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje přírodních látek a jejich význam pro lidské tělo 	9.	
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného zdroje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • suroviny – jejich recyklace a následné využití • koroze 	9.	EV – základní podmínky života
<p>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p> <p>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hořlaviny – jejich klasifikace • hašení požárů • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 	9.	
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • průmyslová hnojiva • plasty a syntetická vlákna • léčiva a návykové látky 	9.	

5.2.5.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělání je zaměřeno na:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání, pozorování, experiment
- pozorování přírodních jevů, analyzování výsledků a vyvozování závěru
- hlubší porozumění zákonitostí přírodních procesů
- užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě
- osvojení důležitých dovedností – soustavné, spolehlivé a objektivní pozorování
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- současné přírodní a životní prostředí
- efektivní využívání zdrojů energie – sluneční záření, voda, biomasy
- utváření charakterových vlastností, vztah k přírodním památkám a celému přírodnímu a životnímu prostředí

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis obsahuje tyto tematické okruhy:

- obecná biologie a genetika
- biologie hub
- biologie rostlin
- biologie živočichů
- biologie člověka
- neživá příroda
- základy ekologie
- praktické poznávání přírody

Přírodopis se učí jako samostatný předmět v šestém až devátém ročníku dvě hodiny týdně. Předmět se vyučuje v kmenové třídě a počítačové učebně. Některé učivo je situováno do venkovních prostor – vycházky do okolní přírody, terénní cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

žák

- využívá vhodné způsoby pro efektivní učení, propojuje získané vědomosti do širších celků
- vyhledává a třídí informace
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- samostatně pozoruje a experimentuje
- získané poznatky kriticky posuzuje, vytváří závěry pro využití v budoucnosti

učitel vede žáky k

- využívání vhodných metod učení
- shromažďování informací, třídění a porovnávání
- používání odborné terminologie
- využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

žák

- vnímá problémové situace, vyhledává k nim vhodné informace, zjišťuje příčiny
- učí se myslet kriticky, činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si za ně zodpovědnost

učitel vede žáky k

- vyhledávání informací z různých zdrojů, k diskusi o možnostech řešení
- využívání metod, při nichž jsou žáci schopni řešit problém a dojít k ucelenému závěru

Kompetence komunikativní

žák

- formuluje a vyjadřuje své názory a poznatky v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- učí se naslouchat druhým lidem
- zapojuje se do diskuse, obohacuje své poznatky
- využívá různých informačních a komunikačních prostředků pro rozvoj myšlení

učitel vede žáky k

- naslouchání názorům jiných lidí
- využívání různých komunikačních metod, komunikačních zdrojů
- interpretaci různých textů, obrazných materiálů a jiných záznamů
- komunikaci mezi žáky, žákem a učitelem

Kompetence sociální a personální

žák

- pracuje ve skupinách, pomáhá ostatním
- v případě nutnosti umí poskytnout první pomoc a také o ni požádat
- přispívá k diskusi, efektivně pracuje s druhými při řešení problému

učitel vede žáky k

- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k zodpovědnosti za své chování
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním i globálním měřítku

Kompetence občanské

žák

- respektuje názory druhých
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony
- chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitu životního prostředí, jedná v zájmu udržitelného rozvoje

učitel vede žáky k

- dodržování pravidel slušného chování
- chápání práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vytváření osobní představy o životním prostředí
- ohleduplnosti a zodpovědnosti

Kompetence pracovní

žák

- je seznámen s pravidly bezpečného chování v terénu
- používá bezpečné a účinné materiály
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

učitel vede žáky k

- dodržování pravidel bezpečného chování
- vyhledávání a využívání různých zdrojů informací
- vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

1. Osobnostní rozvoj

- komunikace – skupinová práce
- kreativita – rozvoj fantazie a představivosti, rozvoj základních rysů – rozhodování se, schopnost poradit si
- rozvoj schopností poznávání – cvičení pozorování, vnímání a získávání dovedností pro studium
- osobnostní postoj ve vztahu k přírodnímu prostředí

2. Morální rozvoj

- - hodnoty, postoje a etika – pomoc lidem v ohrožených oblastech
- - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zvládání problémů, rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Na základě znalostí z přírodovědy a zeměpisu zhodnotí postavení Země ve vesmíru, srovná s ostatními tělesy. Seznámí se s vnitřní stavbou Země.	Země – vznik, stavba	6.	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita – rozvoj fantazie a představivosti
Rozliší organické a anorganické látky. Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života. Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Vývoj zemské kůry a organismů (geologické změny, vznik života výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí)	6.	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání – vnímání, poznávání nových jevů
Seznámí se s vývojem atmosféry, pochopí význam fotosyntézy pro veškerý život na Zemi.	Podnebí, počasí ve vztahu k životu	6.	
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam. Uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. Posoudí možná ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody	Organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím, mezi jednotlivými organismy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému). Ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení)	6.	EV Ekosystémy – seznámí se s jednotlivými ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí – udržitelnost životního prostředí Vztah člověka k prostředí – příroda a její ochrana
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	6.	
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Základní struktura života (buňky, pletiva, tkáně, orgán, soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné). Viry a bakterie – praktické využití	6.	EV Základní podmínky života – význam vody pro vznik života MKV Multikulturalita – vzájemné obohacování o nové poznatky v oblasti výzkumu

Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků. Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.	Houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy)	6.	
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků. Naučí se rozlišovat základní druhy vyskytující se v okolním prostředí.	Lišejníky (stavba, symbióza, výskyt a význam)	6.	
Seznámí se s tvarem nejběžnějších řas. Pochopí jejich význam.	Řasy (význam v přírodě, hospodářské využití významných zástupců)	6.	EV - Základní podmínky života – způsoby využití a ochrany základních biologických druhů
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů. Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	Prvoci – stavba těla, funkce organel, živočišná buňka, život, rozmnožování Zástupci	6.	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu bezobratlých živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou a mikroskopem, urč. klíče a atlasy na bezobratlé, ukázky odchyty některých bezobratlých, jednoduché rozčleňování bezobratlých)	6.	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností, poznání a vnímání – získávání dovedností pro studium
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny bezobratlých živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Význam a zásady třídění organismů	6.	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování bezobratlých živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Pozorování bezobratlých.	6.	
Zhodnotí význam bezobratlých živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku	Význam bezobratlých	6.	

s bezobratlými živočichy.			
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Praktické pozorování přírody	6.	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé i neživé přírody.	Praktické pozorování přírody	6.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla probraných živočichů (tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování)	7.	EV Ekosystémy – vztah člověka k prostředí
Třídí dosud probrané organismy a zařadí je do říší a nižších taxonomických jednotek.	Vývoj, vývin a systém strunatců mimo savce (významní zástupci)	7.	Výchova k myšlení v ev. a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému)	7.	Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, etika.
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům. Na příkladech objasní způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Anatomie a morfologie rostlin (stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin)	7.	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy.	Fyziologie rostlin (základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování)	7.	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Systém rostlin (poznávání a zařazování běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných)	7.	
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Význam rostlin a jejich ochrana	7.	
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou, mikroskopem a dalekohledem, urč. klíče a atlasy, herbář, jednoduché rozčleňování rostlin a	7.	OSV Komunikace – skupinová práce.

	živočichů)		
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Ochrana přírody (chráněná území)	7.	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a její význam
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Význam rostlin a jejich ochrana	7.	EV Lidské aktivity – zemědělství a životní prostředí
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Anatomie a morfologie rostlin (stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin)	7.	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou, mikroskopem a dalekohledem, urč. klíče a atlasy, herbář, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů)	7.	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Anatomie a morfologie rostlin (stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin)	7.	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé i neživé přírody.	Praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou, mikroskopem a dalekohledem, urč. klíče a atlasy, herbář, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů)	7.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Třídí dosud probrané organismy a zařadí je do říší a nižších taxonomických jednotek.	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla savců (tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování)	8.	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu probraných obratlovců a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Vývoj, vývin a systém savců (významní zástupci)	8.	
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva)	8.	OSV Osobnostní rozvoj Osobnostní postoje ve vztahu k přírodnímu prostředí
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Projevy chování živočichů	8.	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Organismy a prostředí (populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy)	8.	EV Ekosystémy – umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí.
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Ochrana přírody a životního prostředí (chráněná území)	8.	EV Lidské aktivity – ochrana přírody
Rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Významní biologové a jejich objevy	8.	Multikulturní výchova Multikulturalita – vzájemné obohacování

Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Dědičnost a proměnlivost organismů (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen. křížení)	8.	Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zásah člověka do ekosystémů
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy, vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti)	8.	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena – relaxace, vztah k sobě samému, dodržování režimu.
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Nemoci, úrazy, prevence (příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy)	8.	OSV Morální rozvoj – řešení problémů, dovednost a rozhodování
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	Životní styl (pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka)	8.	OSV Kreativita – rozvoj základních rysů – rozhodnost, schopnost si poradit
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	Nemoci, úrazy, prevence (příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy)	8.	
Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	Nemoci, úrazy, prevence (příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy)	8.	

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života. Využívá znalostí ze zeměpisu a přírodopisu 6. ročníku o vzniku, vývoji a postavení Země ve vesmíru. Rozpozná jednotlivé geologické vědy.	Země, vznik a stavba Vědní obory Nerosty, horniny – základní stavební hmota Země	9.	OSV Osobnostní rozvoj Kreativity – rozvoj představivosti a fantazie
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody. Vyhledá na mapě místa s poruchami zemské kůry – sopečné, zemětřesené oblasti.	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny, důsledky, pohyb kontinentů, tektonika – sopečná činnost, zemětřesení	9.	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, etika – pomoc lidem v ohrožených oblastech
Rozpozná podle charakteristických vlastností nerosty a horniny s použitím literatury a určovacích pomůcek.	Nerosty, horniny -vznik, rozlišení vlastností, hospodářské využití -zástupci, určování jejich vzorků, principy krystalografie	9.	EV Základní podmínky života -využití přírodních zdrojů
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků – živočichové, rostliny, geologický vývoj Země. Sleduje změny v podnebí až do současnosti.	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi -geologické změny -vznik života -výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení se podmínkám -strom života	9.	
Poznává vývoj a stavbu území ČR v jednotlivých geologických obdobích. Pochopí význam dnešního tvaru a povrchu ČR.	Geologický vývoj území ČR -Česká vysočina -Karpáty	9.	
Rozpozná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě. Seznámí se s půdami ve svém regionu.	Půda -vznik, složení -význam pro zemědělství, obživy obyvatel a zvířat -devastace, rekultivace -ochrana půdy	9.	EV Ekosystémy -kulturní krajina -pole – význam, změny, krajiny, způsoby hospodaření
Seznámí se s proměnlivostí klima a prostředím, ve kterém člověk žil a stále se přizpůsoboval jeho podmínkám.	Jak člověk měnil svět – vývoj od doby kamenné až po moderní dobu	9.	EV Lidské aktivity – vliv lidských aktivit

<p>Sleduje vytváření jednotlivých ekosystémů, které byly postupně ohrožovány.</p>	<p>mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p>	<p>9.</p>	<p>EV Ekosystémy -kulturní krajina -pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek</p>
<p>Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi. Uvědomí si nebezpečí klimatických změn.</p>	<p>Podnebí, počasí, voda ve vztahu k životu</p>	<p>9.</p>	<p>EV Základní podmínky života – ohrožení života u nás i ve světě Vztah člověka k přírodě Globalizace a principy udržitelnosti rozvoje</p>

5.2.5.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům porozumět přírodním faktům a jejich zákonitostem, pomáhá lépe se orientovat v běžném životě. Přírodu bereme jako celek, jehož části se navzájem ovlivňují. Při praktických činnostech se žáci učí pozorovat přírodní objekty, měřit je a z výsledků vyvozovat závěry. Při výuce poznávají důležité vztahy mezi přírodou a lidskou činností, hlavně závislost na přírodních zdrojích a vlivy činnosti člověka na stav životního prostředí a na lidském zdraví. Učivo zeměpisu postupně seznámí žáky i s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami pro veškeré organismy i pro člověka. Společenskovední charakter umožňuje poznat a pochopit problémy růstu populace ve světě, problémy s výživou lidstva či ochranou přírody.

Zeměpis má přírodovědný a společenskovední charakter. Zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti, podporuje myšlení a logické uvažování. Vede k porozumění souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí. Vede k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí.

Obsahuje celkový vzdělanostní rozhled žáků. Z různých hledisek seznamuje žáky s jednotlivými světadíly, oceány a makroregiony světa. Vede ke znalosti místního regionu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a příroda byla posílena o 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace z důvodu zaměření školy na ekologické aktivity a environmentální výchovu. Učivu zeměpisu je věnováno od 6. do 8. ročníku po 2 vyučovacích hodinách, v 9. ročníku 1 vyučovací hodina týdně. Předmět je vyučován v kmenové třídě, počítačové učebně a někdy v terénu. Nejčastější formou realizace je vyučovací hodina.

K nejefektivnějším metodám práce patří frontální vyučování, vyučování ve skupinách. Žáci při vyučovacím procesu používají učebnice, atlasy, odbornou literaturu, slepé mapy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Zeměpis směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení,
- propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzuje, porovnává a formuluje závěry
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu,
- vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

Žák

- je schopen pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- učí se myslet kriticky, je schopen hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

Žák

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel,
- upevňují dobré mezilidské vztahy,
- pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat,
- učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

Žák

- respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- rozhoduje zodpovědně podle dané situace
- chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Žák

- je seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- je veden k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Osobnostní sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým, napomáhá ke zdělávání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých lidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní – dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné dovednosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnot různých lidí, jejich názorů a přístupů k řešení problémů prevence škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- nést vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí
- rozvíjí a podporuje komunikativnost, formační, dialogické schopnosti a dovednosti
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech ke kritickému myšlení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci evropském prostředí
- prohlubuje dovednosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie, seznamuje s dopadem činnosti na osobní a občanský život každého z nás
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti, ke kulturní rozmanitosti
- naši sousedé jejich život, jazyky tradice a zvyky
- naše vlast a Evropa, Evropské a státní symboly, země Evropy
- Den Evropy
- Život Evropanů a styl života v evropských rodinách a zemích
- Evropský integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- Evropská unie a další mezinárodní organizace

Multikulturní výchova

- poznávání a respektování zvláštností různých etnik a cizinců, žijící v České republice
- uplatňování práva všech lidí žít společně, spolupracovat a udržovat tolerantní vztahy a vzájemně se obohacovat o různé kultury
- vést k principům slušného chování, dodržování morálních norem, vést k solidaritě
- rozvíjet smysl pro rovnocennost všech lidí Evropy a různých způsobů života a myšlení
- zdůrazňovat význam učení cizím jazykům jako předmětu dorozumívání
- rozvíjet poznání projevu rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace

Environmentální výchova

- vede každého jedince k pochopení vzájemných vztahů člověka životního prostředí
- sleduje a rozvíjí ekologická, ekonomická a prostorová hlediska
- vede k aktivní ochraně našeho životního prostředí
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody i přírodních zdrojů
- přispívá k utváření zdravého životního stylu, estetickému vnímání krás našeho okolí
- seznamuje s ekosystémy např. les, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidská sídla
- uvědomění si příznivých a nepříznivých vlivů a dopadů lidské činnosti na krajinu
- podněcuje k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů jako je voda, ovzduší, půda
- seznamuje s problémy, které vznikají působením člověka - např. vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a odpadů na měnící se životní prostředí člověka, vede ke snaze ho zlepšovat než zhoršovat

Mediální výchova

- učí se využívat média jako zdroje informací ve vyučování, v zábavě i ve volném čase
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci, přizpůsobování se ostatním
- kritické hodnocení reklam, některých zpravodajství, orientace v textu
- rozvíjení psaného projevu, využívat práci s grafy, časopisy, televizí (videopořady)
- počítači k získávání informací, k zábavě i k účelnému využívání volného času

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Zeměpis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmům postavení slunce, vesmír, galaxie, planeta, planety, hvězda, meteorická tělesa, sluneční soustava zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy charakterizuje polohu, povrch, pohyby Země pro život na Zemi umí vysvětlit délku oběhu aplikuje poznatky o vesmíru o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso, orientuje se na hvězdné obloze 	<ul style="list-style-type: none"> postavení Země ve vesmíru kde jsme kde je naše planeta otáčení, pohyby země 	6.	OSV – komunikace, naslouchání
<ul style="list-style-type: none"> prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období vysvětlí podstatu polárního dne a noci 	<ul style="list-style-type: none"> tvar, rozměry planety Země 	6.	EGS – důsledky pohybů Země pro život lidí na světě OSV – otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti MeV - aktuality
<ul style="list-style-type: none"> umí pracovat s glóbusem jako zmenšeným modelem planety Země dokáže popsat kontinenty a základní tvary zemského povrchu 	<ul style="list-style-type: none"> glóbus měřítka glóbu 	6.	EGS – model Země OSV – spolupráce při měření, výpočtech
<ul style="list-style-type: none"> používá různé druhy plánů a map, umí se orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a 	<ul style="list-style-type: none"> různé druhy plánů a map, jejich měřítko obsah a grafika map jak vzniká mapa orientace v mapě vzhledem ke světovým stranám 	6.	OSV – týmová spolupráce EGS – pohled na svět, ve kterém žijí

<p>kartografickou terminologii</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se polohopisu na mapách • prokáže znalost značek • vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • měření na mapách • práce s atlasem 		
<ul style="list-style-type: none"> • s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbusu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit • vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi • dokáže stanovit místní čas • rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžky, poledníky • zeměpisné souřadnice • určování geografické polohy • určování časových podnebných pásem 	6.	Ov – režim dne – časová pásma
<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinná Země a její složky • jak se rodí hory , jak vznikají ostrovy tvary zemského povrchu • význam jednotlivých přírodních složek na Zemi 		

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem krajina • orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry • uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost • s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, oběh vzduchu v atmosféře • pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště • seznámí se s rozložením vody na Zemi • porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže • popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojům mateční hornina, humus, eroze • vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě • 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinná Země a její složky • jak se rodí hory , jak vznikají ostrovy tvary zemského povrchu • význam jednotlivých přírodních složek na Zemi 	<p>6.</p>	<p>EV – šetření vodou, čistota ovzduší</p> <p>OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů</p>
---	--	-----------	---

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí geografická pásma • seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • krajinná Země a její složky • jak se rodí hory , jak vznikají ostrovy tvary zemského povrchu • význam jednotlivých přírodních složek na Zemi 		
<ul style="list-style-type: none"> • umí určit geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných páslech • porovná rozlohu oceánů a světadílů • popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů • charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů • seznamuje se s ekol. problematikou moří a oceánů 	<ul style="list-style-type: none"> • geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů 	6.	EV – podmínky života na Zemi, ekologická problematika oceánů
<ul style="list-style-type: none"> • určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti • uvede význam Arktidy a Antarktidy • seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí • posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> • Zeměpis světadílů – polární oblasti 	6.	EV – klimatické změny, podmínky života MkV – spolupráce mezi národy OSV - spolupráce

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Zeměpis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení ohraničení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich dokáže určit znaky, jež odlišují oblast severní Afriky od tzv. subsaharské Afriky orientuje se v demografické a geografické skladbě Východní a Jižní Afriky vyhledá a pojmenuje vybrané státy, hlavní a významná města vysvětlí, proč USA a Kanada patří mezi nejvyspělejší státy světa vyjmenuje indiánské kultury, které zanechaly památky na území Střední Ameriky ukáže na mapě státy Latinské Ameriky, popíše jejich společné rysy vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech seznámí se s mezinárodními organizacemi, vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech 	<ul style="list-style-type: none"> Zeměpis světadílů Amerika, Asie, Evropa, Afrika Afrika – ohrožený světadíl Přírodní poměry Afriky Africké regiony při pobřeží Středozemního moře Východní, jižní Afrika Atlantský oceán Amerika Americké regiony Amerika – socioekonomická sféra Amerika – charakteristika států USA – světová velmoc Mexiko – země dávných indiánských kultur Ostrov Karibského moře Brazílie a její sousedé Austrálie Australská příroda je jiná Jak se žije v Austrálii Asie – fyzickogeogr. + socioekonomická charakteristika Asie – asijské regiony, státy Evropa – vracíme se do Evropy 	7.	EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny VDO – prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě OSV - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy MkV – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách materiálu

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Zeměpis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • Určí geografickou polohu Evropy , umí historický vývoj Evropy • Rozlišuje země východní, západní Evropy • Lokalizuje a porovnává sídla Evropy jejich výhody a problémy • Dokáže popsat přírodní podmínky Evropy • určí geografickou polohu České republiky • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky a v evropském a světovém kontextu • charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost 	<ul style="list-style-type: none"> • Evropa – přírodní poměry podmínky, oblasti, obyvatelstvo, osídlení , hospodářství, evropské regiony, EU, • Česká republika - geografická poloha , rozloha, přírodní poměry, obyvatelstvo osídlení, zahraniční vztahy, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky 	8.	<p>EV – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje</p> <p>EGS – poloha státu na mapě světa, orientace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice • vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice • srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmístění obyvatelstva a poměry České republiky 	8.	<p>OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, , národnostní menšiny, rasismus, xenofobie</p> <p>EGS – vzájemné vztahy</p>

<p>pohybu a strukturu obyvatelstva České republiky se sousedními státy</p> <ul style="list-style-type: none"> • 			<p>mezi národy</p> <p>MeV – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality</p> <p>MkV – kultura a tradice</p>
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmístění hospodářských činností České republiky 	<p>8.</p>	<p>OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství</p> <p>EGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost 	<ul style="list-style-type: none"> • regiony České republiky 	<p>8.</p>	<p>EV – stav životního prostředí</p> <p>OSV - spolupráce, obhajoba vlastního názoru</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vymezení a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 	<ul style="list-style-type: none"> • místní region České republiky 	<p>8.</p>	<p>EV – stav životního prostředí, krajiny</p> <p>OSV – řešení problémů místní oblasti</p>

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	Zeměpis	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení 	<ul style="list-style-type: none"> Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa Svět kolem nás – globalizace Globalizace-příležitost, anebo hrozba současného světa? Globalizace z různých úhlů pohledu 	9.	<p>MkV – historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik</p> <p>OSV – vztahy mezi lidmi, odpovědné řešení problémů, diskuse</p> <p>EV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana</p> <p>EGS – život v mezinárodním prostoru, globalizace, závislost sv. hospodářství na těžbě surovin, vyčerpatelnost surovin, šetření</p> <p>MeV – zdroje informací</p>
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se na politické mapě světa lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, 	<ul style="list-style-type: none"> Státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení Rozdíly ve vyspělosti zemí Regionální nerovnosti a jejich vývoj Integrace zemí Kolonizace světa Proč státy vytvářejí mezinárodní organizace a integrace 	9.	<p>Ov- státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce</p> <p>VDO – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa</p> <p>OSV - řešení problémových úkolů – formulace svého názoru, naslouchání, argumenty</p> <p>MkV – politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu</p> <p>EGS – mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu</p> <p>MkV – aktuality, zdroj informací</p>

<p>správního členění</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady různé míry demokracie ve světě • lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě • uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení 			
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • Popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • Vyjmenuje a uvede postavení národnostních menšin v ČR • Vysvětlí význam Všeobecné deklarace lidských práv a svobod • Uvede hlavní příčiny mezinárodní migrace 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturní rozmanitost lidstva • Postavení národnostních menšin v Česku • Filosofie a náboženství v životě člověka • Lidská práva v současném světě • Mezinárodní migrace • Hlavní směry mezinárodních migrací ve světě a Evropě 	<p>9.</p>	<p>EV – vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj EGS – globalizace, globální úroveň uvažování, důsledky gl. problémů pro každého z nás OSV – vlastní zodpovědnost při řešení problémů, komunikace, hledání kompromisu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé krajiny jakou součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • posuzuje působení 	<ul style="list-style-type: none"> • Krajina – prostředí, typy krajín, společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí • Zemědělská výroba • Transformace českého zemědělství • Průmysl • Průmyslové oblasti světa 	<p>9.</p>	<p>EV – ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj MeV – kritické vyhodnocení informací EGS – globální úroveň životního prostředí – možnosti zlepšení OSV - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí</p>

<p>přírodních krajinných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu • uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje • zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady • zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni • navrhne možná řešení problematiky životního prostředí • • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj • uvádí změny , k nimž došlo v českém zemědělství po r. 1989 • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • Uvádí příklady, vedoucí ke snížení dopadů dopravy na životní prostředí • Vyjmenuje jednotlivé formy cestovního ruchu a uvede příklady jejich uskutečňování • • uvádí na vybraných příkladech závažné 	<ul style="list-style-type: none"> • Energetika • Doprava • Kontinentální a vnitrostátní přepravy • Vlivy dopravy na životní prostředí • Služby • Služby-každodenní součást našeho života • Cestovní ruch • Turisticky atraktivní oblasti 		
--	---	--	--

<p>důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech • Uvědomuje si důležitost geografického vzdělání pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí • Rozmanitost živé přírody • Význam a využití geografie • Přínos geografického vzdělání pro život • Hlavní úkoly soudobé české geografie 	<p style="text-align: center;">9.</p>	<p>VDO – orientace v terénu, práce s mapou MeV – sběr, třídění, zpracování informací EV – pohyb v přírodě EGS – živelné pohromy, nebezpečí terorismu</p>

5.2.5.5 Environmentální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Environmentální výchova je jedním z průřezových témat RVP ZV. Vede jedince k ucelenému pochopení vztahů člověka a životního prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. Využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje myšlení s ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření zdravého prostředí. Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Environmentální výchova obsahuje tyto tematické okruhy:

- krajina a člověk, lidské aktivity, problémy životního prostředí
- základní podmínky života na Zemi
- ekosystémy
- místní krajina
- vycházky so přírody – proměny v jednotlivém ročním období
- ekologické hry, kolektivní hry
- vlastní aktivity
- veřejné aktivity

Předmět je vyučován jako samostatný předmět v šestém ročníku jednu hodinu týdně. Vyučuje se v kmenové třídě. Využívají se i volné prostory ve škole – počítačová třída, tělocvična. Podle počasí a daných téma jsou umožněny vycházky do přírody a okolí školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Tělesná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- využívá vhodné způsoby pro efektivní učení,
- vyhledává a třídí informace
- samostatně pozoruje a experimentuje
- získané poznatky kriticky posuzuje, výsledky porovnává
- používání odborné terminologie
- vytváření správných závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vnímá různé problémové situace, přemýšlí o nich, zjišťuje příčiny, hledá způsob řešení
- umí vyhledávat informace pro řešení problémů
- činí uvážlivá rozhodnutí
- diskutuje na dané téma
- využívání metod, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům
- vyhledávání informací z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje své myšlenky a názory
- zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor
- rozumí textům z různých informačních zdrojů
- využívá různé komunikační techniky k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci
- naslouchání názorům druhých

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje činnost společné práce
- přispívá k diskusi, chápe potřebu spolupracovat při řešení problému
- utváření dobrého kolektivu, pocitu zodpovědnosti
- spoluúčast na vytváření kritérií hodnocení

Kompetence občanské

- respektuje názory druhých
- chová se a rozhoduje zodpovědně podle dané situace
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti
- dodržování pravidel slušného chování
- pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje společnosti
- utváření osobních představ o životním prostředí

Kompetence pracovní

- používá účinné materiály a vybavení
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany životního prostředí
- využívá znalostí z různých vzdělávacích oblastí
- dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

1. Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- dovednosti k řešení problémů, utváření zdravé osobnosti
- hodnoty, postoje, etika – odpovědnost, postoje, hodnoty a jejich projevy v chování

2. Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání
- smyslové vnímání, pozorování
- kreativita – rozvoj tvořivosti, nápadů, cvičení smyslového vnímání

3. Sociální rozvoj

- komunikace – řeč předmětů, zvuků těla
- mezilidské vztahy – vytváření lepších mezilidských vztahů

4. Multikulturní výchova – vzájemné obohacování o nové poznatky v oblasti výzkumu

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát – angažovanost, občan jako odpovědný člen společnosti

Mediální výchova

Práce v realizačním týmu – komunikace a spolupráce v týmu

Tvorba mediálních sdělení – příspěvky pro školní časopis

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	6.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Vede k uvědomění si podmínek života, k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k přírodnímu prostředí. Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.	Krajina a člověk -lidské aktivity -problémy životního prostředí -programy vedené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Den Země, Den životního prostředí)	6.	Morální rozvoj -dovednosti k řešení problémů Hodnoty, postoje, etika -odpovědnost
Poskytuje ucelený pohled na podmínky života, využití jejich zdrojů. Chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy.	Základní podmínky života na Zemi -život v různých podmínkách -propojenost světa	6.	
Seznámí se s životem ekosystémů, naučí se chápat jejich propojenost. Vede k vnímání života rostlin a živočichů, učí k odpovědnosti k biosféře, k přírodním zdrojům.	Fungování ekosystémů.	6.	
Poznává okolní krajinu v souvislosti s jednotlivými ekosystémy, její stav, posuzuje možnosti lidských aktivit o ohroženosti přírodního prostředí.	Místní krajina -ekosystémy -úroveň -ochrana a ohroženost	6.	
Učí se citlivě vnímat přírodu, učí se vztahu ke svému okolí.	Vycházky do přírody -sledování proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích	6.	Osobnostní rozvoj -smyslové vnímání, pozorování Morální rozvoj -utváření zdravé osobnosti
Utváří zábavnou formou vztah k živé i neživé přírodě, žáci se učí v ní lépe orientovat. Vede k asertivnímu jednání.	Ekologické hry -hry s přírodninami (neživými) -kolektivní hry	6.	Osobnostní rozvoj Kreativita -rozvoj tvořivosti, nápadů, cvičení smyslového vnímání Sociální rozvoj Komunikace -řeč předmětů, těla Mezilidské vztahy -vytváření lepších mezilidských vztahů

<p>Naučí se zpracovávat přírodní materiál, umí s ním citlivě zacházet. Orientuje se v odborných literaturách, vyhledává a zpracovává údaje, které případně porovnává se skutečností. Obohacuje si své znalosti. Zkoumá neznámou přírodu. Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost.</p>	<p>Vlastní aktivity Práce s různými materiály a pomůckami -práce s odbornou literaturou -s přírodním materiálem -mikroskopování -tvorba plakátů a propagačních nástěnek -třídění odpadu</p>	<p>6.</p>	<p>Morální vývoj Práce v realizačním týmu -komunikace a stanovení společných cílů Tvorba mediálních sdělení -tvorba mediálního sdělení pro školní časopis</p>
<p>Vychovává k úctě k svému okolí, vede k angažovanosti, k aktivnímu postoji v životě.</p>	<p>Veřejné aktivity -úklid a úprava okolí školy -úprava hřiště -úklid lesního porostu v blízkém okolí školy -výsadba květin</p>	<p>6.</p>	<p>VDO Občan, občan. spol, a stát -angažovanost, občan jako odpovědný člen společnosti</p>

5.2.6 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod.)

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.2.6.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti, jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níže dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován jako samostatný předmět v každém ročníku jednu hodinu týdně. Vyučuje se v kmenové třídě. Využívají se i volné prostory ve škole – učebna s pianem, tělocvična.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní výchovné a vzdělávací postupy v hudební výchově směřují k utváření klíčových kompetencí. Získané kompetence tvoří důležitý základ pro další rozvoj žáka.

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledání a třídění informací na základě jejich pochopení a propojení
- vést žáky k užívání termínů, znaků a symbolů hudební výchovy
- vést žáky k propojování poznatků z hudební výchovy do širších celků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému a nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vést žáky k hledání konečného řešení problému a volbě vhodných způsobů řešení
- vést žáky ke kritickému myšlení, uvážlivým rozhodnutím a ke schopnosti je obhájit

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování a výstižnému vyjadřování svých myšlenek a názorů
- vést žáky k obhajování těchto názorů a k vyjadřování vhodných argumentů
- vést žáky k využívání získaných dovedností

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině a podílení se na vytváření pravidel práce v týmu
- vést žáky k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce
- vést žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu a přispívání k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- naučit žáky efektivně spolupracovat s ostatními a oceňovat zkušenosti druhých lidí

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování druhých lidí a vážení si jejich vnitřních hodnot
- vést žáky k chápání základních principů hudební výchovy
- naučit žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, vytvořit smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vést žáky k používání materiálů, nástrojů a vybavení, k plnění povinností a závazků
- vést žáky přistupovat k výsledkům nejen z hlediska kvality a společenského významu, ale i z hlediska ochrany kulturních hodnot
- vést žáky k využívání znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického
- chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa
- přispívání k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- utváření a rozvíjení základní dovednosti pro spolupráci
- podporování dovednosti a vědomostí týkající se duševní hygieny
- vést k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, sdělování verbální i neverbální
- rozvoj individuálních dovedností a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací (soutěže a konkurence)
- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek
- využití různých postupů dramatické výchovy – kreativita, např. dramatizace písní, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- rozvoj kritického myšlení
- tolerance a odpovědnost
- rozvíjení a podpora prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubování schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vést ke kritickému myšlení
- motivace žáků k uplatňování osobních názorů v třídním kolektivu
- ochota pomáhat, být ohleduplný
- kultivovaný projev, pravidla chování v divadle, na koncertě
- respektování kulturní odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- podporování globálního myšlení a mezinárodního porozumění
- respektování národní identity
- otevírání širších horizontů poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru
- rozvíjení vztahu k evropské a světové kultuře
- prohlubování porozumění evropským kulturním kořenům
- chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke světové kultuře
- vysvětlování významu kulturního dědictví jako zdroje poznání a přispívání k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchranu
- rozvíjení schopnosti srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházení společných znaků a odlišností a jejich hodnocení v širších souvislostech
- rozšiřování a prohlubování dovedností potřebných pro orientaci v evropské hudbě
- vést k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciování zájmu žáků o osobní vzory
- utváření pozitivního postoje ke kulturní rozmanitosti
- podpora pozitivního postoje k tradičním evropským hodnotám
- budování vztahu k evropské a světové hudbě

- nejznámější hymny evropských zemí
- lidové písně z různých oblastí

Multikulturní výchova

- umožňování žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, žáci si mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty
- poznávání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám
- poznávání kultury celé společnosti
- základní znalosti o různých kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjení schopnosti poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národních, etnických, náboženských a sociálních skupin
- znalosti některých základní pojmů multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost aj.
- napomáhání žákům uvědomovat si vlastní identitu, být sám sebou
- poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik
- podílení se na spolupráci bez ohledu na kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti
- příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur a jejich tradicemi
- hudba v našem regionu – písně, umělci, kulturní postavy, kulturní akce
- poznávání a tolerování odlišnosti hudebních kultur

Environmentální výchova

- uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot
- přispívání k vnímání estetických kvalit prostředí
- zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí – vnímání hudby, uklidnění, povzbuzení, motivace
- vnímání estetických kvalit v hudbě – vážná hudba, muzikály, lidová hudba, hudební „kýč“

Mediální výchova

- vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, obrazu a zvuku
- schopnost vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce
- schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učit využívat média jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- přispívání ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjení citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií
- vést k uvědomování si hodnoty vlastního života – zvláště volného času a odpovědnosti za jeho naplnění
- postavení médií ve společnosti
- vliv médií na každodenní život, společnost a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy
- role médií v každodenním životě jednotlivce
- vliv médií na uspořádání dne
- vliv médií na kulturu – role filmu a televize v životě
- vnímání zvuku – hluk, pozitivní zvukový vjem...
- vývoj médií – rozhlasu, nahrávek
- setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže

Oblast:	Předmět:	Období	
Umění a kultura	Hudební výchova	6. - 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> • lidová píseň, mateníky • píseň vokální x instrumentální • pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu • intonace a vokální improvizace v durových a mollových tóninách, melodická či harmonická opora hudebního nástroje • orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů předváděných při tanci či pohybových hrách a pod. • „interpretace“ znějící hudby – slovní charakterizování a vlastní soudy 	6. 6.-9.	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana
<p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě</p> <p>zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sólo, duo, trio, ... • sbory • lidský hlas, dělení hlasů (B, T, A, S,) • hlasová hygiena • polyfonie x homofonie • imitační polyfonie (kánon) • lidské nešvary a hudba • hudba a drogy • dvojhlas a vícehlas • techno hudba, house music (nebezpečí) • hlasová hygiena, mutace • zpěv jednohlasý a vícehlasý • techniky vokálního projevu (scat, falset, ...) 	6. 7. 8. 9. 6.-9.	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana

	<ul style="list-style-type: none"> • individuální hlasový projev a jeho využití při zpěvu i v dalších hudebně výchovných činnostech 		
<p>Žák rozpozná na základě individuálních schopností přednosti i nedostatky vlastního zpěvu i zpěvu ostatních, přednosti dokáže ocenit a navrhne způsoby řešení nedostatků.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hlasová technika • reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních • hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) 	7. 6.-9.	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Environmentální výchova
<p>reprodukuje na základě svých individuálních různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>vytváří jednoduchá aranžmá, elementární kompozice a improvizace s pomocí jednoduchých i složitějších hudebních nástrojů, volí vhodné typy doprovodů, interpretuje různé motivy, témata i části skladeb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hudební variace • hudební hádanky • lidová píseň – variabilita • hra na hudební nástroje – reprodukce a produkce • nástroje Orffova instrumentáře, keyboardy, využití ICT techniky • realizace instrumentálních doprovodů, výběr doprovodů z rytmické banky a pod. • vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální 	6. 7. 6.-9.	Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák se orientuje v zápise písni a skladeb homofonního i polyfonního typu hudby artificiální i nonartificiální zapsané pomocí not, kytarových značek či harmonických funkcí, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • intervaly • tónové řady • posuvky • stupnice dur a moll • partitura • akord, tónika, kvintakord • septakord, dominantní septakord • stupnice dur a moll 	6. 7. 8.	Osobnostní a sociální výchova

	<p>(pokračování)</p> <ul style="list-style-type: none"> • stupnice x tónina • církevní stupnice • akordové značky • takt – druhy • metrum, rytmus, tempo • harmonie (T – S – D), základní harmonická kadence, vedlejší stupně • kytarové značky • transpozice • orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie a reprodukce notového záznamu • záznam skladby a její realizace – noty, notační programy a jiné způsoby záznamu 	<p>9.</p> <p>6.-9.</p>	
<p>Žák volí vhodný typ hudebně pohybových prvků na základě reflexe poslouchané hudby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pantomima • libreto, choreografie • pohybový doprovod znějící hudby • taktování, taneční kroky • vlastní pohybové ztvárnění 	<p>6.</p> <p>6.-9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a individuální hudební vyspělosti i získaných dovedností předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tance, pantomima • lidový tanec • balet, výrazový tanec • společenské tance • pohybové vyjádření hudby v návaznosti na hudební dílo • pantomima • improvizace 	<p>7.</p> <p>6.-9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana</p>
<p>Žák se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • výrazové hudební prostředky • kontrast • gradace • hudební téma • inspirace lidovou písní, sběratelé • dirigent a sbormistr • dirigování – tempo, střídání taktů, 	<p>6.</p> <p>7.</p> <p>6.-9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Environmentální výchova</p>

	<p>populární hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • spirituály, blues, jazz • středověk – jednohlas • jazz (30. a 40. léta) • renesance – rozvoj vícehlasu • country x western (USA – 50. léta) • rock-n-roll • baroko, barokní opera • Anglie – 60. léta • klasicismus • romantismus • rocková hudba – 70. a 80. léta • umělečná hudba 20. století • počátky hudby v Čechách • česká renesance • jazz a swing české hudbě • osvobozené divadlo • české baroko • trampská píseň • český klasicismus • divadla malých forem • český romantismus • Národní divadlo • big beat – 60. léta • umělečná hudba 20. století • nonumělečná hudba 20. století • muzikály • hudební dílo a jeho autor • hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi • inspirace, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost 	9.	
--	--	----	--

<p>Žák konfrontuje znějící skladbu s dalšími skladbami z hlediska jejich funkce, stylu a žánru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům 	<p>6.-9.</p>	<p>Environmentální výchova Mediální výchova</p>
<p>Žák vyhledává a všímá si souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění, rozpoznává vliv kontextu – interpretace a recepce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hudba, kam se podíváš • hudební přehrávače a nosiče • skladatel x interpret • moderní hudební nástroje • elektronická hudba • grafická hudba • technika v hudbě, nahrávání • rytmus řeči a hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při rytmickém zpěvu 	<p>6. 7. 8. 9. 6.-9.</p>	<p>Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana</p>

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Vzdelání v této oblasti zahrnuje umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, linie, barvy, gesta, mimiky atd.

5.2.6.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova má základy v tvůrčích činnostech, které pomáhají rozvíjet vlastní vnímání, prožívání, myšlení i fantazii. Vede k pochopení minulosti, tradic, poznání skutečnosti, umožňuje uplatňovat vlastní postoj, přibližuje podstatu tvůrčí činnosti. Výtvarná výchova ukazuje tvorbu nejen jako přenos reality, ale především jako možnost vlastního vyjádření jako prostředků komunikace.

Vyučování předmětu výtvarná výchova bude převážně praktické. Kromě toho se žáci seznámí s nezbytnou teorií o výtvarných technikách, materiálech apod. a se základy výtvarného umění.

Cílem předmětu je rozvíjet estetické cítění žáků, objevovat a vnímat krásu kolem sebe, tvořit a realizovat se prostřednictvím výtvarných prací. Výtvarná výchova zároveň směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově. Žáci se učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky, pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy, rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost, uplatňování subjektivity apod. Nezbytné je vést žáky k hodnocení, sebehodnocení, spolupráci a toleranci.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět. Bude vyučována ve všech ročnících 2. stupně, v 6. a 7. ročníku bude časová dotace 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka bude realizována v běžné učebně. Podle možností navštívíme různé výtvarné výstavy a akce v okolí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.
- - uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní výchovné a vzdělávací postupy ve výtvarné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí. Získané kompetence tvoří důležitý základ pro další rozvoj žáka.

Kompetence k učení

- žáci se učí novým výtvarným technikám, postupům a materiálům, učí se rozumět pojmům z oblasti výtvarné
- učí se získané vědomosti a dovednosti uplatňovat v praktickém životě
- učí se brát každého a každé dílo jako uměleckou individualitu

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají vhodné výtvarné postupy a materiály pro realizaci výtvarného díla
- řešení problémů a budování spolupráce při práci ve skupině, v rámci třídy a školy
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se vyjadřují prostřednictvím vlastní výtvarné práce, učí se vnímat i akceptovat výtvarné práce ostatních, komunikují prostřednictvím mimojazykových vyjadřování
- žáci se učí diskutovat nad výtvarným dílem
- hodnocení a sebehodnocení – umět vhodně vyjádřit svůj názor, přijmout názory druhých
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- učitel klade dostatek prostoru pro komunikace různými formami (písemně, pomocí technických prostředků)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních názorů)

Kompetence sociální a personální

- zásady společenského chování na kulturních akcích
- týmová spolupráce – vést žáky k práci v týmu, umět zdravě prosadit svůj názor, přijímat názory jiných, důležitost práce každého jedince ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- učit se, že každý může mít odlišný názor a ten akceptovat a tolerovat
- utváření si pozitivní představy o sobě samém a prostřednictvím výtvarné práce nalézt a prožívat pocit uspokojení

Kompetence občanské

- cítit potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše kulturní a historické dědictví
- budovat v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- aktivní zapojování žáků do kulturního dění
- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

- učit se správně a vhodně využívat výtvarné techniky a materiály
- péče o výtvarné potřeby, úklid a péče o prostředí třídy
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla
- žák zná a dodržuje zásady bezpečnosti práce
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalosti v další praxi
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel vyžaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Oblast:	Předmět:	Období	
Umění a kultura	Výtvarná výchova	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání, linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura	6. - 9.	Osobnostní rozvoj - Kreativita
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu.	6. – 9.	
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření. Světlostní a barevné vztahy.	6. – 9.	Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama. Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	6. – 9.	Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a	6. – 9.	

subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	osobních zkušeností. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly.		
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, texty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika	6. – 9.	
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Přístupy k obrazným vyjádřením, hledisko jejich vnímání – vizuální, haptické, statické, dynamické, hledisko jejich motivace – fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní	6. – 9.	Sociální rozvoj – komunikace.
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Zaujímání osobního postoje, utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace	6. – 9.	

5.2.7 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Těžištěm práce v hodinách je především utváření postojů k otázkám zdraví v celé komplexnosti, propojení zdraví tělesného a duševního, nevyjímaje problematiku zdraví sociálního. Vycházíme z klasické definice zdraví, jako stavu pohody tělesné, psychické a sociální. Práce v hodinách má co nejvíce využívat aktivity žáků. Naším cílem je vést žáky k samostatnosti v myšlení i chování, rozvíjet schopnost vytvářet si vlastní názor na základě využívání všech dostupných informačních zdrojů, dále schopnost tento názor vhodně a srozumitelně formulovat a s použitím odpovídajících prostředků vhodně prezentovat, obhajovat a uvádět do praktického života. Konkrétně jde o to, aby žáci dokázali odolávat vlivu reklamy, vrstevníkům nabízejícím pochybné hodnoty a pochybná uspokojení. Aby si dokázali vytvářet žebříček vlastních hodnot, které nepovedou k poškození jedince ani společnosti.

5.2.7.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je nástrojem rozvoje pohybových dovedností žáků, osvojování zdravého životního stylu a některých etických norem, které se projevují i v oblasti sportu – například smysl fair play. Vznikl integrací vzdělávacího oboru Tělesná výchova a části vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

V současné přetechnizované době je třeba podnítit v žácích touhu po pohybu, osvojení si pohybových dovedností, položit základy pro celoživotní potřebu rekreačního nebo vrcholového sportu. Zároveň je důležité umožnit zapojení i dětem pohybově hendikepovaným, sledovat jejich úspěchy, a tím povzbuzovat jejich sebevědomí. Preferovat radostnou atmosféru pro všechny žáky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících na II. stupni. V 6. a 7. ročníku je dotován třemi hodinami týdně, v 8. a 9. ročníku dvěma hodinami týdně.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti a ve volné přírodě. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s žáky používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní výchovné a vzdělávací postupy v tělesné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí. Získané kompetence tvoří důležitý základ pro další rozvoj žáka.

Kompetence k učení

- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj,
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou,
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění,
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva, otevírání prostoru diskusi o taktice družstva,
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair play, prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí,
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva,
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování,
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru,
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace,
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Propojení s tělesnou výchovou je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých sportovních situacích.

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí
- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně
- moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- co o sobě vím a co ne

- jak se promítá mé já v mém chování
- můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem
- zdravé a vyrovnané sebepojetí
- cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- organizace vlastního času, plánování učení a studia
- stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
- sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích
- dobrá organizace času
- dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.)
- hledání pomoci při potížích
- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
- vzájemné poznávání se ve skupině /třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- chyby při poznávání lidí
- péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- vztahy a naše skupina/třída
- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
- komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání)
- efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod.)
- dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé
- podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže

- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
- problémy v mezilidských vztazích
- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
- pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana

Těžiště tohoto tématu bude v předmětech, které se touto problematikou přímo zabývají. Tělesná výchova vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Multikulturní výchova

Podněcený zájem o sport zprostředkovává setkávání různých ras a národností na sportovním poli a vzájemná sportovní utkání bourají přežitě hráze mezi různými etniky, rasami a národnostmi.

Environmentální výchova

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Mediální výchova

Správně pochopený vztah k médiím vede k uvědomování si hodnoty vlastního života, zvláště volného času, a odpovědnosti za jeho zdravé naplnění.

Oblast:	Předmět:	Období	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	6. - 7.	OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebezpojetí
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím		6. - 7.	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí) rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	6. - 7.	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla, cvičení na gymballech 	6. - 7.	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty), 	6. - 7.	OSV – osobnostní rozvoj - psychohygienu

<p>dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reakce těla při zhoršení rozptyl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit 	<p>6. - 7.</p>	
<p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, • zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí 	<p>6. - 7.</p>	
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením 	<p>6. - 7.</p>	
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - • orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky 	<p>6. - 7.</p>	<p>OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry • vybíjená - taktika, rozhodnost, pohotovost 	<p>6. - 7.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> košíková - správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování) 	6. - 7.	OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> doplňkové sport. hry - minikopaná, házená, florbal, ringo průpravná cvičení 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> lyžování + snowboarding, v případě zájmu zákon. zástupců žáků bude škola zařazovat týden. Kurz bruslení (dle podmínek) 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> sportovní hry přehazovaná - přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč 	6. - 7.	OSV – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	<ul style="list-style-type: none"> košíková - dvojtakt, střelba na koš, driblink se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb 	6. - 7.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	<ul style="list-style-type: none"> odbíjená - nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem 	6. - 7.	

dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, ringo, průpravná cvičení, cvičení na bumballu, s overbalem 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> skok do výšky (flopem) 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu) 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> gymnastika - kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok kozy v základní výšce 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> akrobacie - kotoul plavmo z trampolíny přes lavičku nebo nízkou švédskou bednu do duchen, výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny 	6. - 7.	

<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • šplh na laně a tyči 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, • přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, • sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zpředu, obrana proti škrcení), pády (vpřed, vzad, stranou) 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem - základy rytmic. gymnastiky (pohyb. školení zaměřená na ovládnání těla a jeho částí podle daného rytmu), • aerobic, cvičení na velkém míči na hudbu • pódiová vystoupení - jednoduchá choreografie • soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní) 	6. - 7.	

posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti • zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, • sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) 	6. - 7.	
naplňuje ve školních podmínkách olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> • Historie olymp. her • MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže) 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> • týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	6. - 7.	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli 	6. - 7.	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> • statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky práce se stopkami, pásmem 	6. - 7.	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností 	6. - 7.	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • práce s tabulkou (výsledkovou listinou) • doplňování příslušných dat • čtení a zjišťování potřebných dat 	6. - 7.	

Oblast:	Předmět:	Období	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	<ul style="list-style-type: none"> přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla 	8. - 9.	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	8. - 9.	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla, využití gymballů 	8. - 9.	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty), reakce těla při zhoršení rozptyl. podmíněk, vhodná úprava pohyb. aktivit 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygienu

<p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, • zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí • auto-destruktivní závislosti – návykové látky (bezpečnost v dopravě ...) • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu 	<p>8. - 9.</p>	
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity (horolezecká stěna) 	<p>8. - 9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>
<p>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou, příprava a organizace orientačního běhu 	<p>8. - 9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice</p>

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry • košíková - útok, obrana - osobní, zónová, poziční střelba, střelba z dálky, clony, uvolňování hráče s míčem, bez míče 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjená - přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • doplňkové sportovní hry - minikopaná, házená, florbal, • nácvik útoků a obrany, herní varianty 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry odbíjená - příjem podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> • košíková - postupný útok, rychlý protiútok, těsná osobní obrana po celém hřišti 	8. - 9.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • atletika - atletická abeceda, • (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) 	8. - 9.	
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s	<ul style="list-style-type: none"> • skok do dálky z místa • 	8. - 9.	

<p>běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skok do výšky (flopem) 	8. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rychlé starty (ze stoje, sedu, lehu) 	8. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování, • hody granátem a kriketovým míčem • skok do dálky 	8. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • gymnastika - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na ruce se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, přeskok kozy ve zvýšené výšce 	8. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • akrobacie - kotoul plavmo přes sníženou švédskou bednu do duchen s odrazem z můstku • přeskok vyšší švéd. bedny z můstku • 	8. - 9.	
<ul style="list-style-type: none"> • kruhy - kotoul vpřed a vzad, stojka, houpání ve visu, houpání v sedě, rotace kolem své osy 	8. - 9.		
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk 	8. - 9.	

<p>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • šplh na laně a tyči 	<p>8. - 9.</p>	
<p>a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se</p>	<ul style="list-style-type: none"> • moderní gymnastika - cvičení s míčem, švihadlem a tyčí, krátká sestava na hudbu 	<p>8. - 9.</p>	
<p>sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<ul style="list-style-type: none"> • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem - soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním), • aerobic, moderní tanec • nácvik choreografie tanečního vystoupení • společenské tance 	<p>8. - 9.</p>	
<p>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, • přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, • sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zředu, obrana proti škrcení), pády (vzad, vpřed, stranou) 	<p>8. - 9.</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace</p>
<p>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, • sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění 	<p>8. - 9.</p>	
<p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, • sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění 	<p>8. - 9.</p>	

užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,	<ul style="list-style-type: none"> Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže) 	8. - 9.	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	8. - 9.	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<ul style="list-style-type: none"> pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí přebírá roli rozhodčího 	8. - 9.	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo)evidují a vyhodnocují zjištěná data 	8. - 9.	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> organizace prostoru a pohyb. činností, postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele 	8. - 9.	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> práce s tabulkou (výsledkovou listinou)grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace lyžařský výcvik dle zájmu a možností 	8. - 9.	

5.2.8 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 2. stupni na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

5.2.8.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Předmět se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a v širších souvislostech.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou ve školním vzdělávacím programu charakterizovány 4 tematické okruhy. Tematický okruh *Svět práce* je zařazen po jedné hodiny týdně v 8. i 9.ročníku. Tento okruh je v 8. a v 9. ročníku povinný. V 6. a 7. ročníku je obsahem předmětu Pracovní činnosti tematický okruh *Využití digitálních technologií, Pěstitelství a chovatelství* nebo *Práce s technickými materiály*.

Bližší informace o aktuálně vyučovaném okruhu předmětu Pracovní činnosti lze získat u vyučujícího pedagoga nebo u ředitele školy.

Vymezení okruhu Práce s technickými materiály

Tematický kruh *Práce s technickými materiály* je vyučován v kmenové učebně případně venku na pozemku školy nebo v dílně školy.

Základní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k sebehodnocení
- Učíme je poznávat a pojmenovat vlastnosti používaných materiálů
- Seznamujeme je s pracovními nástroji a pomůckami

Kompetence k řešení problémů

- při řešení je učíme chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- vedeme je k aplikaci získaných poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů
- Učíme je při komunikaci užívat správné technické názvosloví
- Vedeme žáky k využívání informačních zdrojů k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k práci ve skupinách a vzájemné spolupráci
- Vedeme žáky k dodržování zásad společenského chování

Kompetence pracovní

- Seznamujeme je s vhodným materiálem, nářadím, pomůckami a prac. postupy
- Učíme je pracovat podle pokynů a provádět přiměřené praktické činnosti s daným materiálem
- Učíme žáky zvládat elementární dovednosti a činnosti
- Snažíme se dodržovat pořádek a hygienu
- Vedeme je k dodržování bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- Učíme je používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- Snažíme se o dodržování technologického postupu, pravidel, plnění povinností, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • Rozeznává různé druhy materiálu-dřevo-kov-plasty. Pozoruje, zkoumá, určuje a popisuje a porovnává základní vlastnosti materiálů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostní předpisy a postupy, první pomoc při úrazech, řád školní dílny, organizace práce, pracovní ochranné pomůcky. • Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody. • Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity). 	6. – 7.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí – průmysl a životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Navrhne pracovní postup a zdůvodní následnost pracovních operací při zhotovování výrobku. • Zvládá opracovávat materiál podle slovního návodu, demonstrační ukázky pracovního postupu a technického výkresu. • Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizace práce, důležité technologické postupy. • Jednoduché pracovní operace a postupy. • Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování. • Úloha techniky v životě člověka. Technika životního prostředí. 	6. – 7.	Environmentální výchova: poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí

Vymezení okruhu Pěstitelství a chovatelství

Tematický kruh *Pěstitelství a chovatelství* je vyučován v kmenové učebně případně venku na pozemku školy i mimo něj v terénu.

Základní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žák

- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich
- samostatně pozoruje a experimentuje

Učitel

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- zajímá se o náměty žáků
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné odborné názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence sociální a personální

Žák

- pracuje ve skupinách
- spolupracuje při řešení problémů
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žák

- respektuje pravidla při práci
- dokáže přivolat pomoc při zranění
- chápe základní ekologické souvislosti,
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování - ošetřování pokojových květin , půda, půdotvorní činitelé, vznik, zpracování, význam, úrodnost půdy • zelenina – podmínky a zásady pro pěstování (zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování, hydroponie) - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pro pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny 	6. – 7.	<p>Mediální výchova: přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pěstuje rostliny na zahradě, v místnosti, pěstuje pokojové rostliny, pečuje o květiny v budově školy • zelenina – podmínky a zásady pěstování • upravuje květiny, pečuje o květiny v exteriéru a interiéru, • -zvládá jednoduchou vazbu a úpravu květin 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • okrasné rostliny- řez, jednoduchá vazba a úprava květin základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, květina v exteriéru , pěstování rostlin na školní zahradě, v místnosti, pěstování pokojových rostlin, péče o květiny v budově školy • - aranžování a vazba rostlin 	6. – 7.	

<ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si bezpečnost a ochranu zdraví při práci • pracuje a orientuje se na školním pozemku 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznávání hlavních druhů okrasných rostlin a jejich používání interiérech a exteriérech • Ovocné rostliny • druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování • Léčivé rostliny, koření • pěstování vybrané rostliny, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie • Péče o zeleň v okolí školy - organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu 		
<ul style="list-style-type: none"> • Prokáže základní znalost chovu následujících drobných zvířat • chov kočky domácí • prostředí pro její chov, péče o kočku • chov morčete, prostředí a péče • Chov andulky, prostředí a péče • chov akvarijních rybek, prostředí pro chov • speciální zařízení pro chov živočichů • Poskytne první pomoc při úrazu • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>Chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> • chov zvířat v domácnosti • podmínky chovu • hygiena a bezpečnost chovu • kontakt se známými a neznámými zvířaty • bezpečnost a ochrana zdraví při práci 	<p>6. – 7.</p>	<p>Environmentální výchova: poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání</p> <p>občana vůči prostředí</p>

Vymezení okruhu Využití digitálních technologií

Tematický kruh *Využití digitálních technologií* je vyučován v IKT učebně.

Základní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Žák si prakticky osvojuje práci podle návodu či zadání,
- chápe využití digitálních technologií v práci i v běžném životě,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky do širších celků,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení,
- problémy řeší samostatně, ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací,
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- osvojuje si své poznatky pro uplatnění na trhu práce.

Kompetence komunikativní

- Žák je veden k účinné komunikaci při práci s digitálními technologiemi a je mu vytvořen dostatečný prostor pro vlastní prezentaci,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu a na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní skupině pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- uvědomuje si potřebu pomoci a ohleduplnosti na pracovišti a podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence pracovní

- Žák je veden k bezpečnému, správnému a uvědomělému používání digitálních technologií,
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	Digitální technika – počítač a periferní zařízení, HW.	6.	Mediální výchova: přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
Žák zná základní počítačové programy, umí je ovládat a účelně je využívá pro svou práci a k řešení problémů.	Základní počítačové programy – operační systémy.	6.	
pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Obsluha a péče o digitální techniku – instalace, údržba, zálohování, komprimace, viry.	6.	Environmentální výchova: poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
Žák účelně využívá digitální techniku, má základní praktické znalosti a dovednosti, umí pracovat a využít digitální techniku v běžném životě.	Digitální technika – digitální fotoaparát, videokamera, PDA, výměnná paměťová media, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony.	7.	Mediální výchova: přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
Žák se orientuje v oblasti moderních digitálních technologií a umí jich využívat.	Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie.	7.	

Vymezení okruhu Svět práce

Tematický okruh *Svět práce* je vyučován nejčastěji ve třídě, případně v IKT učebně či v interaktivní učebně.

Základní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- žák projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- žák umí posoudit vlastní pokrok
- žák kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- žák poznává smysl a cíl učení, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- žák promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- žák při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- žák poznatky aplikuje v praxi

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se srozumitelně, výstižně a kultivovaně
- žák při komunikaci používá správné odborné názvosloví
- žák využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- žák pracuje ve skupinách
- žák spolupracuje při řešení problémů
- žák přispívá k diskusi a respektuje názory jiných
- žák učí se věcně argumentovat

Kompetence občanské

- žák respektuje pravidla při práci
- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- žák rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- žák je vědom si svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- žák své znalosti využívá v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- žák činí podložená v běžné praxi podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- žák orientuje se v základních aktivitách potřebných ke splnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Žák se orientuje na trhu práce, umí získat bližší informace u vybraných profesí.	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce.	8.	Mediální výchova: přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
Žák kriticky posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	Volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi. a využívání poradenských služeb	8.	Osobnostní a sociální výchova: rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
Žák kriticky posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání a profesní přípravy. Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání.	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.	8.	Mediální výchova: umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich

Oblast:	Předmět:	Období	
ČLOVĚK SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	6. – 9.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Žák se orientuje na trhu práce, umí získat bližší informace u vybraných profesí. Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání,	9.	Osobnostní a sociální výchova: vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
Žák se orientuje na trhu práce, umí získat bližší informace u vybraných profesí.	Získání zaměstnání - psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	9.	
Žák se orientuje v oboru podnikání a umí získat a kriticky zhodnotit informace z této oblasti.	Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání.	9.	Mediální výchova: přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

6 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání jsou zpracována ve školním řádu. Školní řád je dostupný na [www stránkách ZŠ Vacov](#) v elektronické podobě a v tištěné podobě je dostupný v budově základní školy.

7 Přílohy